

Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui*

P. A. Grunau

Director și profesor al Școalei Speciale de Silvicultură dela Brănești

Paul Adolf Grunau (n. 26 ianuarie 1860 – d. 8 octombrie 1936) a fost unul dintre pionierii silviculturii și învățământului superior silvic din România. S-a născut la moșia de la Vălsănești a tatălui său, medicul Adolf Georg Grunau, într-o familie cu rădăcini germane. După terminarea claselor primare în țară, își continuă studiile liceale în Germania, la Halle, revine pentru satisfacerea stagiului militar, apoi urmează cursurile Academiei Regale de Silvicultură din Tharandt (fondată în 1811 de Johann Heinrich Cotta, cunoscut ca cel care a așezat silvicultura pe baze științifice), pe care a absolvit-o în anul 1887. În primii ani ai carierei a lucrat ca șef de ocol la Râșca. După înființarea, prin Înalt Decret Regal, a Școlii de Silvicultură de la Brănești, în 1893, participă la construirea acesteia, împreună cu Theodor Pietraru, director la Regionala a XII-a Silvică București. A fost directorul școlii între anii 1895-1907. A predat de-a lungul anilor disciplinele silvicultură, drept și protecția pădurilor, economie politică teoretică și aplicată, administrație forestieră, statistică silvică și politică forestieră, elevilor de la Școala de Silvicultură de la Brănești (1894-1916) și de la Școala Politehnică din București (între anii 1923-1933), unde a fost încadrat învățământul silvic românesc în perioada 1923-1948. Între anii 1907-1933 a fost referent al Consiliului Tehnic al Pădurilor și șef de serviciu al plantațiunilor în Direcția Tehnică a Administrației Forestiere a Statului. Pe lângă cariera didactică îndelungată, a desfășurat și o activitate publicistică bogată, fiind autor de cursuri pentru elevii de la școala silvică, de cărți și de articole de specialitate, ultimele publicate în Revista Pădurilor și Viața Forestieră, dar și traducător de lucrări de silvicultură din limba germană¹.



Cartea „Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui” este o lucrare de referință cu privire la încercările de întemeiere a învățământului silvic din țara românească și la pionierii care au făcut posibil acest lucru.

Încă din prima jumătate a sec. al XIX-lea, sub influența ideilor iluministe, care aveau drept scop propagarea iluminării maselor, educația și știința au luat un avânt deosebit, cu preponderență în lumea occidentală, dar și în unele părți ale Orientului. În Principatele Române, încercările de a întemeia un sistem de învățământ și de a face progrese în domeniu au avut mult de suferit „nu numai datorită nestatorniciei cu care din nenorocire la noi se procedează la aplicarea unei idei, ci și a unei erori organice fundamentale cari nu putea să nu fie în curând resimțită și deci avea nevoie a fi îndreptată” (Grunau, 1906). Elocvente în acest sens sunt cele relatate de către economistul, agronomul și omul politic P. S. Aurelian în „Revista științifică – Diaru pentru vulgarizarea științelor naturale și fizice” (anul II, nr. 24 din 1 februarie 1872): „vântulu bate în toate părțile Europei, ba și în Asia, spre înmulțirea institutelor de învățământu publicu. Rugămu pe Dumnezeu ca să nu ne ocolească. Democratica națiune elvețiană nu lasă anu fără să creeze instituțiuni considerabile (...). Acumu avemu fericirea de a le comunica unu faptu și mai însemnatu: se voru consacra 300 mii de franci pentru înființarea unei școle de agricultură pe lângă Politehniculu din Zurich. Acestă școlă va fi dotată și cu o stațiune

* Lucrarea reproduce originalul: Grunau, P.A., 1906. Istoricul învățământului silvic din România și observațiuni asupra lui. Ministerul Agriculturii, Comericiului, Industriei și Domeniilor. București, Tipografia Gutenberg, Joseph Gobl, 119 p.

¹ https://ro.wikipedia.org/wiki/Paul_Grunau

de experiențe agricole (...). Elveția fără muntoasă și prin urmare mai multu păstorită decâtu plugărită, are deja mai multe scole de agricultură și orticultură, (...) sacrifică cu toate acestea 300 000 de franci ca să mai înființeze o școală superioară. Ce lecțiune pentru noi românii!” Sunt prezentate exemple similare din Italia, Austria și Japonia. În cazul Japoniei: „Jurnalele ne aduc scirea că Suveranulu Japoniei uimesce lumea prin reformele ce a întreprinsu. Numai la Yedo (vechea denumire a orașului Tokyo, capitala Japoniei, n.n.) s-a înființatu din nou cinci colegiuri (...). Ce să mai zicemu când Japoniezii s-au pus cu atâta stăruință ca să se civilizeze”. În contrast cu ce se întâmplă în alte părți ale lumii, la noi „Școala normală din București și cea din Iași s-au desființat. Faptulu a trezitu pe toată lumea; toți se miră cum de s-au desființat două stabilimente destinate a răspândi lumina în populațiunea cea mai importantă din România, în populațiunea rurală. Întrucātu ne privesce, mirarea a făcutu locu stupefacțiunei, încremenirei. Ne întrebăm cu durere în inimă: Ce facemu? Care ne este programulu? Unde voim să ajungem? Cumu? În toată Europa se întrece lumea ca să înfiinzeze stabilimente pedagogice și noi desființăm și pe cele două ce avemu?”

Și încercările de întemeiere a învățământului silvic în țara românească au fost la fel de ezitante și sincopate ca ale întregului sistem. Timp de aproape jumătate de secol, fiecare tentativă de înființare a unei școli de silvicultură nu a durat mai mult de 3-5 ani, fiind urmată de desființarea acesteia. La înființarea cu o relativă întârziere a învățământului silvic la noi și la îndelungata perioadă de gestație a acestuia, au contribuit pe lângă cauze obiective, întâlnite și în alte părți, și unele specifice spațiului socio-cultural românesc: „convingerea cum că lemnul este un produs gratuit al naturii este încă adânc înrădăcinată în toate straturile națiunii, iar ideea unei intervențiuni active și susținute a omului în producțiunea acestei avuții a fost și pare a fi încă pentru mulți aproape o aberațiune. Natura darnică a contribuit din partea ei ca această concepție eronată să poată perzista, și ca acel sentiment de prevedere și de teama unei lipse apropiată de lemne (...) să nu ia la noi naștere nici măcar azi, când cu toate astea ar fi prea mult justificat prin starea pădurilor și a culturii lor. Dacă mai ținem seamă că suntem o țară nouă, că ideia solidarității generațiunilor din care se naște obligațiunea de a munci nu numai pentru noi dar și pentru cei cari vor veni în urma noastră, ideea care trăiește vie în națiunile cu o civilizație veche, este încă străină orașelor mari ale țării românești, atunci nu mai e nevoie să insistăm asupra faptului că munca silvică, adică acea muncă care se depune pentru creațiunea avuției forestiere, și că învățământul silvic, adică acel învățământ care vrea să ne prepare pentru o mai rodnică muncă în pădure, se află încă în primele stadii de dezvoltare” (Grunau, 1906).

În lucrarea reprodusă în rubrica Restituiri a revistei Bucovina Forestieră, P.A. Grunau prezintă principalele repere ale înființării și progresului învățământului silvic inferior și superior în Principatele Române (fără Transilvania, Bucovina, Banat, Crișana și Maramureș), pe durata de peste jumătate de secol (1851-1906): i) 1831 – Regulamentele Organice conțin prevederi privind organizarea învățământului public. În capitolul dedicat învățământului, la Secția 4-a (cursuri speciale), la art. 107 se prevede că „școlarii vor urma încă în anul al doilea un curs de îngrijirea pădurilor, în care curs se vor arăta mijloacele pentru a se economisi și păzi pădurile”. Această prevedere a rămas neaplicată; ii) 1851 - domnitorul Barbu Dimitrie Știrbei, având studii de istorie și științe de stat la Paris, în scurtă perioadă dintre retragerea trupelor de ocupație ruso-turce, în 1851 și noua ocupație rusească din 1853, preocupat de viitorul țării, realizează un plan de organizare a țării care include și sectorul silvic „și aduce din Franța, pe lângă alți propovăduitori ai științei occidentale, și 3 agenți silvici: pe inspectorul Reichmond, pe subinspectorul Reichhomme și pe guardul general Patras, care, ce-i drept, în primul rând aveau obligațiunea de a pregăti organizarea serviciului silvic, de a lucra ei înșiși, sub denumirea de comisiunea forestieră a Valachiei, pentru punerea în valoare a fondului păduresc, dar cari, pe lângă aceasta, au dezvoltat și o activitate didactică – în timpul iernii – când strângeau agenții atașați pe lângă dânsii, pentru a-i instrui și teoreticește în d'ale silviculturii.” Au fost admiși la școală elevi în anii 1851 și 1852. În anul 1853 agenții silvici francezi pleacă iar lucrările începute de aceștia, inclusiv pregătirea personalului silvic, se încheie; iii) între 1855-1905 – 81 de elevi români învață științele silvice la Nancy (Franța), oraș considerat „metropola învățământului silvic pentru românii din Principate”. Un număr mai redus de elevi absolvă școlile silvice din Germania, Austria sau Ungaria. Aceștia vor constitui motorul dezvoltării sectorului silvic și vor pune bazele organizării învățământului silvic în Regatul României, pe baze moderne, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea; iv) 1860 - Se înființează Școala de Silvicultură de la București (cu durata cursurilor de 2 ani), ca urmare a proiectului de lege a lui Mihai Râmniceanu, agent silvic absolut al primei promoții a Școlii silvice de la București (1850) și a celei de la Nancy (1857). Proiectul de lege prevedea „o nouă mai desăvârșită organizare a serviciului silvic”, inclusiv înființarea unei școli de silvicultură pe pământ românesc, „pentru a nu fi tributari pentru vecie ai genului străin”. Punerea în practică a acestei idei s-a făcut cu sprijinul lui Arăpila G. Goleșcu, dar a fost desființată în 1862, înainte de absolvirea celei de a doua promoții. Dealtfel, încă de la înființare, această școală a avut un caracter provizoriu, urmând să funcționeze pe o durată limitată, „până la definitivă organizare și complectare a școlii de agricultură dela Pantelimon, pe lângă care urmează a se adăogi și învățături speciale de economia silvică”, după cum menționează A.G. Goleșcu în raportul său nr. 238 din anul 1859 către consiliul de Miniștri.; v) 1863 - 1869 – s-a înființat învățământul mixt, agro-silvic, în cadrul Școlii de Agricultură de la Pantelimon.; vi) 1869 - 1883 – cu susținerea Regelui Carol I, Școala de la Pantelimon se mută „la Herăstrău, pe stânga șoselei Mogoșoaiei”, devenind Școala Centrală de Agricultură și Silvicultură, cunoscută drept „Școala de la Herăstrău”. Conform analizei lui P.A. Grunau (1906), „Ideia în sine nu a fost rea, trebuia însă statnic urmărită și sistematic aplicată, pentru ca să dea roade bune. Din nefericire nu a fost astfel, nu s'a dat importanța cuvenită științelor silvice în această școală mixtă, și noi de astăzi nu putem decât să

regretăm această perioadă de stagnațiune de 20 de ani și mai bine în cari instrucția silvică a generațiunilor ce s'au succedat în școala dela Pantelimon și mai târziu în cea dela Herăstrău a fost prea rudimentară pentru ca să contribuie cât de puțin la progresul silvic în țară." Analizând programul de studii din perioada 1863-1883, se poate constata că nu s-a făcut o punere adecvată în practică a ideii de a integra învățământul silvic cu cel agricol, determinând „o perioadă de stagnare în progresul silvic”; vii) 1883 – 1886 – este promulgat și pus în aplicare un proiect de lege al ministrului Ion Câmpineanu „pentru lucrările de amenajare, executarea punerea în aplicație a dispozițiunilor legii silvice și a creațiunii Școlii Speciale de Silvicultură de la București”. Înființată în pripă, cu un cadru de organizare și funcționare incomplet și inadecvat, Școala Specială de Silvicultură de la București va avea o viață scurtă și rezultate sub așteptări. Aceasta funcționează „în Ministerul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, într'un mediu veșnic agitat, de sigur puțin potrivit cu caracterul unei școli”, conducerea școlii este asigurată de „șeful secțiunii silvice din Minister care, copleșit de afacerile curente ale serviciului său principal, se înțelege nu poate să consacre decât prea puțin timp intereselor instituției în capul căreia se află”, iar „numirea și instalarea corpului didactic cât și procurarea materialului indispensabil se iau în ultimul moment, nu în baza unui plan de ansamblu conceput și pregătit din vreme, ci pe măsură ce împrejurările reclamă satisfacerea cutăreia sau cutăreia nevoi”, sunt principalele anomalii care au afectat buna funcționare a Școlii Speciale de Silvicultură de la București.; vii) 1886 - 1894 - Învățământul silvic este contopit cu cel agricol, în Școala de Agricultură și Silvicultură de la Herăstrău. De această dată, durata cursurilor este de 3 ani, iar cursurile incluse în programul de studii „au fost astfel concepute încât aveau deopotrivă în vedere interesele agricultorului și silvicultorului”, ceea ce a dus la un salt calitativ însemnat în pregătirea elevilor pentru ramura silvică. Începând cu noiembrie 1887, la conducerea școlii vine Vlad Cârmu Munteanu, agronom, silvicultor și biolog, care va aduce o epocă de înnoiri tehnice și va introduce o severă disciplină școlară. Tot în această perioadă, școala este înzestrată cu terenuri agricole și două păduri – una în regiunea de câmpie (Cernica-Brănești), alta în regiunea de munte (Sinaia) - destinate pregătirii practice a elevilor. Aceste terenuri devin veritabile baze experimentale ale școlii, iar acest moment marchează începutul cercetării agronomice și silvice în sens modern, în țara noastră.; viii) 1893 - P. P. Carp, ministrul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, promovează „Legea pentru organizarea învățământului profesional”, „care realizează un progres și deschide noi orizonturi pentru învățământul silvic din țara românească.” Această lege crează cadrul pentru înființarea în 1894 a Școlii Speciale de Silvicultură de la Brănești, dând învățământului silvic românesc „un caracter de stabilitate, aș zice de demnitate, pe care înainte nu-l avea”. Deși alegerea locului în care s-a clădit noua școală de silvicultură a fost puternic criticată de silvicultori, după aprobarea legii de organizare a școlii „se elaborează regulamentul de aplicațiune, se prepară din vreme tot ce poate asigura bunul mers al școlii, se pregătește materialul, se fac numirile, se întocmesc programele analitice ale cursurilor și, într'un cuvânt, se pune în lucrare tot ce era cerut de împrejurimi, și la 1 Octombrie 1894 se inaugurează noul local și noua eră a învățământului silvic.” Programul de studii este asemănător cu cel de la Herăstrău, „deosebire consistă numai în aceea că s'a căutat a da amului de aplicație, căruia se zice d'acum înainte stagiul, un caracter și mai practic, depărtându-se din jurul elevului tot ce ar putea să-l târască spre speculațiuni teoretice idolatrizate la noi în detrimentul practicei sănătoase”. Școala Specială de Silvicultură de la Brănești a fost prima școală superioară de silvicultură din Regatul României și a funcționat neîntrerupt aproape 23 de ani, până în 1916. Încă din primii ani de funcționare a școlii, sub conducerea directorului P.A. Grunau, se realizează un progres însemnat în organizarea învățământului silvic superior de la Brănești, care se va reflecta ulterior în profesionalizarea administrației silvice și dezvoltarea sectorului forestier din România în primele decenii ale sec. XX.

Cea de a doua jumătate a sec. al XIX-lea este caracterizată de încercările pentru „încurajarea și propășirea unui învățământ silvic național”, care să contribuie la îmbunătățirea stării pădurilor și la dezvoltarea silviculturii. Chiar dacă rezultatele care s-au obținut nu au fost întotdeauna cele dorite, crearea unei silviculturi eminamente națională a fost crezul care a călăuzit apostolii silviculturii din acea perioadă. Suișuri și coborășuri au avut loc și după această etapă, de-a lungul secolului XX și începutul sec. XXI. De aceea, indemnul lui P.A. Grunau - „în diferite rânduri s'a pus acest ideal înainte, în diferite rânduri s'a realizat și s'a pierdut; să luptăm cu toții ca sa nu-l pierdem din nou, să nu mai fie pierdut niciodată” este valabil și azi, după mai bine de un secol. Necesitatea unui învățământ silvic performant, care să răspundă nevoilor sectorului, este mai actuală ca oricând.

Iovu-Adrian Biriș

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară București

Lemnul, această materie primă de netăgăduită necesitate pentru orice gospodărie, mică sau mare, este o avuție care ființează grație numai forțelor naturale de producțiune, fără ca să intervie, pe lângă acestea, ceilalți factori de producțiune: munca și capitalul. Aceasta e adevărat, în mod absolut, atunci când omul dispune în mod larg de aceste avuții, când îndeestulează trebuințele sale fără nici o greutate și fără nici un sacrificiu din partea sa. După cum societățile sunt mai vechi sau mai noi, dezvoltarea lor a mers cu pași mai repezi sau mai încetei, epoca aceasta a gratuității satisfacerii trebuințelor în materii lemnoase este mai mult sau mai puțin depărtată de zilele noastre. În ce ne privește pe noi în special, concepțiunea curentă, aproape universal împărtășită, chiar acuma încă, este că lemnul e un dar gratuit al naturii, de care putem dispune cum dispunem de vânat, de pește, de aer, de lumină, etc.

E natural că în asemenea împrejurări intervenția omului, în scop de a perfecționa sau a activă producțiunea lemnoasă prin munca sa și prin capitalurile sale, este cu desăvârșire exclusă; e clar că nici măcar rutina, cel puțin întrucât privește cultura forestieră, nu are rațiunea de a fi atâta timp cât natura satisface în mod îmbelșugat trebuințele omului în materie lemnoasă.

Pe lângă acestea, mai este o altă împrejurare care explică că activitatea rodnică a omului mult timp nu s'a îndreptat către cultura pădurilor, către producțiunea conștientă a materiei lemnoase.

Lemnul este un produs care se formează încet; cel care cultivă, cel care îngrijește pădurile, de regulă generală nu va vedea, nu se va bucura, nici el, nici urmașii lui imediați de roadele muncii sale. Atunci de ce s-ar sbuciuma, de ce s-ar trudi, de ce ar munci? Așa va raționa omul al cărui orizont nu se întinde dincolo de existența sa, omul care nu se simte obligat față de generațiunile viitoare, care nu se poate înălța la sentimente mai înalte, sentimente ce strâng și solidarizează generațiunile ce se urmează.

Trebue o pregătire, o educațiune îndelungată, care nu se capătă decât pe ultimele trepte

ale civilizațiunii, pentru a planta în inima omului grija nu numai a viitorului său propriu și a copiilor lui, ci grija neamului, pentru a-i împinge să facă sacrificii de care se vor bucura deabia strănepoții lui.

Iată al doilea motiv pentru care munca omului nu s-a îndreptat decât foarte târziu asupra culturii pădurilor, asupra producțiunii sistematice a substanței lemnoase.

Și dacă conchidem mai departe, vom zice, iată motivele pentru care, dintre toate ramurile învățământului profesional, învățământul silvic n'a luat ființă decât foarte târziu. Căci, negreșit, studiul critic, sistematizarea, au rațiune de a fi numai atunci când rutina și empirismul nu mai pot satisface omenirea și cerințele ei, iar când munca, chiar rutinară, pentru ca să ființeze un bun, nu-și are aplicațiune, atunci dascălul care să propovăduiască cum să uzăm mai bine de forțele naturii, pentru a dispune în mod îmbelșugat de acel bun, care ni se oferă cu totul gratuit, nu va avea elevi doritori de a învăța o știință atât de inutilă.

În România, cum văzurăm, convingerea cum că lemnul este un produs gratuit al naturii este încă adânc înrădăcinată în toate straturile națiunii, iar ideea unei intervențiuni active și susținute a omului în producțiunea acestei avuții a fost și pare a fi încă pentru mulți aproape o aberațiune. Natura darnică a contribuit din partea ei ca această concepție eronată să poată perzista, și ca acel sentiment de prevedere și de teama unei lipse apropiată de lemne, care a inspirat lui Colbert cuvintele «la France périra faute de bois» și pe care-l găsim la baza ordonanțelor forestiere franceze și germane, să nu ia la noi naștere nici măcar azi, când cu toate astea ar fi prea mult justificat prin starea pădurilor și a culturii lor.

Dacă mai ținem seamă că suntem o țară nouă, că ideea solidarității generațiunilor din care se naște obligațiunea de a munci nu numai pentru noi dar și pentru cei cari vor veni în urma noastră, ideea care trăiește vie în națiunile cu o civilizație veche, este încă străină orașelor mari ale țării românești, atunci nu mai e nevoie să insistăm asupra faptului că munca silvică,

adică acea muncă care se depune pentru creșterea avuției forestiere, și că învățământul silvic, adică acel învățământ care vrea să ne prepare pentru o mai rodnică muncă în pădure, se află încă în primele stadii de dezvoltare.

De acest lucru nu trebuie să ne mirăm; de mirare, din contră, ar fi că primele începuturi de învățământ le găsim deja în anul 1851²), când domnitorul de pe atunci Vodă Al. Știrbey, preocupat de viitorul acestei țări, cuprinde în planul său de organizare și gestiunea silvică și aduce din Franța, pe lângă alți propovăduitori ai științei occidentale, și 3 agenți silvici: pe inspectorul Reichmond, pe subinspectorul Reichhonne și pe guardul general Patras, care, ce-i drept, în primul rând aveau obligațiunea de a pregăti organizarea serviciului silvic, de a lucra ei înșiși, sub denumirea de comisiunea forestieră a Valachiei³), pentru punerea în valoare a fondului păduresc, dar cari, pe lângă aceasta, au desvoltat și o activitate didactică – în timpul iernii – când strângeau agenții atașați pe lângă dâșii, pentru a-i instrui și teoreticește în d'ale silviculturii.

Silvicultura se împărțea pe acea vreme nu într'o școală propriu zisă, învățământul nu era un învățământ în sensul modern al cuvântului, ci aveam mai mult ceea ce în literatura germană se cunoaște sub nume de «Meisterschule», adică o școală practică cu un dascăl – am zis magister – în jurul căruia se adunau cei doriți a învăța silvicultura, pentru a se instrui mai mult prin pildă și demonstrațiuni practice, decât prin expuneri teoretice.

Primii elevi fură admiși la 1851, în număr de 15, cei întâi pe listă cu 400 lei vechi pe lună, ceilalți cu 200 lei.

Cursurile ce se predau erau numai: a) Matematice, b) Botanică, c) Silvicultură.

Mihai Râmnicănuș și Iosef Hartel, deja ingineri, mai departe C.N. Racotă și Scarlat Trăs-

nea fură primii elevi ai școlii.

Comisiunea era instalată în casele lui Ipătescu, pe urmă se închiriaseră casele d-nei Dragomănești Serafim cu 220 de galbeni pe an (lângă Colțea⁴).

Se știe că activitatea acestor agenți francezi n'a fost de lungă durată. În anul 1853 au părăsit țara, lucrările lor au rămas întrerupte, iar învățământul silvic cum ușor se înțelege – a încetat a exista. Și nici nu putea fi altfel!

Ideia organizării serviciului silvic și a întemeierii învățământului era ideea unui singur om, împărțită poate de câțiva colaboratori ai lui, o idee de care ne putem bucura noi silvicultorii, că a putut lua naștere deja pe cea vreme, dar era o idee prematură care nu corespundea necesităților momentului, care nu era rezultatul simțirii generale de pe atunci. Și, astfel fiind, dispărând omul care o întrupase, a dispărut și ea, fără însă a fi trăit în zadar, fără însă a nu produce efecte ce era să se simtă mai târziu.

Dorul învățământului silvic rămăsese în inimile acelor care urmasă pe maeștrii francezi în anii dela 1851–1853 și, cu deosebire, unul dintr'înșii, M. Râmnicănuș, a stăruit și a isbutit să fie trimis în străinătate, pentru a-și completa la școala dela Nancy cunoștințele silvice câștigate anterior în țară.

De pe aceea vreme Nancy a rămas metropola învățământului silvic pentru toți Românii doriți a se instrui în cultura pădurilor; în zilele rele ca și în cele bune, adică atât atunci când științele silvice se profesau în școli speciale, cât și în epoca când nu se predau decât ca un corolar al complexului de cunoștințe necesare agriculturii, Românii pelerinază către Meca-ul silvic (spre Nancy) și se adapă la doctrina silvică franceză. Prea puțini se abat dela această cale și iau drumul către școlile silvice germane⁵). Dacă aruncăm o privire asupra anuarului școlii dela Nancy, atunci vedem că dela 1855 și până la anul 1905, adică într'un interval de tocmai 50 de ani, au frecventat acea școală numai puțin decât 81 de Români, adică aproape jumătatea din numărul total de silvi-

² Am trecut cu vederea o primă manifestare a legiuitorului pe acest teren care datează din anul 1831. În adevăr, în Regulamentul Organic, capitolul care tratează despre învățături, Secția 4-a (cursuri speciale) găsim art. 107 care sună precum urmează: «Școlarii vor urmări încă în anul al doilea un curs de îngrijirea pădurilor, în care curs se vor arăta mijloacele pentru a se economisi și păzi pădurile». Acest curs se va face de profesorul cursului de cultură.

³ A se vedea Anexa 1, pag. 3.

⁴ Aceste amănunte s'au extras din «Învățământul Agriculturii și Silviculturii în Memorii de S. P. Radian, 1886».

cultori formați în școlile speciale românești în intervalul dela 1860 și până azi.

Nu e de mirare deci – și cu atât mai puțin cu cât mulți dintre acei cari au frecventat școala dela Nancy mai în urmă și-au ales cariera didactică – când constatăm în domeniul științelor silvice aceeași puternică înrăurire a geniului francez, pe care suntem obișnuiți a întâlni în toate celelalte ramuri ale activității noastre, fie pe orice teren ar fi.

Dacă cu toate acestea se simte pe ici pe colo și influența doctrinelor școlii germane, atunci aceasta își găsește explicațiunea în activitatea acelora cari au urmat cursurile diverselor școli germane – al căror număr, fie zis în treacăt, a mers crescând în timpul din urmă – în faptul că unii din silvicultorii ai Statului au fost trimiși în misiune în Austria, Bucovina și Ungaria și au putut să aprecieze modul de a lucra obișnuit în aceste țări, în împrejurarea mai departe că corpul silvicultorilor cuprinde și mulți Români din Ungaria care și-au făcut educațiunea silvică sau prin școli, ungare, sau austriace, și, în fine, în activitatea rodnică a unui specialist german atașat multă vreme pe lângă ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor.

După această mică digresiune, care mi s'a părut necesară pentru a preciza mai bine caracterul învățământului silvic în România, să ne întoarcem privirile la serdarul M. Râmnicănu și să cercetăm activitatea dezvoltată de dânsul pentru a întemeia o școală silvică în țara românească.

Reîntors în țară pe la anul 1857, după o grabnică orientare în dedalul forestier de pe atunci, a dat mai întâiu o primă și prealabilă organizare forțelor silvice reslețe, de pe vremuri. În curând însă vechiul elev dela Nancy, fascinat de organizarea solidă a administrațiunii forestiere din Franța, de funcționarea ei precisă și regulată, la baza căreia știa că se găsește instituțiunea așiderea solid întemeiată a învățământului silvic, a trebuit să fie el singur nemulțumit de opera sa și, de aceea, îl vedem în anul 1859 (Februarie 10), propunând o nouă mai desăvârșită organizare a serviciului silvic,

recomandând aducerea în țară a unui număr de instructori francezi de toate gradele, luați din administrațiunea forestieră a acelei țări și, în fine, pentru a nu fi tributari pentru vecie ai geniului străin, stăruind pentru înființarea unei școli de silvicultură pe pământul românesc.

Grație unui om de inimă, însuflețit de dorul sincer de a lucra pentru patria sa, grație lui Arăpila G. Goleșcu a cărui muncă patriotică e prea cunoscută pentru a mai insista aci asupra ei, proiectele lui Râmnicănu⁵) n'au întârziat a fi puse în practică și, în luna Martie a anului 1860, a început să funcționeze din nou școala de silvicultură ce fusese desființată în anul 1853.

În adevăr, din expunerea de motive care însoțește proiectul de lege pentru organizarea serviciului silvic și a școlii de silvicultură, prezentată camerei legislative – cam târziu după concepția noastră de azi – în luna Aprilie 1860, rezultă că școala de silvicultură pe acea vreme începuse deja a funcționa.

După decretul No. 58 din 18 Februarie 1860 corpul didactic al acestei școli se compunea din:

Panteleon Buescu, profesor de Istoria Naturală;

Em. Constantinescu, profesor de Matematică;

Mih. C. Râmnicănu, profesor de Economie silvică;

Frederic Giesel, profesor de desen.

Cel dintăiu pare că n'a funcționat niciodată în calitate ce i-a fost atribuită, iar cel de al doilea numai câțva timp, căci, din informațiunile ce am putut culege dela foștii elevi ai acestei școli, profesor de științe naturale a fost dela început dr. Julius Baraș (Barasch), iar profesor de matematică – în anul 1861 – inginerul Aninoșanu.

În ce privește în special activitatea științifică a lui Baraș, trebuie menționat că lui i se datorește singurul manual didactic forestier ce a fost vreodată tipărit în țara românească – do-

⁵ Decanul acestora este Gavrilăscu și I. Pavlov care pe la începutul celui d'al șaselea deceniu din secolul trecut au frecventat școala dela Aschaffenburg.

⁶ A se vedea Anexa II

vadă cu câtă râvnă s'au pus la lucru pe acea vreme Râmniceanu și colaboratorii lui.

Acel manual intitulat «Botanică forestieră» este, după cum rezultă din prefață, o compilație din operele lui Mathieu (Nancy) și Ratzeburg (Eberswalde).

Art. 28 din proiectul de organizare a serviciului silvic și a școlii de silvicultură specifică precum urmează obiectele ce urma a se predă în școală: Istoria naturală în raporturile sale cu pădurile; matematicile aplicate la măsurătoarea solidelor, la ridicarea planurilor și la construcțiile silvice; economia silvică în ceea ce privește cultura, amenajarea și exploatarea pădurilor și desemnul; iar, conform art. 30 al aceluiaș proiect, directorul general al Administrației silvice era chemat a determina sub Administrația Ministrului Cultelor programul învățăturilor din fiecare an, orele de lecțiuni, reglementul special al școlii și condițiunile de admisiune într'însa.

Durata cursurilor era fixată la 2 ani, iar, după trecerea cu succes a examenului final, elevii, conform art. 32 al regulamentului, urmă a se atașa pe lângă agenți silvicultori⁷) conservându-și titlul și remunerariul (de elev) ca să se inițieze în lucrările acestei Administrațiuni. Primirea lor definitivă în cadrul Agenților-Silvicultori și anume în cea din urmă clasă a gradului de Sub-Inspector-Silvicultor nu se putea face decât în caz de vacanțe și era subordonată notelor ce agenții Silvicultori, pe lângă care fusese atașați, le dedeau elevilor pentru conduită, moralitate, inteligență și activitate.

Precum rezultă din cele de mai sus, elevii erau salariați și anume primeau 200 lei lunar; profesorii, la rândul lor, aveau o leafă de 500 (cel de desemn 400) și o diurnă de 200 lei pe lună.

Bugetul total al învățământului silvic pentru anul 1860–1861 se urcă la suma de lei 80.400.

Și această școală n'a avut o lungă durată.

Deja în anul 1862 ea fu desființată, iar promoțiunea a doua, care intrase în școală în anul

1861, n'a putut să-și completeze cunoștințele decât grație bunei voințe a profesorilor cari au consimțit a face lecțiuni gratuite acelor ce mai aveau de urmat anul al doilea al cursurilor.

Nu am putut afla în mod cert, cine anume a urmat această primă școală națională de Silvicultură și câți elevi și-a făcut educațiunea silvică într'însa.

În anul întâiu (1860) au fost primiți 20 de elevi, iar pentru viitor hotărîse art. 32 ca numărul lor se determine pe fiecare an de către Direcția generală, cu aprobația Ministerului Cultelor, în raport cu trebuințele Administrației silvice.

Este probabil că, față de lipsa aproape totală de Silvicultori în țară și față de planul vast de organizare al lui Râmniceanu, promoțiunea a doua, ca număr, să nu fi fost inferioară celei dintâi.

Au făcut parte, pe lângă alți, din promoțiunea întâia: Robescu (fost primar al Capitalei), Vlădescu (fost deputat și inginer silvic), Pisone (fost membru în consiliul tehnic al pădurilor), iar din a doua Moroi (fost șef al serviciului silvic), Popescu (fost inspector silvic), Antonescu Remuș (fost profesor al școlii speciale de silvicultură), Murgescu (fost amiral).

Pentru noi silvicultorii, cari simțim mai viu tot ce privește pădurile și cultura lor, de sigur că este regretabil că și această a doua încercare de a întemeia învățământul silvic în țară n'a reușit, dar nu pot face din aceasta o vină geniului național, care s'a zis cu această ocazie că ar fi destructor ci, și de astădată, cred că era firesc, trebuia să se întâmple astfel cum s'a întâmplat, nu putea să dureze această școală, fiindcă necesitatea existenței silvicultorilor nu era universal simțită, nici măcar recunoscută de toți aceia cari se aflau în capul treburilor, fiindcă probleme mai mari, mai strâns legate de existența națiunii românești, decât cultura și conservarea pădurilor, erau la ordinea zilei.

De altfel chiar Arăpila Gulescu, susținătorul ideilor lui Râmniceanu, nu a considerat această școală decât ca provizorie, căci iată ce spune în raportul său No. 238 din anul 1859 către consiliul de Miniștri.

⁷ Inspectori și subinspectorii, guarzi generali nefiind prevăzuți în proiectul de organizare a lui Râmniceanu, în locul cărora, în capul ocoalelor (o plasă) se aflau brigadierii.

«Până la definitivă organizare și complexare a școalei de agricultură dela Pantelimon, pe lângă care urmează a se adăogi și învățături speciale de economia silvica să se înființeze îndată o școală provizorie, de silvicultură după modul alăturatei table de buget, pentru a se putea forma cât mai curând agenți trebuitori pentru funcțiile administrației silvice».

A fost deci intenția din capul locului, de altfel întocmai cum s'au petrecut lucrurile și în alte țări, a se înființa învățământul agricolo-silvic, lucru ce era mai potrivit cu starea economică și culturală a țării de pe acea vreme și mai potrivit cu mijloacele disponibile ale Statului pentru scopuri de învățământ.

Ideia în sine nu a fost rea, trebuia însă statornic urmărită și sistematic aplicată, pentru ca să dea roade bune. Din nefericire nu a fost astfel, nu s'a dat importanța cuvenită științelor silvice în această școală mixtă, și noi de astăzi nu putem decât să regretăm această perioadă de stagnațiune de 20 de ani și mai bine în cari instrucția silvică a generațiunilor ce s'au succedat în școala dela Pantelimon și mai târziu în cea dela Herăstrău a fost prea rudimentară pentru ca să contribuie cât de puțin la progresul silvic în țară.

În adevăr, care era programul învățământului silvic în școlile mai sus menționate?

Pentru a răspunde la această întrebare este necesar a se distinge perioada până la 1867, când intervine regulamentul institutului național de agricultură dela Pantelimon⁸), și acea cari urmează după reglementarea din nou a învățământului agricol și durează până la anul 1883.

În prima perioadă, silvicultura ca obiect de studiu nu se găsește de loc cuprinsă în programul școlii. Am înaintea mea certificatul de studii eliberat unui fost silvicultor din serviciul Statului care a frecventat școala dela Pantelimon până în anul 1856 din care rezultă că a săvârșit în școala de Agricultură (Pantelimon) studiile următoare: 1) Agricultură, Teoria și Practica; 2) Noțiuni de fizică și chimie; 3) Matematici: Aritmetică, Elemente de geometrie și Agrimensură; 4) Gramatică românească;

5) Religia, Testamentul vechiu și nou și catechism; 6) Contabilitate agricolă. Atât tot. De silvicultură nici nu se pomeneste.

În anul 1859 – aceasta rezultă din sus menționatul raport al lui Goleescu către Consiliul de Miniștri – lucrurile nu s'au schimbat, și se vede că au durat astfel până la 1867. Cel puțin nu am putut găsi nicăeri un indiciu, cum că ideia lui Goleescu de a se reorganiza și complectă școala de Agricultură – ideia emisă în anul 1859 – ar fi fost tradusă în practică înaintea acestui termen.

În a doua perioadă – aceasta rezultă din cercetarea regulamentului mai sus menționat – silvicultura se predă în diviziunea a doua din cele 3 în cari se propune a se împărți învățământul. Tot în programul acestei diviziuni sunt trecute și excursiunile forestiere cari, împreună cu aplicațiunile de botanică, urmă a se face numai în intervalul de timp dela 1 Martie – 1 Noemvrie. Ar fi fost interesant a se ști cum s'a aplicat acest program în amănuntele sale, dar, din nefericire, n'am putut găsi date cari să ne deslușească în aceasta privință.

Cu toate astea, dacă conchidem după cele ce s'au petrecut mai aproape de zilele noastre, anume în anul 1882, adică un an înaintea înființării școalei speciale de silvicultură, când să știe că învățământul silvic în școala dela Herăstrău de pe acea vreme se reducea la 2 ore de curs pe săptămână, predate în anul al 3-lea, atunci putem admite că în orice caz această parte a învățământului nu s'a bucurat de o dezvoltare mai mare în timpul dela 1867 până la 1882.

Două ore de curs săptămânal, timp de 40 de săptămâni în termen mediu, pentru a predă și pentru a-și însuși cunoștințele necesare unui specialist în d'ale pădurilor, este modest, prea modest și nu putea altfel decât, cum am spus mai sus, să determine o perioadă de stagnațiune în progresul silvic.

Din elemente astfel pregătite nu puteau să se recruteze apostolii silvici de care aveam nevoie pentru a convinge pe conducătorii acestei

⁸ A se vedea Anexa III

țări de necesitatea unei acțiuni silvice, pentru a determina un curent care să cuprindă din ce în ce straturi mai adânci ale societății, un curent pentru conservarea judicioasă a pădurilor, pentru exploatarea lor sistematică și, mai cu deosebire, pentru regenerarea, cultura și îngrijirea lor ulterioară. Dar mai mult decât atât! Afară de o vocațiune deosebită, care să fi avut ca urmare o aprofundare mai departe a cunoștințelor căpătate în școală, credem că 2 ore sunt prea puțin pentru a pregăti pe viitorul silvicultor pentru cariera sa, și starea tristă a pădurilor noastre, tristă din cauza lipsei totale de îngrijiri culturale, mi-o explic nu numai prin faptul că mijloace nu s'a acordat, ceea ce este adevărat, dar mai cu deosebire prin împrejurarea că necesitatea acordării acestor mijloace nu s'a simțit nici măcar de acei cari aveau chemarea de a stăruî în acest sens.

Insuficiența învățământului silvic în acest restimp a avut însă și un bine și anume în acest sens ca emigrațiunea spre Nancy continue a se produce. Nu mai puțini decât 16 români vizitează școala de la Nancy în intervalul de la 1867 până la 1882, iar unii dintre aceștia, întorși în țară după săvârșirea studiilor, au devenit adevărați apostoli ai cauzei silvice, au contribuit prin grai și prin scris la propagarea unor idei mai sănătoase în privința importanței pădurilor, în privința necesității conservării și culturii lor.

În general constatăm un puternic curent la începutul deceniului al optulea din secolul trecut pentru studierea și rezolvarea cestiunilor de ordine pur economică care, după așezarea mai solidă a temeliiilor Statului, începu a preocupă mai mult oamenii noștri de stat, și care curent a avut drept urmare înființarea Ministerului agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor în anul 1883. Acest minister între altele, are și chemarea a întocmi și a îndeplini măsurile ce ar putea asigura propășirea culturii forestiere precum și a administra bunurile silvice ce aparțin Statului.

Din fericire acest nou departament a fost încredințat unui bărbat ce se găsea la înălțimea misiunii, unui bărbat cu dor de muncă, cu o

inimă caldă, care își da perfect seamă de importanța cestiunilor economice în general și de importanța lor în special pentru țara românească unde cestiuni de așa natură fusesse lăsate aproape cu desăvârșire la o parte, preocupați cum am fost până atunci de rezolvarea cestiunilor de ordine politică. Ministerul nou creat s'a încredințat lui Ion Câmpineanu pe care în curând îl vedem la lucru și căruia trebuie să-i fim adânc recunoscători, fiindcă el este acela care a pus din nou temelia învățământului special silvic.

Probabil impresionat de concluziunile raportului lui Bouquet de la Grye, chemat în țară de către fosta administrație a domeniilor Statului, alipită pe vremuri ministerului de finanțe, Câmpineanu prezintă Corpurilor legiuitoare un proiect de lege pentru lucrările de amenajare, executarea punerea în aplicație a dispozițiilor legii silvice și a creațiunii școlii speciale de silvicultură⁹⁾, proiect care s'a și promulgat în luna Iunie (8) 1883 și a fost pus în aplicare, în ce privește crearea școlii speciale de silvicultură, acelaș an în luna Octomvrie.

Este mai puțin cunoscut, că o altă lege, concepută tot de Ioan Câmpineanu, «legea asupra învățământului agricol», promulgată în luna Septemvrie (17) 1883, se ocupă și ea cu învățământul silvic, și ar putea să ne surprindă acest lucru, dacă, din citirea acelei legi, n'ar rezulta destul de clar că școala de silvicultură, despre care tratează Titlul IV art. 22 – 26, era concepută ca o școală inferioară față de școala specială de silvicultură cu care se ocupă legea menționată în rândul întâiu. În adevăr, condițiunile de admisibilitate în școala silvică prevăzute de legea pentru învățământul agricol asimilează această școală cu școalele regionale de agricultură al căror acces era asigurat, fără nici un concurs prealabil, absolvenților școalelor practice de agricultură, cu un fond de cunoștințe generale nu mai mare decât acela ce se poate constitui în clasele primare, pe când – cum vom vedea mai la vale – o condițiune prealabilă, pentru a fi primit în școala specială

⁹⁾A se vedea Anexa IV

de silvicultură, era aceea de a fi absolvit cel puțin șase clase liceale.

Legea pentru învățământul agricol, cel puțin în ceea ce privește școala de silvicultură, n'a fost nici odată pusă în aplicare, lucru ce de sigur trebuie să regretăm când ne gândim că agenții inferiori, bine pregătiți pentru rolul ce au de îndeplinit în conservarea, cultura și exploatarea pădurilor, sunt elemente tot așa de necesare și prețioase într-o gospodărie silvică, precum gradele inferioare într-o organizare militară.

Legea cealaltă, prezentată de Ioan Câmpineanu, a fost pusă în aplicare nu numai în ceea ce privește creațiunea școlii speciale de silvicultură, dar și în privința dispozițiilor cuprinse în art. 3, care, apreciând nevoile urgente atât ale învățământului cât și ale corpului silvic, hotărăște trimiterea, timp de cinci ani de-arândul, «a câte cinci tineri bacalaureați în școlile silvice din streinătate, pentru ași complectă atât studiile teoretice cât și practice asupra culturii pădurilor».

Toți acești tineri – afară de unul singur – și-au făcut educațiunea lor silvică la școala dela Nancy.

În acest timp a început, cum văzurăm mai sus, să funcționeze școala specială de silvicultură (Oct. 10, 1883).

Este ceva pripit, ceva incomplet, ceva anormal în modul de concepție, de instalare și de funcționare acestei școli, un ce care par'că lasă să întrevadă, dela început, că noua instituție nu va avea o durată mai lungă decât cea similară din anul 1860.

Legea organică – un singur articol care, în fond, mai nu spune altceva nimic decât că un regulament va determina toate cestiunile organizatorice. Școala, fără a avea un local propriu al ei în care profesorii și elevii neturburați de sgomotul zilei să se poată deda învățământului și învățaturii, se instalează în Ministerul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, într'un mediu veșnic agitat, de sigur puțin potrivit cu caracterul unei școli.

Direcția școlii, încredințată, ca serviciu accesoriu, șefului secțiunii silvice din Minister care, copleșit de afacerile curente ale ser-

viciului său principal, se înțelege nu poate să consacre decât prea puțin timp intereselor instituției în capul căreia se află. Secretarul școlii, asemenea un funcționar din serviciul silvic central, însărcinat și dânsul în mod accesoriu cu îndeplinirea acestei funcțiuni.

Dispozițiunile necesare pentru funcționarea școlii, atât în ce privește numirea și instalarea corpului didactic cât și procurarea materialului indispensabil se iau în ultimul moment, nu în baza unui plan de ansamblu conceput și pregătit din vreme, ci pe măsură ce împrejurările reclamă satisfacerea cutăreia sau cutăreia nevoi. Corpul profesoral se constituie în ziua de 4 Octomvrie; iar școala începe să funcționeze 6 zile după aceasta! Este tipic cu deosebire cazul numirii profesorului de drept asupra căreia Ministerul a trebuit să revie de 4 ori, fiindcă nu-și asigurase prealabil consimțământul celui numit.

Dacă cercetăm acuma regulamentul pentru organizarea acestei școli cu a cărui întocmire a fost însărcinat consiliul tehnic împreună cu d-nul C. F. Robescu, raportorul comitetului delegaților din Cameră și vechiu elev al școlii dela Nancy, atunci vedem că școala a fost concepută ca o pepinieră de agenți silvici pentru administrația pădurilor supuse regimului silvic.

Ideia generală, care însă n'a fost pusă nici odată în practică, era ca exclusiv agenți silvici, fără a înceta a face parte din corpul lor, să fie însărcinați cu direcția și cu predarea cursurilor. Se vede că printr-o asemenea dispozițiune s'a crezut a garanta mai bine caracterul special al noiei școli. Ca condițiune pentru admisibilitate, pe lângă cele obișnuite de naționalitate, vârstă (18 ani împliniți), sănătate, etc., găsim și aceea ca candidații să fi absolvit șase clase liceale, sau o școală centrală de agricultură, și să treacă un concurs de care nu erau scutiți decât elevii posedând titlul de bacalaureat. În al doilea an de funcționare al școlii să emisese de către majoritatea profesorilor și se admisesse de Minister ideia de a nu primi decât bacalaureați în școală, ideia însă la care a trebuit să se renunțe pentru motivul că nu se prezentase

decât un singur candidat pentru vreo 15 locuri vacante.

Se vede că cariera silvică pe aceste vremuri era încă desconsiderată și nu exercita nici o atracțiune asupra acelor care se bucurau de o instrucție generală mai complectă, deși, conform legii și regulamentului, se acordau și burse după ordinea de reușită la examenul de admitere și la examenele parțiale lunare din cursul anului.

Durata învățământului era de doi ani, împărțit fiecare în două semestre, dintre care unul, de 6 luni, destinat exclusiv cursurilor teoretice, iar celalt, de 5 luni, consacrat examenelor (prima lună) și aplicațiilor și exercițiilor practice (4 luni). Ideia acestei împărțiri se vede că era împrumutată școlai de la Nancy unde găsim aceeași orânduire a studiului.

Obiectele de învățământ erau următoarele: Economia forestieră, Economia politică, Matematicile aplicate, Desemnul, Legislația și Jurisprudența forestieră, Istoria Naturală, Agricultura, Comptabilitatea. Aceste obiecte erau distribuite în mod cam arbitrar pe cei doi ani de studii, fără a ține seamă de legătura logică care există între diverse cursuri și care necesită ca unele să preceadă pe altele, formând cele dintâi fundamentul celor de-al doilea.

Așa de ex. Botanica, Mineralogia, Geologia și în parte Zoologia sunt științe generale pe care se reazimă cursul de cultură, exploatare și îngrijirea pădurilor, precum și cel de tehnologia silvică. Și cu toate acestea vedem că cursul de botanică și mineralogie se predă simultan cu cel de silvicultură, iar cel de geologie și zoologie urma d'abia în al doilea an. Negreșit nu în mod absolut se pot satisface nevoile pedagogice în aranjarea unui program școlar, sunt condițiuni cari explică o deviere dela principii, dar modul cum s'a alcătuit programul în cestiune este o călcare prea cumplită a cerinței celei mai elementare, a aceleia ca învățământul special să aibă drept bază cunoștințele generale.

O altă particularitate, ași zice anomalie, care reese din observarea planului de studiu este lipsa de proporționalitate între orele consacrate diverselor obiecte de studii. În special este sur-

prinzător că în școala specială de silvicultură se consacră în timpul celor doi ani de studii în total 140 ore pentru a preda și pentru ași însuși întregul complex de științe special silvice și tot atâtea ore pentru a transmite și învăța cunoștințele ingineresti: Trigonometria, Arpentagiul și Topografia; Construcția drumurilor; Noțiuni de geometrie descriptivă, de Geodesie; Construcția cantoanelor, a pădurilor și ferăstraelor. De sigur că aceste din urmă cunoștințe sunt folosite silvicultorului întocmai ca Desemnul – pentru care în programul celor doi ani de studii asemenea se prevăd 140 de ore – însă în orice caz nu sunt decât cunoștințe accesorii, cari nu merită același interes ca cele special silvice având o importanță cu totul alta. Se poate înțelege și înțeleg a se da o dezvoltare cât de mare științelor fundamentale, pentruca baza cursurilor să fie cât de largă și pentru ca aceasta din urmă să piarză caracterul rutinar și superficial, pe care prea ușor îl capătă când nu se reazimă pe cunoștințele generale, adică cursurilor de științe naturale în cea mai largă concepție a cuvântului, iar nicidecum acelor cari nu prezintă decât un interes secundar silvicultorului, precum Topografia, Construcții, Drept, Economia politică, Vânătoarea, Pescuitul și altele.

Am căutat a descrie în linii mari organizarea și funcționarea școlii speciale de silvicultură creată în anul 1883 așa cum rezultă din cercetarea regulamentului sus menționat, dar nu pot afirma că lucrurile s'au petrecut întocmai, fiindcă din citirea actelor rezultă că acest regulament, prezentat Ministrului în luna Decembrie (8) 1883 și recomandat în aceeași zi de către comisia permanentă, n'a căpătat nicio dată aprobarea ministerială. În adevăr, cu data de 25 Februarie 1888, se vede trecut atât pe raportul direcțiunii cu care a înaintat proiectul de regulament cât și pe regulamentul însuș rezoluțiunea: La dosar, fiind desființată școala fără ca acest regulament să fi obținut până la desființarea ei aprobarea d-lui Ministru.

Astfel fiind, școala a funcționat trei ani de zile fără ca să existe un regulament de funcționare, lucru cu atât mai necesar, cu cât văzurăm

mai sus că legea laconică peste măsură nu hotărăște mai nimica în această privință.

Dacă acum mai reviu încă odată asupra uneia din anomaliiile semnalate în cele ce preced și mă opresc în special asupra faptului curios că în școala specială de silvicultură s'a rezervat științelor ingineresti tot atâtea ore cât și celor tehnico-silvice, atunci o fac aceasta, fiindcă cred că întregul nostru învățământ silvic, din primele zile până în vremea noastră, a suferit de o concepție prea mărginită a rolului silviculturului și a lăncezit sub influența unei ambiții deșarte.

Rolul cel mai de frunte al silviculturului, satisfacția, gloria lui este a crea nu a tăia păduri, a crea acolo unde toponul său a realizat comoarele trecutului, acolo unde știința de azi recunoaște și vrea ca pădurea să înlocuiască orice altfel de cultură. Acest rol nu-l va avea și această glorie îi va fi refuzată, când nu este un adânc cunoscător al naturii, al legilor ei, când nu stăpânește pe deplin atât teoretic, cât și practic varietatea de cunoștințe speciale silvice cari, la rândul lor, dacă astăzi încă în multe părți sunt dictate de rutină, n'ar trebui să fie decât o aplicațiune conștientă a legilor naturale.

Prin urmare dar, aci trebuie să fie centrul de gravitate a întregului învățământ silvic: științe naturale în cea mai largă concepție a cuvântului și lățirea și aprofundarea științelor special silvice. Astfel a fost croit învățământul de pe acum? Văzurăm că nu! Atât la 1860 cât și la 1883 cât și mai târziu găsesc că nu s'a făcut acea largă parte științelor naturale și celor speciale silvice pe care trebuie să o ocupe în învățământ, ci s'a dat, dacă nu precăderea, dar desigur o dezvoltare neproporționată și prea mare acelor științe și cunoștințe cari sunt utile silviculturului – aceasta este indiscutabil – dar care totuși n'ar trebui să vie decât în rândul al doilea și al treilea, fiind cunoștințe secundare și accesorii pentru el. În special, am avut înaintea ochilor gloria inginerului, am fost fascinați, pot să zic, de titlul acesta, pe cari unii îl preferă celui de silvicultor, am fost oportuni poate și neîncrezători în viitorul silviculturii românești, am vrut ca absolventul școlilor noastre să poa-

tă să-și câștige pâinea lui de toate zilele și pe altă cale decât pe cea silvică, am fost practici poate, dar cauza silvică a fost rău servită de acest oportunism și de acest spirit practic și prea afară din cale rutinar.

Pădurile țării desigur s'ar afla în mai bună, mai înfloritoare stare dacă s'ar fi făcut mai puțină inginerie în școlile noastre și mai multă gospodărie silvică.

Această inginerio-mania - să-mi fie iertat cuvântul - este bine caracterizată prin aprecierea aptitudinilor unui tânăr silvicultor, aprecierea datorită unui coleg mai matur, și cari culmina în aceste cuvinte: «nu știe măcar să puie o busolă în stație».

Dar poate că această anecdotă nu face probă îndestulătoare pentru susținerea tezei pe care vreau să o dezvolt, și de aceea recurg la mărturia unei autorități, recunoscută în țara românească, și citez cuvintele lui Bouquet dela Grye prin cari în anul 1875 caracteriza activitatea silviculturului român.

«Șefii silvicultori și guarzii generali fac din topografie, și din anchete principala lor îndelnetnicire, dar puțină sau de loc silvicultură». Acest spirit cari domnia și care domnește în corpul silvic a fost hotărîtor și pentru dezvoltarea învățământului, nu tocmai spre binele pădurilor, și timp ar fi ca să ne îndreptăm spre o cale mai sănătoasă.

Dar să revenim la școala dela 1883.

Cu sau fără regulament, ea a funcționat până în anul 1886 și a produs - dacă luăm în considerație numai acei elevi cari sunt sau au fost câteva vreme în serviciul Statului – cam 25 de silvicultori. Ca profesori au fost activi:

D-l P. S. Antonescu Remuș predând cursul de Economie-Forestieră; d-l C. F. Robescu predând cursul de Științe Naturale; amândoi asistați de conferențiarul N. G. Popovici și mai în urmă Gh. Stătescu;

D-l C. M. Mironescu, predând cursul de Matematici; asistat de conferențiarul St. Hepites;

D-l St. Hepites, ca înlocuitor al d-lui C. N. Mironescu demisionat, predând cursul de Matematici, asistat de conferențiarul Cotescu și mai în urmă de d-l Macovey;

D-I A. Eustațiu predând cursul de drept;
P. S. Radian predând cursul de agricultură;
D. Grigorescu predând cursul de comptabilitate;

Socolescu predând cursul de desen.

Direcțiunea școlii a fost încredințată D-lui Al. Moroi care multă vreme a stat în capul serviciului silvic și care a avut pe lângă dânsul ca secretar pe D-l Gavrilescu, decanul aceluia care au urmat învățământul silvic în țările Germane.

Școala aceasta a funcționat cu un oarecare lux, lucru ce rezultă din cifrele următoare, care prezintă cheltuielile ce s'au făcut cu ea în anii 1884, 1885 și 1886. Cele din anul 1883 nu se găsesc trecute în buget, de oarece, școala nefiind înființată decât în baza legii din iunie 1883, posterioară votării bugetului pe exercițiul 1883/84, cheltuielile nu s'au putut prevedea în bugetul anului 1883/84 și s'au acoperit din credite extraordinare.

Nu se știe sau cel puțin nu rezultă din acte pentru care anume motiv școala specială de silvicultură a încetat să funcționeze, și ne mulțumim a constata că și aceasta a treia încercare

	<u>Personal</u>	<u>Material</u>	<u>Total</u>
1884/85	53.730	18.600	72.330
1885/86	48.300	18.300	66.600
1886	17.580	13.300	30.880

de a se întemeia un învățământ silvic în țara românească n'a avut decât un succes temporar, soartă de altfel pe care a împărțit-o cu multe alte încercări din vremea nestatornică a constituirii Statului.

Intrăm acum într-o nouă perioadă.

Ideia foarte simpatcă multora și astăzi încă, ideia de a se contopi învățământul celor două științe surori, agricultura și silvicultura, triumfă și domină și presidă la reorganizare pe baze noi a școlii dela Herăstrău.

Anul 1886, anul desființării școlii speciale de silvicultură, este și anul în care o nouă viciață începe pentru școala dela Herăstrău, care d'acum înainte ia numirea de școala de agricultură și silvicultură.

Regulamentul pentru reorganizarea și complotarea învățământului acestei școli datează din luna Octomvrie a aceluiaș an¹⁰).

Articolul 1 stabilește, și aceeaș idee o regăsim în tot cuprinsul regulamentului, că învățământul este teoretic și practic.

Din capitolul II art. 3 rezultă că s'a făcut o parte destul de largă învățământului silvic.

În adevăr, nici un curs – lăsând la o parte agricultura generală și comparată, care se predau doi ani d'arândul câte 48 lecțiuni de câte o oră și jumătate – nu se bucură de aceeaș dezvoltare ca silvicultura (predată în anul al 2-lea) și amenajamentul (predat în anul al 3-lea), care amândouă au fost înzestrate cu câte 60 lecțiuni. Din aceste două cursuri cel d'întâiu a fost predat I de N. Daniilescu, iar cel d'al doilea de Th. G. Petraru, amândouă mai în urmă inspeciori silvici și profesori ai școlii speciale de silvicultură dela Brănești. Atât Daniilescu, care a fost primul director al școlii dela Brănești, fondată în anul 1894, cât și Th. G. Petraru, azi nu mai sunt în viață și au fost înlocuiți de actualul director și profesor P. A. Grunau și de actualii proesori P. Antonescu și N. G. Popovici.

Dacă ținem seamă ca cursurile care au drept obiect științele generale, științele fizico-naturale aplicate și cele administrative toate au fost astfel concepute încât aveau deopotrivă în vedere interesele agricultorului și silvicultorului, atunci trebuie să spunem că organizarea cea nouă a învățământului silvic în orice cas n'a fost inferioară celei din trecut, mai cu seamă că un an de aplicație silvică, – idee probabil împrumutată învățământului militar – trebuia să completeze pregătirea elevilor destinați ramurei silvice.

Această apreciere favorabilă a noii stări de lucruri este justificată și prin faptul că învățământul silvic, pentru a fi rodnic, are nevoie și de anumite mijloace de învățământ, mijloace de care era aproape cu desăvârșire lipsit când își avea domiciliul său cu totul impropriu în una din încăperile Ministerului Domeniilor.

În cap. IV, art. 4 al regulamentului din 1886

¹⁰ A se vedea Anexa V

se dezvoltă mijloacele pentru aplicațiunea și dezvoltarea științelor de cari dispune școala, iar art. 5, alin. 2 acelaș capitol cuprinde o prea fericită inovațiune, o idee originală – cel puțin în România – anume aceea de a se alipi la serviciul școlai – în interesul învățământului de care ne ocupăm – două păduri de ale Statului, una din regiunea șesului, alta din regiunea muntoasă. Profesorii de silvicultură (decedatul D. Daniilescu) și de amenajament (decedatul Th. G. Petraru) erau chemați a conduce exploatațiunea lor.

Această idee, care sub diferite forme o găsim de mult realizată în Franța și în Germania, este aceea care cred că a contribuit și va contribui, aplicându-se în mod statornic și de acum înainte, mai mult decât oricare alta la dezvoltarea și propășirea culturii pădurilor.

E de mirare că ea nu și-a făcut drum mai de vreme, atunci când am avut pretenție de a avea un învățământ special și e de mirare cum a putut fi combătută și cum poate fi combătută și astăzi încă o idee așa salutară.

Precum un medic profesor are nevoie de un spital, precum un chimist, un botanist, un zoolog are nevoie de laboratorul său, precum un agricultor, profesor la școala de agricultură, are nevoie de un câmp de demonstrație, de o fermă, tot așa profesorul silvicultor nu poate fi lipsit de vastul său laborator, de pădure, pentru a lucra el însuș într'însa, a nu stă locului, a progresa, a face investigațiuni, a observa întocmai ca colegii lui din alte ramuri de științe în laboratorul lor, și pentru a dispune, în rândul al doilea, de un mijloc puternic de demonstrațiune și de convingere, fără de care prelegerile sale teoretice vor fi lipsite de viață, vor rămâne litere moarte.

Iată deci un progres însemnat, realizat prin noua organizare a învățământului silvic. Dacă cu toate acestea și noua fază prin care a trecut învățământul silvic a fost de relativ scurtă durată – n'a ținut decât 8 ani de zile – aceasta o punem în socoteala nu numai a nestatorniciei cu care din nenorocire la noi se procedează la aplicarea unei idei, ci și a unei erori organice fundamentale cari nu putea să nu fie în curând

resimțită și deci avea nevoie a fi îndreptată.

Ideia contopirii învățământului agricol și celui silvicol, nu este nouă și nu este rea, însă modalitatea aplicării cărei s'a dat preferință la noi nu a fost tocmai fericită.

În adevăr, dacă sunt oarecare puncte de contact între amândouă științe și dacă, în special, nu este de tăgăduit că amândouă au nevoie de aceleași cunoștințe generale, pentru a se putea urma cu succes, atunci, totuș, ca aplicațiune, fiecare din ele pășește pe deosebite căi, fiecare urmărește alte țeluri și are alte orizonturi.

Astfel fiind, se poate concepe contopirea acestor două ramuri ale învățământului în acest sens ca să existe două secțiuni ale căror cursuri să fie comune numai în ce privește cunoștințele generale deopotrivă necesare ambelor ramuri, dar hotărât deosebite în privința cunoștințelor speciale, pe cari caută a și le însuși un tânăr fie în ramura silvică, fie în cea agricolă, iar nu în sensul de a face din absolvenții unei asemenea școli niște enciclopediști agrico-silvici, lucru absolut incompatibil cu specializarea din ce în ce mai pronunțată a investigațiunilor științifice în general și nepotrivit în deosebi cu aprofundarea la care trebuie să tindem atât în învățământul agricol cât și în cel silvic.

Poate că e banal, dar totuș nu mă pot abține a repeta și aci că o școală astfel organizată nu putea și nu poate produce nici agricultori buni și nici silvicultori buni.

Dacă pentru agricultor este cu totul indicat a avea oarecare cunoștințe silvice și dacă invers un silvicultor de sigur nu va putea decât să profite de împrejurarea de a fi urmat un curs enciclopedic de agricultură, atunci aceasta nu însemnează că fiecare din ei trebuie și poate să îmbrățișeze totalitatea cunoștințelor variate și complexe care constituie științele agricole și silvice în cea mai largă concepție a cuvântului. Organizând învățământul astfel vom mări bagagiul științific al elevilor fără nici un folos pentru viața practică și fără nici un profit pentru specialitatea pe care fiecare și-a ales-o.

În ce privește acum cazul special de care ne ocupăm, acei dintre elevii școlai dela Herăstrău care se destinau carierei silvice și care re-

ușeau a intra în anul de aplicație silvică – elevi de elită – diplomați ai școlii, care trebuia să treacă un concurs special – bursieri ai Statului – erau relativ privilegiați, fiindcă aveau ocazia să se specializeze în domeniul silviculturii și să uite balanțul agricol inutil cu care se încărcase în timpul celor 3 ani de studii la Herăstrău.

Anul de aplicație elevii îl petreceau parte la Brănești, comună situată la o distanță de aproape 20 km. de București, parte la Sinaia, reședința ocolului de munte afectat școlii pe lângă cel de câmpie (Cernica-Brănești).

Am emis mai sus părerea că această alipire de păduri, a unei gospodării silvice pe lângă școală, a fost cea mai fericită împrejurare, cea mai nemerită îmbunătățire, ce s'a adus învățământului silvic de când s'a înființat pentru prima oară în România. Și aici însă trebuie să regretăm că ideea bună în sine nu a fost tocmai bine aplicată. În adevăr, pădurile afectate școlii, obiecte de studii pentru unii, de intuiție și de învățământ pentru alții, au fost alese prea mari, prea distanțate unele de altele, pentru ca scopul urmărit să se poată atinge. Activitatea a doi profesori, fie chiar ajutați de doi agenți, a doi profesori care nu-și avea reședința în imediata proximitate a pădurilor date în îngrijirea lor, a doi profesori în fine cari nu dispuneau decât de mijloace cu totul neproporționate față de caracterul pădurilor și a terenurilor în care urmă să aplice preceptele științei, nu putea să fie suficientă pentru a da întregii gestiuni acel caracter de intensitate progresată pe care-l credem absolut necesar – măcar că nu se potrivește cu condițiile economice din restul țării – într-o pădure afectată unei școli, într-o pădure care este menită a servi drept ideal tinerilor generațiunii, ideal la care să tinde tot mereu în viața lor practică, fără – acesta este esențialul oricărui ideal – a-l putea vreodată realiza. Pădurea școlii – să-mi fie permisă expresia – ar trebui să fie teoria tradusă în practică, într'însa ar trebui să găsim la fiecare pas o aplicațiune și o explicațiune practică a teoriilor dezvoltate în școală, într'însa ar trebui să se dea un exemplu palpabil de puternică înrăurire ce poate avea asupra producțiunii lem-

noase munca inteligentă (știință) în tovărășie cu capitalul. Dacă ne punem în acest punct de vedere și dintr'însul examinăm obiectele care au fost afectate ca mijloc de învățământ anului de aplicație și mai în urmă școlii de aplicație silvică, atunci vedem că ele nu se deosebesc într'un nimic aproape de pădurile din restul țării, că mai nimic nu s'a făcut în ele pentru a le ridica d'asupra nivelului silvico-cultural din celelalte păduri, pentru a le imprima caracterul de pădure model, și teamă mi-e că elevii școlii, în loc de a intra în viața practică, având un ideal înaintea ochilor, făceau acest pas cu ideea sceptică că teoria este bună pentru școală, dar un ce inaplicabil în viața practică, pentru că la primul pas, pe care-l făcuseră în această viață, o văzuseră trădată și părăsită.

În anul de aplicație elevii stagiați – considerați ca făcând deja parte din serviciul silvic fiind retribuiți cu lei 120 mensual – conform dispozițiilor regulamentare trebuia să facă pe lângă excursiuni pe la centrele importante de exploatare, lucrări de aplicațiune detaliate în art. 14 al regulamentului al căror rost urmă să le fie explicat prin conferințe ținute de către personalul conducător.

La sfârșitul aceluia an erau obligați a elabora și a susține înaintea unei comisii specificate în art. 19 un proiect asupra materiilor prevăzute în anul de aplicație.

Este tipic că acest examen, la sfârșitul anului de aplicație, avea un caracter pur teoretic și nu cuprindea nici o probă practică pe teren oricât de mică, prin care candidatul ar fi fost pus în poziție de a dovedi aptitudinile sale special silvice.

După trecerea cu succes al examenului se elibera elevului un certificat de absolvirea anului de aplicație și se considera că făcând definitiv parte din serviciul silvic.

Conform acestor dispozițiuni anul de aplicație a funcționat la Brănești cu începere de la 1889 și până la 1892, când, de odată, vedem figurând în bugetele Ministerului agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor aceeași instituție dar cu numele de școală de aplicație silvică, având cursurile o durată de 18 luni în

loc de 12, și existând o legătură mai puțin intimă ca mai înainte cu școala dela Herăstrău. Pe lângă această școală apare la aceeaș dată – numai și numai ca creațiune bugetară – o școală inferioară pentru pregătirea brigadierilor care și ea își avea reședința la Brănești.

Este ciudat că în actele Ministerului – deși lucrurile nu datează tocmai de mult – nu găsim nici o indicațiune asupra motivelor care au fost determinante pentru schimbarea stării de lucruri de mai înainte și nu găsim mai departe nici o deciziune Ministerială în privința înființării învățământului inferior.

Cheltuelile ce s'au făcut cu întreținerea «anului de aplicație» și mai târziu a școalei de aplicație se repartizează precum urmează pe cei șase ani de existență ce au avut aceste două instituțiuni:

Anul de aplicație silvică

Școala de aplicație silvică*

Se înțelege ca aceste cifre nu reprezintă totalitatea sacrificiilor făcute de Stat pentru învățământul silvice în genere.

	Personal	Material	Total
1889/90 ...	Nu figurează anul de aplicație		
1890/91 ...	12540	7300	19840
1891/92 ...	14700	6200	20900

Pentru a ne lămuri asupra acestui punct, ar

1892/93 ...	17400	20200	37600
1893/94 ...	21000	5200	26200
1894/95 ...	8370	-	8370

* În cifra de material intră și 15000 L pentru construirea unei case pentru stagiaři.

trebui să adăugăm la cifrele de mai sus și o parte din bugetele școalei dela Herăstrău de care învățământul silvic profita întocmai ca și cel agricol. De oarece însă ar fi greu, dacă nu imposibil, a preciza cota-parte a fiecăreia din aceste ramuri de învățământ în bugetul comun al școalei dela Herăstrău, renunțăm la asemenea calcule și ne mulțumim numai a semna și această parte a cestiunii.

Numărul elevilor produși prin școala dela

Herăstrău complectată prin anul de aplicație este de 13, iar numărul acelora care, după trecerea școalei dela Herăstrău, au absolvit școala de aplicație silvică este de 18.

În ce privește numărul elevilor brigadierii produși de școala alipită pe lângă școala de aplicație silvică nu se poate spune nimic precis, de oarece registre de certificate, cum există încă pentru elevii stagiaři, nu au avut ființă pentru elevii brigadierii.

Lor li se elibera la părăsirea școalei pur și simplu niște certificate de studii pe coli timbrate.

În orice caz, această școală nu a produs decât cel mult 20 – 30 de elevi.

Așa au mers lucrurile de doi ani când din nou ideea învățământului special silvic frământă spiritele și când această idee din nou, în anul 1893, se realizează prin legea pentru organizarea învățământului profesional¹¹.

Această lege, datorită fostului Ministru al ministerului de agricultură, industrie, comerțului și domeniilor, lui P. P. Carp, îmbrățișează întreaga cestiune a învățământului profesional, o generalizează și vrea să organizeze atât învățământul agriculturii și silviculturii cât și acel al artelor și meseriilor și al comerțului.

Este de discutat, dacă criteriul profesionalității este destul de puternic și convingător pentru a justifica cuprinderea în același cadru a tuturor acestor ramuri de învățământ, de oarece cel agricol și silvic, orcât am dori să le dăm caracterul practic pe care socotim că trebuie să-l aibă, totuș au și trebuie să aibă un fundament științific mult mai larg decât învățământul comercial și ca deosebire acel al artelor și meseriilor.

Abstracție făcând de asemenea reflexiuni și considerând în special acele părți ale legii care ne interesează pe noi silvicultori, ea desigur realizează un progres și deschide noi orizonturi pentru învățământul silvic din țara românească.

Asupra detaliilor părerile pot fi împărțite, multe din ele pot fi criticabile, dar s'a creat un cadru înăuntrul căruia învățământul silvic se

¹¹ A se vedea Anexa VI

poate prielnic desvolta. Inainte de toate – deși nu în legea organizatorie se hotărăște aceasta – s'a luat hotărîrea a se fixa învățământul într'un local propriu al lui și s'a ridicat în comuna Brănești¹² o frumoasă clădire cu o mulțime de anexe pentru a servi ca școala specială de silvicultură. Cu aceasta i s'a dat un caracter de stabilitate aș zice de demnitate pe care înainte nu-l avea.

Inainte de a continua cu espunerea noiei stări de lucruri să ne oprim un moment, pentru a discuta alegerea localității în care s'a dispus a se clădi noua școală de silvicultură.

Nimic mai nemerit decât dispozițiunea cuprinsa în art. 40 al legii care sună astfel: « Școala va fi instalată la una din pădurile principale ale Statului ». Intrebarea este dacă alegerea masivului Cernica-Tânganu în proximitatea căruia se află școala dela Brănești și care este situat la o distanță de aproximativ 20 km. de București, adică în regiunea șesului, a fost nemerită. Părerea unanimă este că nu.

În adevăr, masivele cari constituiesc această pădure, compoziția și vârsta lor, condițiunile terenului, condițiunile climaterice sunt prea puțin variate, pentru a permite – lucru ce ar fi fost de dorit – multiplicarea cât mai mult a tratamentelor, a operațiunilor, a procedurilor și pentru a servi ca obiecte desăvârșite de învățământ intuitiv forestier și de demonstrațiuni practice. Desigur alegerea localității în regiunea colinelor ar fi fost mult mai fericită și nu ar fi necesitat absolut de loc părăsirea avantajului de ce crede a fi realizat prin așezarea școlii în comuna Brănești, adică în apropierea unui centru mai mare (București), cari să asigure atât personalului didactic vieța mai confortabilă a orașelor, cât și serviciului de economat înlesnirea în aprovizionări de tot felul. În adevăr, sunt atâtea centre deopotrivă favorabile situate atât din punctul de vedere general al învățământului silvic, cât și din punctul de vedere particular sau mai puțin interesant al intereselor personale și materiale, cari ar fi putut

să fixeze atențiunea celor în drept, încât este de mirare cum s'a putut opri asupra unei localități așa de puțin predestinată ca reședința unei școli de Silvicultură ca cea în cari s'a ridicat clădirea de cari am vorbit mai sus.

În preajma unei bălți, cu exhalățiunile ei insalubre, în bătaia crivățului și a norilor de praf ce se ridică de pe șoseaua ce trece în fața școlii, absolut izolată, în câmp deschis, s'a clădit reședința școlii numai și numai pentru a nu sacrifică apropierea Bucureștilor și cele câteva clădiri ce se construiesc mai de mult pentru vechia școală de aplicație silvică. Se poate regreta dar nu se poate revoca această alegere greșită din toate punctele de vedere, afară poate numai al acelora căroră vieța nu pare posibilă decât în zidurile orașului lui Bucur.

Se poate închipui situațiuni mult mai fericite, dar aceasta nu trebuie să ne împiedece a îmbunătăți cât mai mult situațiunea dată. Plantațiuni, drenagii, lucrări de înfrumusețare și de ameliorare au schimbat deja mult aspectul locurilor și vor face din reședința școalei un centru din ce în ce mai agreabil. În orice caz trebuie să considerăm ca o greșală părerea ce a fost emisă cum că masivele ce înconjoară școala nu sunt apte de a servi drept obiect de demonstrațiune și nu sunt susceptibile d'a fi supuse unei culturi și exploatări sistematice. Este sigur că silvicultorul va întâmpina în regiunea șesului în genere și în cea a Brăneștilor în special dificultăți enorme, este sigur că în regiunea colinelor cu aceleaș mijloace ar obține rezultate mult mai frumoase, mai sigure și mai imediate, dar aceasta nu ne îndreptățește a crede că silvicultura și încă silvicultură bună nu se poate face și în pădurile șesului, că ele n'ar putea să servească drept model viitoarelor generațiuni de silvicultori, când vor fi supuse unor tratamente și unor operațiuni potrivite cu natura și compoziția lor.

Dar să revenim la studiul situațiunii creată prin legea din 1893.

Legea organizatorie odată votată și decretată se elaborează regulamentul de aplicațiune, se prepară din vreme tot ce poate asigura bunul mers al școlii, se pregătește materialul, se

¹² De fapt clădirile școlii în mare parte se află construite pe teritoriu comunei Piteasca-Pasărea și numai școala de brigadieni și grajdurile școlii țin de comuna Brănești

fac numirile, se întocmesc programele analitice ale cursurilor și, într'un cuvânt, se pune în lucrare tot ce era cerut de împrejurimi, și la 1 Octombrie 1894 – aceasta ne arată o placă comemorativă de marmură așezată la intrarea principală a școlii – se inaugurează noul local și noua eră a învățământului silvic.

În fond, trebuie să o spunem, această nouă eră nu diferă tocmai mult de cea precedentă, numirile doar se schimbă. În adevăr, și aici un curs teoretic și practic urmat de un curs de aplicațiune. Durata celui d'întâi însă redusă la două ani, lucru oarecum explicabil, când ținem seamă de faptul că din programul școlii s'a eliminat tot ce era referitor la domeniul agriculturii; iar, din contra, acea celui d'al doilea s'a prelungit, consacrand acum prin lege modificarea introdusă în timpul din urmă în funcționarea vechiului an de aplicație silvică.

Avem deci învățământul silvic teoretic și practic transferat la Brănești, iar cel practic, accentuându-se prin aceasta și mai mult scopul urmărit de legiuitor, la ocoalele silvice, acolo unde elevul se găsește chiar în mediul pentru care se prepară.

Asemănarea cu vechea organizare este complectă. Deosebire consistă numai în aceea că s'a căutat a da anului de aplicație, căruia se zice d'acum înainte stagiul, un caracter și mai practic, depărtându-se din jurul elevului tot ce ar putea să-l târască spre speculațiuni teoretice idolatrizate la noi în detrimentul practicei sănătoase.

Asemănarea găsim mai departe și în privința condițiilor de admisibilitate. Atât regulamentul pentru reorganizarea și complectarea învățământului profesat la Herăstrău (1886), cât și Legea din anul 1893 consideră instrucția generală, ce se poate căpăta în 4 clase gimnaziale, ca o pregătire suficientă pentru învățământul special silvic. Amândouă aceste școli se află dar, din acest punct de vedere, într'o vădită inferioritate față de școala specială de silvicultură care a funcționat dela 1883 – 1886 în palatul Ministerului Domeniilor și care, cum s'a arătat mai sus, înscrisese în programul său între condițiunile de admisibilitate și aceea de

a fi absolvit aspiranții cel puțin șase clase liceale. Este cert că cunoștințele ce se pot căpăta în 4 clase gimnaziale nu constituie o pregătire destul de serioasă pentru viitorul silvicultor, girant al proprietății forestiere. În adevăr, față de lipsa de cunoștințe generale ale elevilor, profesorii vor întâmpina dificultăți la predarea cursurilor și adeseori va fi nevoie a sacrifica un timp prețios în detrimentul specialității pentru consolidarea și lărgirea cunoștințelor pregătitoare ale elevilor, iar, aceștia din urmă, din partea lor, se vor lovi de asemenea de greutăți multiple și nu vor putea urma cursurile cu deplin succes, lipsindu-le baza temeinică pe care trebuie să se ridice orce învățământ special.

Afară de aceasta trebuie să constatăm că pregătirea, astfel cum a fost stabilită la 1883, nu e de loc în raport cu programul școlii care prevede aproape aceleași studii ca programele școalelor superioare din străinătate ale căror porți cu toate astea nu sunt deschise decât absolvenților cursului liceal complet.

Această pregătire mai departe nu este în raport nici cu rolul important ce absolvenții noii școli trebuia să-l joace odată cu administrarea averii Statului, și așa se explică că Ministerul Domeniilor, dând o interpretare mai largă articolului de lege nu tocmai concis redactat în privința punctului ce discutăm, a dispus, cum vom vedea mai la vale, ca sănu se mai primească în școală decât absolvenți de licee.

Continuând cu comparațiunea între organizarea dela 1886 și acea dela 1893, găsim o altă idee comună, aceea de a cuprinde între mijloacele de învățământ și o pădure. Art. 40 al legii ne spune că școala va fi instalată la una din pădurile principale ale Statului.

Se vede că și legiuitorul dela 1893 a fost pătruns de ideea că pădurea este tot așa de necesară și poate chiar mai necesară pentru învățământul silvic ca colecțiunile și muzeele știind bine că numai într'însa elevul va putea vedea traduse în practică teoriile ce i se desvoltă în școală, că numai în pădure profesorul va avea posibilitatea de a experimenta, a controla, a formula poate chiar teorii noi, mai apropiate cu condițiunile noastre climaterice și cu starea

noastră culturală și economică.

Necesitatea de a avea școala o pădure a ei în care să se facă o gospodărie model din toate punctele de vedere este cu atât mai mare la noi cu cât cultura noastră forestieră în general este încă înapoiată și cu cât prin urmare elevul nu va putea găsi modele de urmat în pădurile celorlalte ale țării.

De aceea a fost o desconsiderare a voinței legiuitorului când, la început, dispozițiunea înscrisă în art. 40 al legii s'a adus la îndeplinire numai după litera legii, par'că ar fi fost vorba de a obține un efect decorativ, fără a stabili o legătură organică între școală și pădurea, grație căreia numai se putea obține înrăurirea sănătoasă asupra învățământului de care am vorbit mai sus.

Numai mai târziu, după lungi stăruinți, s'a adus și această îmbunătățire școlii, afectându-i-se o porțiune de pădure de aprox. 700h., tocmai potrivită pentru ca cu mijloacele disponibile și cu personalul existent să se poată face lucruri cari să servească drept model elevilor școlii.

Este de reflectat dacă, în vederea împrejurărilor excepționale în care ne aflăm, nu s'ar recomanda în interesul progresării învățământului silvic ca fiecare profesor de specialitate silvică să aibă sub conducerea lui directă o porțiune de pădure – obiectul activității și preocupării sale intelectuale!

Am arătat mai sus că durata instrucțiunii teoretice la școala dela Brănești a fost redusă la doi ani și am căutat a explica aceasta prin disparițiunea complexă a studiilor agricole din programul școlii. În schimb, de sigur oricine se va aștepta ca la această școală specială de silvicultură să se fi dat o dezvoltare mai mare științelor silvice, amplificând cât mai mult partea programului referitoare la ele. Din nenorocire tocmai contrariul s'a întâmplat. De unde la Herăstrău aveam pentru științele silvice două catedre, una pentru silvicultură și exploatarea pădurilor, iar alta pentru amenajament, la Brănești nu se prevede decât o singură catedră pentru toate științele silvice, iar două – aceasta se înțelege – pentru matematicile generale

și aplicate. Această anomalie – căci anomalie este – numai în parte este atenuată prin faptul că prin noua organizare s'a creat o catedră « sui generis » la școala cea nouă, însărcinând pe profesorul de drept și cu predare a 3 cursuri pur silvice, anume: legislația, administrația și statistica silvică, gestiune și, în fine protecția pădurilor, împrejurare care echivalează cu o descărcare atât a profesorului de silvicultură cât și a celui de amenajament.

Cu toate acestea, anomalia în sine a persistat și a fost viu resimțită de toți aceia care se interesează de bunul mers la școlii de silvicultură, până ce, pe cale bugetară, s'a mărit cadrul învățământului silvic propriu zis, creindu-se, odată cu bifurcarea catedrei de științe naturale, încă o nouă catedră de specialitate silvică. Astfel fiind, astăzi există la școala dela Brănești 8 catedre și anume: 3 de științele naturale (fizica și chimia, meteorologia și climatologia; mineralogia, geologia și botanica; zoologia (în special entomologia) vânat și pescuit; 2 de matematicile generale și aplicate (matematici pure, mecanica, și topografia; construcțiuni de case și drumuri), iar 3 de științele silvice, dintre care una mixtă, titularul predând, pe lângă cursuri pur silvice, și cursul de drept și economie politică generală (cultura și exploatarea pădurilor; cubagiu estimațiune, amenajamente și torenți; legislația, administrația și statistica silvică, gestiune, protecția pădurilor, drept și economie politică). În fine, secretarul școlii este însărcinat cu predarea cursului de desen. Rămâne acum să semnalăm și o inovațiune a noiei legi, așa numitul an de practică pe care aspiranții la locurile vacante din școala specială de silvicultură trebuia să-l petreacă prealabil la un șef de ocol pentru a putea fi primit în școală. Scopul urmărit prin înființarea acestui an de practică nu este altul decât acela de a pregăti pe un tânăr pentru studiul de specialitate, a îi da noțiunile cele mai elementare despre păduri și cultura lor, noțiuni în general streine acelor care, departe de centrele păduroase, departe de activitatea silvicultorilor, și-au făcut instrucția generală prin orașe, într'un mediu cu totul altul decât cel păduresc.

Această dispozițiune însă pe lângă neînsemnate avantagii ce o fi având, discutabile și ele, prezintă inconvenientul enorm de a desobișnui pe tânărul candidat tocmai în cea mai fericită perioadă a vieții sale de orce muncă intelectuală serioasă și a-l pune într'o pozițiune foarte critică – lucru ce s'a întâmplat – când numărul acelora, cari solicită a fi primiți în școală, covârșește numărul locurilor vacante și, astfel fiind, conform legii, se procedează la ținerea unui concurs la care neapărat unii din candidați trebuia să cază.

Pentru aceste cuvinte nu putem taxa tocmai ca fericită inovațiunea în cestiune care de altfel, cum vom vedea mai la vale, a căzut în desuetudine, înlocuită fiind printr'un an preparatoriu petrecut la școală, în timpul căruia se dau elevilor lecțiuni teoretice mai cu seamă de matematici și de științe naturale și pe de altă parte posibilitatea de a asista la lucrările practice în pepiniera și pădurea școliei, în care împrejurări de sigur se vor prepara mai bine pentru cariera lor decât prin izolarea la țară pe lângă un șef de ocol căruia adeseaori îi va lipsi fie puțința, fie dorința, de a se ocupa cu instrucțiunea viitorului silvicultor.

La aceasta au contribuit atât păreri emise în diferite rânduri de către corpul didactic al școliei cât și curentul defavorabil anului de practică ce s'a format încetul cu încetul în corpul silvic al Statului și care a găsit o expresie foarte elocuentă într'un aviz al serviciului tehnic al pădurilor.

Legea din 1893, întocmai ca și regulamentul dela 1886, vrea ca învățământul silvic să fie teoretic și practic. Regulamentul pentru aplicarea legii întocmit în anul 1894 dezvoltă această idee în acest sens ca aplicațiuni practice să se facă atât în timpul celor doi ani de studii la toate cursurile predate, cât și în urmă în timpul stagiului.

În ce privește cele dintâi care se fac chiar la școală, pentru că elevul să intre complet pregătit în stagiul, această perioadă de tranziție între școală și viața practică, ele se fac în tot timpul studiilor teoretice sub conducerea personalului învățător, iar cele d'al doilea, timp de 18 luni,

sub privighierea șefilor de ocoale pe lângă care stagiarii se află atașați.

Modalitatea adoptată pentru facerea aplicațiunilor practice la actuala școală dela Brănești diferă de modul de procedură atât la școala dela București cât și – în parte cel puțin – la școala dela Herăstrău.

La acestea două din urmă aplicațiunile practice nu se făceau simultaneu cu studiul teoretic – această afirmațiune este exactă, în ce privește Herăstrău, numai pentru aplicațiunile în afară de raza școliei – ci la sfârșitul cursurilor teoretice, într'una sau două luni special rezervate pentru lucrări de asemenea natură.

Mi se pare că sistemul actual este mai pedagogic decât cel urmat înainte vreme.

De sigur elevii și vor însuși mai bine și mai cu înlesnire cunoștințele teoretice, când prin demonstrațiuni practice capătă viață și trup, decât în cazul când rămân literă moartă, căreia trebuie să însufle viață aplicațiunea practică, făcută tocmai într'un târziu, luni de zile după explicațiunea teoretică.

Grija și privigherea lucrărilor practice, impuse stagiilor timp de 18 luni, era lăsată, conform regulamentului din 1894, în sarcina inspectorului și agenților silvici, adică a reprezentanților specialității din viața practică și, potrivit cu aceasta, și examenul de diplomă prin care se termina studiul teoretic și practic se trecea înaintea unei comisiuni, constituite din elemente pur silvice, adică de directorul școliei, de profesorii de silvicultură și de inspectorul pădurilor din ocoalele atașate școliei. Deja în anul 1896 a intervenit o schimbare a regulamentului în această privință, o schimbare care vrea ca profesorii de științele aplicate, împreună cu inspectorul silvic, să întocmească atât programul de lucrări al stagiilor cât și să formeze comisiunea examinatoare, chemată a aprecia la sfârșitul studiilor aptitudinile elevilor pentru specialitatea silvică.

Mi se pare că această schimbare a regulamentului nu este conformă cu principiile legii. Stagiul, am zis-o mai sus, este o perioadă de tranziție între școală și viața practică, elevul trebuie să intre complet format în acest stagiul

pe care îl urmează, nu pentru a învăța ceva nou, ci pentru a consolida, cele învățate până atunci, a se familiariza cu serviciul, pentru a căpăta facilitate și siguranță în lucrări.

Până acum ne am ocupat numai cu acele părți ale legii din 1893, care organizează învățământul superior, sau mai bine zis relativ superior, și am lăsat cu desăvârșire la o parte învățământul inferior care însă și el a fost cuprins în planul de organizare al legiuitorului de pe atunci. Învățământul inferior, pretutindeni unde a fost creat, are drept scop a forma acei agenți necesari oricărei gospodării silvice căroa în rândul întâiu incumbă poliția și paza pădurilor, iar în rândul al doilea asistarea șefilor lor cu ocaziunea efectuării lucrărilor tehnice de orice fel (brigadieri și pădurari).

Acești agenți se recrută până la 1882, când s'a înființat pe cale bugetară pe lângă școala de aplicație silvică și o școală de brigadieri, și din nenorocire se recrutează chiar astăzi încă dintre oameni absolut de loc pregătiți pentru serviciu ce sunt chemați a face.

Dacă ținem scamă de importanța cea mare ce are tocmai acest element, în oricare gospodărie ar fi, atunci nu ne mai vom mira de multe rele ce le constatăm și astăzi încă în cultura pădurilor în genere și în special în gospodăria silvică a Statului.

De aceea trebuie să fim cu deosebire satisfăcuți, că, în fine, în anul 1893 s'a dat soluțiunea nemerită și acestei cestiuni importante.

Art. 50 care tratează despre organizarea învățământului inferior pune condiția expresă că numai foștii caporali sau sergenți români din armată, cari au certificate de bună purtare, pot frecuenta școala de brigadieri. Avem deci ca un fel de privilegiu stabilit în favoarea foștilor gradați în armată, un fel de încurajare, de recompensă acordată cetățeanului pentru serviciu adus Statului ca militar.

Ca cunoștințe prealabile nu se cere nimic acelora cari solicită un loc în școală, nimic altceva decât trecerea unui concurs după un program întocmit de Minister.

Acest program este acel al claselor primare pe care tacit se presupune că un sergent sau ca-

poral le-a solvit pentru a fi putut ajunge la gradul pe care îl ocupă în armată. Elevii secțiunii de brigadieri (învățământul inferior) întocmai ca acei ai secțiunii de agenți (învățământul superior) sunt interni și mai toți bursieri.

Numai uniforma care, după spiritul Regulamentului, în adevăr, ar trebui procurată de către Stat, astăzi trebuie să și-o procure atât elevii bursieri cât și cei solvenți din propriile lor mijloace, ținânduți fiind a depune în acest scop o anumită sumă la casa școalei.

Internatul este forma impusă de împrejurări. Dată fiind situația școalei la țară, în mijlocul populațiunii rurale incultă, altă modalitate negreșit cu greu s'ar fi putut găsi. Ea este desigur cea mai nemerită pentru elevii brigadieri cari o bună parte a timpului, pe care-l petrec la școală, sunt ocupați cu lucrări manuale și cari, pentru a profita de lecțiuni, au nevoia de conduce și supravegheare mai de aproape, dar nu pare a fi tocmai potrivită cu condițiunile de vârstă și cu aspirațiunile de libertate ale elevilor astfel cum le constatăm azi în secțiunea agenților în urma schimbărilor intervenite relativ la condițiunile de admisibilitate în școală.

Durata cursului în secțiunea brigadierilor este de un an ; regulamentul de aplicațiune dispune, ca dezvoltare a acestei idei, că lecțiunile teoretice se vor face în timpul celor d'întâi 6 luni, iar că cele practice vor fi rezervate exclusiv pentru restul anului (art. 105 al. d.).

Față de împrejurare că viitorul brigadier înainte de toate este chemat a conduce, a instrui și a supraveghea pe muncitorii silvici, se înțelege că pentru dânsul instrucțiunea practică are o deosebită valoare și, astfel fiind, se naște întrebarea dacă anul de practică, de care a fost vorba mai sus, n'ar avea mai multa rațiune de a se introduce în organizarea învățământului silvic inferior.

Astăzi școala dela Brănești funcționează în al 12-lea an.

Încetul cu încetul s'au dezvoltat și s'au înmulțit mijloacele de învățământ de cari la început a fost cu desăvârșire lipsită.

În jurul școlii se ridică din ce în ce mai falnic și frumos plantațiunile ce s'au instalat din

vreme pe niște locuri virane, parcul școalei și – actualmente încă în formațiune – grădina dendrologică care va conține speciile forestiere și horticole cele mai importante. Pe lângă clădirea destinată primordial muzeului și colecțiilor, iar actualmente afectată școalei de brigadieri, o pepinieră – cam mică nu e vorbă – dar care este suficientă a produce în împrejurări normale tot ce e necesar pentru gospodăria silvică a școalei și care încă furnizează din când în când venituri mici din vânzarea materialului ce se crește într'însa.

Colecțiunile se completează pe zi ce trece, fie prin donațiuni, fie prin cumpărături cari se fac din fondurile prevăzute – trebuie să o spunem – cu nu prea mare dărnicie în bugetul școalei.

În anul jubilar, 1906, școala este frecventată de 28 elevi în secțiunea agenților, iar de 11 în acea a brigadierilor.

Afară de aceștia se află repartizați pe la ocoale silvice din țară 11 elevi stagiați.

Direcțiunea școalei o are d-l P. A. Grunau, însărcinat cu această funcțiune încă din anul 1895. Secretarul său este d-nul I. Nic. Grigoraș, numit la 1 Aprilie 1906, iar silvicultorul școalei, însărcinat cu administrarea pădurii – conducerea tehnică și controlul le are directorul – este d-l Silvicultor O. Cratero care ocupă această funcțiune dela 1903, 1 Septembrie.

Magazinerul-Intendent al școalei este d-l M. Ionescu numit în această funcțiune dela 1 Martie 1906.

Cele opt catedre de care a fost vorba mai sus sunt astăzi ocupate de următorii d-ni Profesori, așezați în ordinea vechimei pe care o au la școală.

Catedra de matematici g-le, mecanică și topografie: C. Miclescu, licențiat în științele matematice;

Catedra de construcțiuni: N. Saegiu, inginer de mine;

Catedra de mineralogie, geologie și botanică: N. Iacobescu, licențiat în științele naturale; Catedra de fizică, chimie, meteorologie și climatologie: I. Păunescu-Cârcea, licențiat în științele fizico-chimice;

Catedra de drept, legislație, administrația și statistica silvică și de protecția pădurilor: P. A. Grunau, diplomat al școalei silvice dela Tharand (Saxonia);

Catedra de cubaj, estimațiuni, amenajament și torenți: P. Antonescu, diplomat al școalelor dela Herăstrău și Nancy;

Catedra de cultură și exploatarea pădurilor: N. G. Popovici, diplomat al școalei dela Nancy;

Catedra de zoologie (entomologia) vânat și pescuit: Gr. Părvulescu, diplomat al școalelor de la Herăstrău și Aschaffenburg.

Din aceștia toți șapte sunt titulari ai catedrelor lor, numai al 8-lea, d-l Gr. Părvulescu este în mod provizoriu însărcinat cu facerea acestui curs având ca ocupațiune principală acea de silvicultor al Statului.

Pe lângă aceștia mai predau cursuri de horticultură și desen, în calitate de conferențieri, d-nul Hășegan și d-nul Nicolau, secretarul școlii.

Acesta din urmă, ca și silvicultorul școalei d-nul O. Cratero, are pe lângă însărcinarea sa administrativă și acea de conferențiar la secțiunea de brigadieri.

Medicul școlii, dela înființarea ei și până azi, este d-nul dr. al comunei București V. Pătrașcu. Legea organică dela 1893, tălmăcită de regulamentele din 1894 și 1896, a fost baza învățământului silvic până în anul 1899, când întreaga legislațiune asupra învățământului profesional s'a refăcut¹³.

Înainte acestei epoci mai trebuie reamintită o schimbare intervenită în organizarea școalei dela Brănești, datorită nu unei dispozițiuni noi legale sau reglementare, ci unei deciziuni Ministeriale, provocată de anomalia semnalată mai sus, cum că adeseori unii din candidați care absolvise anul de practică nu puteau să pătrundă în școală din cauza lipsei de locuri. Printr'o interpretare, cam silită nu e vorbă, dar mai mult ca justificată de împrejurări, a art. 43, al. c și a art. 44, s'a hotărât ca concursul de admitere în școală să se schimbe într'un concurs de admitere în anul de practică, rămânând

¹³ A se vedea Anexa VII

ca cei reușiți la acest concurs să nu fie supuși decât unui examen din cunoștințele practice dobândite în cursul anului practic, premergător studiilor teoretice în școală.

Legea asupra învățământului profesional din anul 1899 n'a avut absolut nici o înrăurire asupra modului de funcționare a școlii dela Brănești.

În adevăr, legea cea nouă – în ce privește învățământul silvic – nu se deosebește de cea veche decât prin câteva detalii, nu vreau să zic lipsite de importanță, dar cari, neaplicându-se niciodată, au rămas absolut fără nici un efect asupra mersului înainte a școlii.

Condițiunile de admitere se pot în general considera ca îngreunate; echivocul stagiului de aplicațiune, creat prin regulamentul din 1896, este rezolvat în sensul de a se încredința conducerea lucrărilor în stagiul exclusiv profesorului de științe silvice, desvoltarea mai departe a elevilor de frunte este garantată prin acordarea unor burse de călătorii – idei și inovațiuni de sigur foarte prielnice unei progresări a științei silvice, dar cari, cum am spus mai sus, nu s'au tradus nici odată în practică.

Tot această lege statuează asupra modului de numire a profesorilor și, potrivit cu ideia fundamentală pe care o găsim în legislațiunea generală asupra acestei materii, admite ca criteriul alegerii, fie aprecierea personală a ministrului, exprimată în urma avizului motivat al Consiliului permanent, fie clasarea din tablourile de capacitate, instituite prin art. 25 din legea asupra învățământului secundar și superior.

Cazul întâiu își avea aplicațiune în privința profesorilor speciali de științe silvice și în privința acelor specialități cari nu sunt prevăzute în legea menționată, cazul al doilea, cum specifică art. 29 al. 2, în privința profesorilor de științe altele decât cele silvice.

Și acest articol n'a fost niciodată aplicat în ce privește școala de silvicultură. Dar nici art. 14 din vechea lege care, întocmai ca și regulamentul din 1886 vrea ca profesorii învățământului silvic să se recruteze și sa se numească conform legii pentru numirea personalului didac-

tic, atârnat de ministerul de instrucțiune publică, nu și-a găsit aplicațiune decât până în anul 1896, de oarece, având în vedere caracterul cu totul special al învățământului silvic, examene de capacitate după felul aceloră prevăzute de legea instrucțiunii publice, după înființarea concursului, erau o adevărată imposibilitate.

În această privință, a modalității numirii profesorilor, d'abia în anul 1904 se stabilește, printr'o nouă lege¹⁴ o normă, în acest sens, ca numirea profesorilor fără deosebire de specialitate, atât la Herăstrău cât și la Brănești, să se facă în baza lucrărilor ce se vor prezenta unei comisii de 5 membri (unul dela fiecare școală, 2 dela Universitate, 1 ca delegat al Ministerului, sau – de nu vor fi găsite suficiente acele lucrări), sau de nu vor exista – în baza unui concurs ținut ad-hoc pentru ocuparea unei anumite catedre.

Cu această ocaziune aș vrea să fac oarecari reflexiuni asupra alegerii profesorilor în genere. Sunt mulți dintre sivicultori cari au credința că adevăratul progres al învățământului silvic stă pur și simplu în ultraspecializarea personalului didactic, adică în excluderea a orăru element profan în d'ale silviculturii din sanctuarul nostru silvic. Pentru dâșii, indiferent de materie, fie vorba de matematici, de chimie, de orce ar fi, cel mai bun profesor, pentru nevoile învățământului silvic, va fi totdeauna silvicultorul însuș. Această idee și-a găsit expresiunea în proiectul de regulament pentru școala de silvicultură dela București și domină și astăzi încă multe spirite. Pentru mine aceasta nu este cea mai bună soluțiune a cestiunii. O vom găsi, cred, când începem printr'o distincțiune.

Științele ce se predau la școala de silvicultură se pot grupa în trei categorii : Științe generale sau fundamentale, științe speciale și științe auxiliare. Pentru ca să avem buni specialiști, fundamentul edificiului trebuie să fie cât de larg, cât de sănătos; pentru ca să aprofundăm specialitatea noastră, trebuie să posedăm cunoștințele generale – am zis științele naturale în cea mai largă concepție a cuvântului. Intre-

¹⁴ A se vedea Anexa VIII

barea este, cine poate mai bine să transmită aceste cunoștințe viitorului silvicultor, acela care și-a făcut o specialitate practică, care de obicei precedează chemarea sa la școală, perde contactul cu cestiuni de științe generale și va avea deci multă trudă pentru a-și face datoria sa de bun profesor. Indiscutabil îmi pot închipui ca un silvicultor să ajungă cu timpul un bun profesor de botanică sau chiar de chimie, sau de matematici, dacă are vocațiune în una sau alta din aceste direcțiuni, dar o asemenea metamorphoză din specialist silvic în specialist științific va constitui totdeauna o excepție și mult mai naturală și rațională mi se pare mie specializarea unui om de știință într'o anumită direcțiune de ex. silvicultură.

Mai ușor îmi pot închipui un botanist care devine o somitate pe terenul botanicei forestiere, decât un silvicultor care să tâlmăcească auditorului său cutare sau cutare funcțiune fiziologică din regnul vegetal.

Pentru aceste cuvinte – în ce privește științele fundamentale – sunt convins că este mai bine a se alege personalul didactic dintre reprezentanții fiecărei specialități, cari negreșit, pentru ca să culegem toate roadele unei asemenea măsuri, trebuie să se consacre numai învățământului silvic și să lucreze numai în interesul lui.

Altfel se prezintă cestiunea când este vorba de științele special silvice și cele auxiliare. În ce privește cele dintâiu, negreșit îndoială nu poate exista: profesor nu poate fi altul decât numai un specialist adică silvicultor. Dar această teză a specialității n'aș susține și cu privire la cele auxiliare. Studiul silviculturii, privit în totalitatea lui, este foarte complex și foarte variat, în aceasta constă o bună parte a dificultății lui; ne incumbă deci a păstra o măsură prudentă în pretențiunile noastre față de elevi, în desvoltarea cursurilor cari le facem.

Dacă am spus mai sus că, în privința cursurilor fundamentale, un prea mult rareori este de temut, dacă acelaș lucru trebuie zis – aceasta este indiscutabil – în ce privește cursurile speciale, atunci cestiunea se prezintă astfel, când avem în vedere cursurile auxiliare.

Ele n'au decât un interes secundar pentru sil-

vicultor, numai accidental va fi, sau ar trebui să fie, topograf, constructor, avocat. Prin urmare dar, din aceste științe, să nu îi pretindem decât ceea ce este absolut necesar pentru cariera sa, și nimic mai mult. Aceasta nu va ști nimeni mai bine să aprecieze decât silvicultorul însuș, această prudentă măsură dânsul o va ști a păstra mai bine, decât specialistul în acele materii.

După această digresiune să revenim la anul 1899. Cum am spus, legea din acest an nu s'a aplicat nici odată; doar într'atât s'a pus în practică întrucât direcțiunea învățământului profesional și prin urmare dar și a aceluia silvic a fost trecută dela 1 Aprilie 1899 și până la 31 Martie 1900 la Ministerul Instrucțiunii publice.

La această din urmă dată o parte din școlile trecute sub autoritatea Ministerului instrucțiunii publice, între care și școlile dela Herăstrău și Brănești, se întorc iarăși la matca vechiă, și anume în urma modificărilor introduse în legea dela 1899 prin aceea din 5 Aprilie 1900.

În baza acestor modificări, legea organică din 1893 capătă din nou valoare pentru școala de silvicultură, căci articol cu articol se reproduce în această nouă operă legislativă, afară numai de acela prin care se specifică numărul catedrelor și care, în anul 1900, a fost lăsat la o parte. În art. 69 se stipulează că școalele de agricultură și silvicultură se vor trece la Ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor.

În fine, ultima manifestație a legiuitorului pe terenul învățământului silvic – afară de aceea din anul 1904 referitoare la numirea profesoriilor, semnalată mai sus – datează din anul 1901, când, din nou, se reface întreaga legislațiune asupra învățământului profesional și când se hotărăște (prin art. 6 (art. 92) a legii generale asupra învățământului) reîntoarcerea absolută la vechiul regim din anul 1893.

Așa dar, după o perioadă de opt ani, destul de frământată în timpul din urmă, în anul 1901 ne aflăm exact în aceeaș fază de desvoltare ca în anul reînființării învățământului silvic și, de oarece – cum s'a spus – o nouă legiferare în această materie n'a mai intervenit până în ziua

de azi, s'ar putea crede că un progres în organizarea învățământului silvic nu s'a mai făcut de 12 ani încoace, și că starea creată în anul 1893 perzistă și azi.

Lucrurile nu stau astfel.

Precum am arătat deja mai sus, înfățișarea școlii este cu totul schimbată astăzi față de ceea ce a fost în anul 1893.

Anul de practică, dăunător învățământului, a fost desființat și se face sub formă de an preparatoriu la școală. Condițiunile de admisibilitate s'au modificat, neprimindu-se astăzi în școală decât numai absolvenți ai cursului liceal. Numărul profesorilor a sporit, iar cursurile fundamentale și cele special silvice ocupă în programul școlii locul ce li se cuvine, dându-li-se importanța ce merită. În general școala a căpătat, prin modificările introduse pe cale de dispozițiuni ministeriale, caracterul de superioritate pe care îl are școlile similare în toate țările lumii și pe care trebuie să-l aibă în vederea menirii ce au și a rolului ce sunt chemați a juca în administrațiile publice absolvenții acestei școli.

Pe lângă aceste modificări, cari astăzi pot fi considerate ca definitive și cari este vorba a se consacra printr'un proiect modificător al legii din anul 1893, se propusese încă una dela realizarea căreia în adevăr învățământul silvic ca atare, propășirea lui, nu ar fi putut să profite, dar care avea o oarecare importanță din punctul de vedere al organizării școlii de silvicultură ca internat, din punctul de vedere al pregătirii elevilor pentru cariera grea și plină de răspundere a agentului silvic, în fine, din punctul de vedere al intereselor private ale elevilor.

Vreau să vorbesc de încercarea ce s'a făcut în anul 1902 — tot pe cale bugetară — de a se da școlii o organizare militărească.

Este cert că nimic nu oțelește mai bine corpul și 'l prepară mai desăvârșit pentru a suporta oboselile și privațiunile fizice decât instrucțiunea militară.

Disciplina militară, riguroasă și severă, ar fi avut, afară de astea, și meritul de a însufleți elevului silvicultor spiritul de subordinațiune, absolut indispensabil agenților silvici, dacă nu

vrem să abuzeze de pozițiunea lor excepțională în care controlul și supravegherea continuă este o adevărată imposibilitate; disciplina militară ar fi fost, mai departe, un mijloc salutar a menține buna regulă și ordine în internat — căci forma internatului prin forța lucrurilor trebuia perpetuată — lucru ce nu este tocmai ușor când se grămădesc într'o școală elevi de o vârstă relativ înaintată. Organizarea militară ar fi avut darul de a asigura elevilor școlii de silvicultură, întocmai ca și absolvenților școlii de poduri și șosele, avantajul de a ieși din școală cu serviciul militar terminat, avantajul cu atât mai apreciat de dânsii, cu cât, din cauza situațiunii izolate a școlii, nu le este posibil a face simultaneu cu studiile speciale și stagiul în armată, ceea ce este îngăduit colegilor lor dela Universitate și le permite acestora din urmă, pe de o parte a nu plăti taxele împovărătoare militare, iar pe de altă parte a-și asigura, mai din vreme, o pozițiune independentă și salariată. În fine, organizarea militară ar fi fost complimentul logic al dispozițiunii legale cari vrea ca candidații să aibă o constituție robustă și să se bucure de deplină sănătate.

În adevăr, nimic mai nemerit față de serviciul greu și obositor, căruia se destină tânărul silvicultor, decât o asemenea condițiune, însă, odată recunoscut aceasta, trebuie să declarăm că constatarea sănătății și a constituțiunii robuste la intrarea în școală nu este suficientă, ci trebuie luate măsuri, pentru a menține și a desvolta aceste calități atât de necesare viitorului agent silvic.

Organizarea școlii pe basa militară ar fi fost un mijloc de a obține acest avantaj.

Deși aceste considerațiuni sunt destul de convingătoare și au avut ca urmare chiar un început de organizare militărească, totuș, rezolvarea complectă a cestiunii, care ar fi necesitat oarecare cheltueli, a fost amânată din an în an și, în urmă, părăsită cu desăvârșire.

În ce privește celelalte îmbunătățiri cari au fost treptat aduse la îndeplinire, precum înființarea unei pepiniere, creațiunea unei grădini dendrologice (actualmente încă în formațiune), afectarea unei păduri, despre ele a fost

vorba deja mai sus și nu este nevoie a reveni din nou asupra lor.

Rămâne acum să cercetăm rezultatele ce a dat școala de silvicultură dela Brănești dela înființarea ei și până azi și să vedem ce raport există între aceste rezultate și între sacrificiile făcute.

Din examinarea registrelor de diplome și certificate de studii ce se țin la școală rezultă că până acum (Martie 31, 1905) au absolvit secțiunea de agenți în totul 84 elevi dintre cari 64 cu diplome, iar restul cu certificate de studii. Secțiunea de brigadieri, la rândul ei, a produs în acest timp 110 specialiști aspiranți la gradele inferioare.

În această perioadă cheltuelile, ce s'au făcut atât pentru material cât și pentru personal, se urcă la suma totală de lei 866.379. Stabilind un raport între această sumă și numărul total al specialiștilor produși de această școală, fără a-i diferenția din punctul de vedere apregătirii lor, vedem că un absolvent costă în sumă rotundă lei 4.470.

Dacă însă acelaș raport îl stabilim numai între numărul elevilor absolvenți ce au urmat secțiunea de agenți și neglijăm cu desăvârșire cei 110 elevi ieșiți din secțiunea de brigadieri, atunci se constată că un silvicultor produs de școala dela Brănești costă în termen mediu lei. 10.300, ceea ce revine la o cheltuială anuală pentru întreținerea și instruirea unui elev – studiul socotit trei ani și jumătate – la suma de lei 2.943, adică la ceva mai puțin decât cheltuielile admise înainte vreme cu întreținerea unui elev timp de un an la școala dela Nancy.

Negreșit, acest calcul nu este matematic exact, căci s'au neglijat oarecari detalii cari ar putea să determine o schimbare în plus sau în minus a cifrei totale de cheltueli, calculată mai sus (personal detașat din alte servicii, credite suplimentare, credite necheltuite, taxe de solvență), însă prezintă o aproximație mai mult ca suficientă, pentru a putea afirma că, din punctul de vedere al sacrificiilor actuale ale Statului, comparate cu acele de mai înainte când trimetea elevi în străinătate pentru a urma școlile speciale de acolo, dreptul la existență al

școalei speciale de Silvicultură este pe deplin demonstrat.

Rămâne a se aduce aceeaș dovadă și în privința temeiniciei pregătirii tehnice a elevilor, lucru ce negreșit nu se va putea face azi când d'abia tinerile generațiuni create de școala dela Brănești au intrat în viața practică, ci mai târziu, când vor fi avut ocaziunea de a se manifesta în specialitatea lor. Se știe că efectele muncii silvice nu se pot cunoaște și aprecia decât târziu!

Pentru a reveni la cheltuelile ce se fac actualmente cu întreținerea școlii de Silvicultură, trebuie să spunem că ele sunt considerabile, nu atât pentru cuvântul că școala aceasta ar fi fost bogat dotată cu material didactic, că lefurile personalului didactic și administrativ ar fi mari, că cheltuelile ce s'ar face cu cultura și exploatarea pădurii afectată școlii ar fi extraordinare, ci din cauză că – după mine – se dă în genere o interpretare prea largă, prea liberală ideii gratuității învățământului, garantat Românilor prin constituția dela 1866.

Înțeleg ca Statul să deschidă largi porțile școlilor, să înlesnească prin toate mijloacele posibile răspândirea instrunțiunii, dar mi se pare că principiul gratuității învățământului nu cuprinde și pe acel al gratuității și comodității traiului unora pe socoteala altora. Cred în special că învățământul silvic ar putea să profite încă mult, dacă măcar jumătatea acelei sumi care se cheltuește azi sub formă de burse și alte înlesniri pentru întreținerea materială a elevilor s'ar afecta pentru îmbunătățirea mijloacelor de învățământ care încă lasă mult de dorit. Aceaș observație, de altfel, se poate face și pentru celelalte școli cari au avut ființă înaintea celei dela Brănești.

Am arătat până acum fazele prin care a trecut cestiunea învățământului silvic dela 1850 și până în ziua de azi și soluțiunile ce s'a găsit la diferitele epoci ale dezvoltării noastre pe acest teren. Asemenea am căutat a arăta, pe cât mi-a fost posibil, rezultatele ce au dat diferitele școli și cheltuielile ce au ocazionat. În privința numărului specialiștilor produși există o mare incertitudine, de oarece actele ce mi-am

putut procura în această privință sunt prea puțin complete și nu permite a face afirmațiuni certe. Prea adeseori nu se poate constata, dacă elevii intrați în școală au absolvit-o și, afară de astea, există nesiguranță în privința clasificării, după specialități, a elevilor absolvenți ai școlii dela Herăstrău. De oarece însă cred că este destul de interesant a se cunoaște partea cu care a contribuit fiecare instituție la formarea specialiștilor silvici, am întocmit următoarea statistică a agenților silvici ai Statului (pe ziua de 1 Aprilie 1906), din care rezultă că dintr'un total de 161 agenți și-au făcut instrucția specială:

11 la școli din țară și din streinătate (Nancy și Tharand);

20 la Nancy;

16 la școlile speciale din Austro-Ungaria, Germania și Elveția;

40 la școala dela Herăstrău înainte de 1883;

16 la școala specială de silvicultură din București;

24 la Herăstrău completat prin anul și școala de aplicație dela Brănești;

34 la școala specială de silvicultură dela Brănești.

O mai desăvârșită heterogenitate nici nu se poate! Și dacă s'a zis că din ciocnirea ideilor

iese adevărul, atunci în cazul de față, mi se pare că avem mai multe motive de a ne teme de o confuziune babilonică.

Dacă rezultatele ce s'au dobândit până acum pe terenul silvic în țara Românească lasă încă mult de dorit, atunci în parte cred că aceasta se datorește și faptului că apostolii acestei științe, că reprezentanții acestei ramuri a activității economice nu se înțeleg între dâșii, nu pornesc dela aceleași premise.

Și îndreptarea acestei stări de lucruri?

Concentrarea tuturor forțelor pentru încurajarea și propășirea unui învățământ silvic național.

Este prea adevărat că știința este internațională, dar tot așa de adevărat este că aplicațiunea ei – și silvicultura este o știință aplicată – este eminentamente națională. Tot Bouquet dela Grye a spus că în România silvicultura nu trebuie să fie nici franceză și nici germană, ci trebuie să rămână română, și de aceea a recomandat și a stăruit – el un străin – pentru crearea unei școli speciale de silvicultură în țară.

În diferite rânduri s'a pus acest ideal înainte, în diferite rânduri s'a realizat și s'a pierdut; să luptăm cu toții ca să nu-l pierdem din nou, să nu mai fie pierdut niciodată.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

ANEXE

ANEXA I

Fragment din mesagiul Locotenenței Domnești citit adunării numită Constituantă în Aprilie 28 (10)

Pentru păduri există încă în vigoare două legi: una de la anul 1843 pentru cele de peste Milcov și alta de la anul 1847 pentru cele de dincoace de Milcov.

Cea dintâi regulează într-un mod absolut exploatarea pădurilor în general. Ea determină, ca pădurile poporate de esențe amestecate să se împartă în 40 ani, iar cele de stejar și brad în 80 ani. Mai hotărăște încă, ca la fiecare falce să se oprească 80 de sămînceri.

La facerea acestei legi nu s-au ținut în seamă nici situația pădurii, nici esențele ce o compun, nici starea vegetației, nici calitatea pămîntului, nici clima locală, nici necesitățile consumațiunii locale. Pentru semînceri nedeterminînd calitatea și vârsta, atît prin us cît și prin circulare ministeriale, s-a hotărât a fi numai de 15 ani, anulînd prin această dispozițiune unul din scopurile principale ale opririi semîncerilor, adică de a regenera pădurile prin reînsămîntare naturală.

Pe lângă aceste viciuri, ce se află chiar în lege, n-a existat nici un control de oameni speciali, cari se privegheze la aplicarea ei și cari să facă a se respecta oare-cari dispozițiuni relative la paza lor.

Astfel exploatarea parchetelor se făcea neregulat, nu se urma ordinea prevăzută în planuri, după exploatare se băgau vite cari rodeau vlăstarul, la munte se tăia numai bradul, lăsînd semîncerii de fag, și astfel bradul neavînd facultate de a da din tulpină, dispărea de pe munții Moldovei.

Legea din 1847 pentru pădurile de dincoace de Milcov opresc cu desăvîrșire orice exploatare într-însele, însă în cele din urmă linii acordă dreptul de a se tăia lemne pentru trebuințe publice.

Această lege cuprinde două viciuri, cel dintâi oprirea cu desăvîrșire a exploatării. Parte dintr-însele trecuse peste termenul exploatabilității și materialul păduresc cădea în stare de depericiune, iar parte erau lipsite de tăierile necesare pentru ameliorarea reclamată de starea arboretului.

Al doilea viciu era că, sub motiv de lucrări publice, se comiteau tăierile cele mai neregulate, pentru că la aceste liberări nu se avea în vedere de cît trebuința. Apoi nu exista nici un control, de oarece nu exista nici o administrație specială, nici măcar o poliție pădurară.

Pe lângă aceste viciuri, trebuie să adăugim că în toată România a existat regimul izlazurilor de pășunare în pădure, nepăsarea locuitorilor, slaba pază, cupiditatea arendașilor și a egumenilor.

Dacă România mai posedă astăzi păduri, o datorește numai excesivei fertilități a pămîntului și a condițiilor climatice, așa de favorabile pentru vegetația lemnelor.

Tocmai la anul 1851 s-a înființat un serviciu pentru pădurile de dincoace de Milcov compus din trei silvicultori francezi, cari au format în spațiu de trei ani mai mulți silvicultori indigeni și au făcut memoriuri asupra unui număr destul de însemnat de păduri.

Acești silvicultori străini au părăsit țara la 1853, când cu ocupația armatei Rusiei, iar serviciul silvic cu silvicultorii indigeni n-a fost reînființat decît la 1855; însă nu exista nici o direcție în lucrările lor și astfel pînă la 1857 n-au făcut nici o lucrare.

Tocmai la anul 1860 s-a înființat un serviciu central special, și îndată s-au luat mai multe măsuri pentru conservarea pădurilor, pentru regularea tăierilor de lemne în trebuințe ale Statului, pentru constatarea și urmărirea delictelor păduresci, pentru regularea pazei pădurilor,

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

pentru ridicarea planurilor și amenagiarea lor, pe baza cărora s-a pus în 1863 în exploatare un număr de 14 păduri.

La 1862 aceste măsuri s-au introdus și în partea de peste Milcov, unde s-au înființat silvicultori din cei cari terminaseră studiile lor în școala specială de silvicultură care a existat în București de la 1860 până la 1862.

Nestabilirea acestui serviciu, care a fost suprimat în mai multe rânduri, a făcut ca el să nu poată urmări cu succes lucrările începute. Astfel în anul

1863 a fost desființat de două ori și apoi reînființat, spre a se desființa din nou în 1864. În sfârșit, tot în anul 1864 a fost reînființat și îndată el a regulat amenagiarea a 54 păduri, din cari, pe lângă pe lângă cele puse în exploatare în anul 1863, numai... s-au pus în exploatare, asigurând un venit de 1.025.978 lei pe fiecare an.

Lucrările începute de acest serviciu merg încet, din cauza restrânsului număr al agenților silvici și din lipsa unui cod pădurar, care să specifice modul exploatărilor pădurilor, constatarea, urmărirea și pedepsele pentru delictele pădurești, să reguleze o poliție pădurară, să puie o restricție la enormele destupări de păduri, ce se practică neîncetat, să așeze în fine bazele unei administrații legale a proprietății pădurare.

Punerea în exploatare a pădurilor de dincoace de Milcov s-a făcut pe baza numai că s-a trecut în buget o sumă ca venit din păduri, fără însă a se face o lege specială, prin care să se abroge cea încă în ființă din anul 1847, care opresc cu desăvârșire orice exploatare de păduri.

ANEXA II

Expunerea motivelor asupra Proiectului de lege pentru reorganizarea Administrației Silvice Guvernul luând în considerație necesitatea și avantajele exploatării sistematice a pădurilor tutulor stabilimentelor religioase, precum și ale spitalelor și ale școalelor, a alcătuit un proiect pentru reorganizația Administrației Silvice, pe o bază mai solidă și mai dezvoltată.

Dintre toate producțiile pământului României, pădurile sunt care au suferit mai mult din neprevăderea proprietarilor lor și a Guvernului.

Fertilitatea excesivă a pământului, condițiile climaterice favorabile vegetației, au făcut ca lemnele să crească cu o putere extraordinară; dar ca în toate țările puțin populate și mai mult păduroase, s-a crezut că pădurile sunt un izvor nesecat, și astfel s-a lăsat ca numai puterea vegetativă, să repareze pierderile care se ocaziona materialului păduresc pe fiecare zi, printr-o risipă nesocotită a lemnului, prin libera pășunare a vitelor, mai cu seamă în părțile de pădure exploatate de curând, și prin defrișări numeroase, și care aduc mare perturbație în clima acestei țări.

Regulamentul organic nu făcu nimic pentru încetarea acestei desordine, și lege care să promulgă mai în urmă pentru regularea averilor Monastirești, reuși mai mult a ascunde răul în ființă, decât a-l opri.

Proprietatea pădurară, după art. 140 din regulament, modificat prin legiurea din anul 1851, nu are nici o restricție; posesorul ei poate să defrișeze, oricând îi va plăcea, și locuitorii au facultatea de a-și îndestula dintr-însa casnicele lor trebuințe de foc, și de a dispune încă și de o întindere hotărâtă de pădure pentru pășunarea fiecăruia din vitele ce va avea.

Legea într-adevăr nu specifică natura locurilor de pășunare (islaz); dar obiceiul a făcut ca islazurile să se fixeze mai mult în păduri, și astfel o parte însemnată dintr-însele să ruinează din zi în zi mai mult, pășunându-se nu numai de vitele mari, dar încă de oi și de capre.

Legiuirea din 1847 pentru regularea averilor și veniturilor Mitropoliei și ale Episcopieiilor nu modifică într-un nimic dispozițiile de mai sus. Exploatarea însă a pădurilor

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

după acele proprietăți este proprită, provizoriu prin art. 3 al zisei legiuri, care se exprimă chiar așa:

”Vânzarea pădurilor Mitropoliei, ale Episcopiiilor și ale metoașelor lor, rămâne și de acum înainte proprită, precum aceasta să urmează și cu pădurile tuturor Monastirilor, până când se va alcătui o pravilă pentru a lor tăiere treptată și regulată spre vecinică păstrare; iar la întâmplare de vre-o trebuință publică, aceasta se va putea întâmpla prin înțelegerea ohiriarhlului Eparhiei cu logofătul Credinței și prin deslegare Domnească”.

Această legiuire înființată pe când țara se afla în lipsă de oameni speciali în ale pădurilor, a lăsat drum deschis a se comite tăeri neregulate; pe lângă aceasta poprirea absolută de a exploata acele păduri, a făcut ca unele dintr-însele, parte din material să fie trecut peste termenul exploatabilității, parte să fie lipsit de tăerile de ameliorare, care le reclamă starea arborilor; și dintr-aceasta a rezultat că unele părți din aceste păduri să existe:

1. O acumulare de produse covârșitoare și bătrâne, a căror creștere anuală nu mai răspunde la maximum venitului, și a căror valoare, ca capital, descrește: adică perdere îndoită pentru proprietate.
2. Niște condiții anormale de vegetație, care împiedică producția lemnului, și grăbește substituția naturală a arborilor fără valoare în locul esențelor numite tari (stejarul, etc.).

Starea aceasta a devenit și mai întristătoare prin tolerările de lemne ce se autorisa fără control atât pentru tot felul de construcții publice, cât și pentru îndestularea trebuințelor reclamate de Monastirile respective: pentrucă, în acele tolerări de lemne nu mai trebuința regula tăerea, și astfel arbori bătrâni și îndepericiune, precum și esențele de lemne de puțină valoare, care căta să se taie, rămânea pe loc; iar arborii a căroră perpetuitate trebuia să se asigure, și acei necesari de reînsămînțarea pământului, cădea mai totdeauna sub lovitura securii.

Acestea sunt cauzele principale care au dus depericiunea pădurii României și care au stârpit în mai multe locuri, și au compromis pretutindenea un izvor considerabil de venituri pentru țară.

În anul 1851, simțindu-se în fine trebuința de a se pune pădurile Monastirești și ale Domeniilor Statului sub un regim mai bun, s-a creat o Administrație Silvică specială pe lângă Ministerul Cultelor, aducându-se din Franția trei agenți Silvicultori pe un termen de trei ani.

Evenimentele politice din anul 1853 au grăbit întoarcerea acelor agenți în patria lor, rămânând din lucrările lor, niște chrochiuri de planuri, și note statistice pentru pădurile ce au vizitat; precum și un număr cu totul restrâns de vre-o zece tineri români, imitați în principiile științei de silvicultură și a celor accesorii la dânsa.

Cu acești silvicultori indigeni, s-a întocmit în anul 1855 serviciul de silvicultură, orânduindu-se șapte dintr-înșii, conductori silvicultori pe câte un ocol de doua s-au trei județe cu îndatorirea să asiste la tolerări de lemne și la constatări de delictes pădurești. În urmă în anul 1857, după întoarcerea din Franția a șefului lor indigen, unde fusese trimis de guvern încă din anul 1854, ca să practiceze amenajarea pădurilor și să studieze administrația organizației pădurești, s-au determinat mai regulat atribuțiile silvicultorilor și s-a pus iar în lucrare continuirea statisticii de silvicultori francezi.

Această din urmă organizație a reușit a mai curma oarecum tăerile neregulate ce se operă în pădurile monastirești: tolerându-se numai din părțile acelea de păduri de unde li se aduce mai puțin prejudiciu. și executându-se pe cât se poate în epocile dictate de știință.

Numărul însă foarte restrâns al silvicultorilor actuali; condițiile vițioase la care se află supusă pădurile după proprietățile monastirești prin contractele anuale de orânduire, și lipsa de o școală specială de silvicultură, din care să se poată recruta un număr mai mare de

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

agenți pentru funcțiile administrației silvice, au contribuit ca să nu să poată ajunge în total scopul înființării unei administrații silvice.

Guvernul actual având în vedere toate cele mai sus expuse, și considerând că conservarea și regularea pădurilor în România, mai mult decât în oricare țară, influențează cu succes.

1. Asupra climii și igienei publice.
2. Asupra regimului apelor și întăririi țărâmului.
3. Asupra agriculturii, comerțului, industriei și aconsumății domestice și al
4. Asupra întâmpinării trebuințelor serviciilor publice, a crezut de a sa datorie, de a chibzui de vreme, măsurile cele mai proprii de a corespunde la scopul său.

Aceste măsuri se pot resuma în două dispoziții fundamentale:

1. Promulgarea unui cod pădurar, care să desființeze regimul islazurilor din păduri, să se opue la defrișări, și să facă să se respecte proprietatea pădurară, constituind o penalitate reală și o despăgubire convenabilă pentru veri ce delict pădurese.
2. Organizarea unei administrații silvice speciale, capabilă de a executa legea, și de a regula amenajarea pădurilor după prescripțiile științei silvice.

Codul pădurar se prepară spre a se da chiar în sesiunea aceasta în deliberarea onorabilei Camerei legislative.

Organizația ce este a se da administrației silvice s-a resumat în alăturatul proiect de lege care se supune acum în deliberațiile Onorabilei Camere.

Școala de silvicultură de care se vorbește în proiectul de lege, fiind urgentă, guvernul a și luat dispoziții ca să se înființeze, și astăzi elevi ce s-au destinat pentru dânsa, au început studiile specile spre o deveni agenți silvicultori capabili. Asemenea s-au înființat și parte din împiegați direcții generale administrației silvice prevăzuți în proiect pentru că imediata lor numire era neapărată spre a se putea prepara lucrările prealabile la exploatarea sistematică a pădurilor, ce este a începe chiar anul acesta; cu toate acestea guvernul a îngrijit ca până la aprobarea bugetului destinat pentru administrația silvică pe anul curent, împiegații acestei direcții care făceau parte din serviciul de silvicultură din anul expirat, să primească tot remunerările lor după bugetul trecut; iar cei ce s-au înființat din nou să se remunereze de o cam dată cu apunamentele împiegaților de grade corespondente din Ministerul Cultelor.

Guvernul crede necesară aducerea provizorie, pentru un termen de trei ani, a silvicultorilor instructori streini, de care tratează alăturatul proiect de lege, pentru care a și intrat în corespondență cu guvernul francez, și adastă numai încuviințarea proiectului spre a chema pe agenții recomandați la funcțiile ce li se destină.

Guvernul a pus în întocmirea bugetului administrației silvice, toată silința, ca pentru anul acesta, când exploatarea pădurilor încă nu s-a început, să iasă la o țifără cât s-a putut mai redusă. Suma totală, după chibzuirea făcută, a eșit de lei 751.800, după cum se vede anume în bugetul alăturat.

Această sumă se cuvine a se lua de o camdată din veniturile monastirilor și ale eparhiilor din casa Ministerului; iar în urmă ea se va acoperi cu prisos din punerea în tăere a mai multor păduri monastirești, dintre cele ce au trecut peste cuvenitul lor grad de creștere.

Tot cu acest mod guvernul crede că se poate dobândi, și suma ce datorează monastirile închinat pentru partea lor din cheltuielile serviciului de silvicultură din anii trecuți.

a) Proiect de lege pentru Administratia Silvică

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Art. I. Administrația pădurilor tuturilor Stabilimentelor religioase, precum și ale Spitalurilor și ale Școalelor, va fi pusă sub autoritatea Ministerului Cultelor și al Instrucției publice, și se va dirigea de o direcție Generală Silvică.

Art. II. Direcția Generală Silvică se va compune de o camdată de un Director General, de un șef de cancelarie, de un Redactor, de un Arhivist, de un desemnatar și de trei copişti, pe lângă care se vor mai ataşa provizoriu pentru trei ani:

- a) Un Agent Silvicultor străin care să reguleze lucrările tehnice relative la amenajamentul pădurilor.
- b) Un Translator.
- c) Doui Copişti.

Art. III. Teritoriul Țării Românești se va împărți de o camdată în patru Inspecții Silvice care se vor dirigea, provizoriu pentru trei ani, de către silvicultor instructor străin.

Art. IV. Inspecțiile Silvice se vor împărți în sub inspecții, care vor avea întinderea unui județ și se vor dirigea fiecare de câte un Sub-Inspector Silvicultor.

Art. V. Sub-Inspecțiile se vor împărți în ocoale, care se vor avea întinderea unei plase, și se vor pune sub îngrijirea unui brigadier.

Art. VI. Ocoalele se vor împărți în păduri puse sub paza unuia sau mai multor gardieni de păduri.

Art. VII. Se vor aduce tot odată pe un termen de trei ani, patru brigade de gardieni de păduri streini, alcătuite fiecare de câte un brigadier și trei gardieni.

Aceste brigade vor fi ambulante în cele patru Inspecții Silvice de care se vorbește în art. III, și vor avea a forma pe brigadierii și pe gardienii indigeni, și a-i iniția în regulile serviciului, și în operațiile de marchetagiuri și de verificarea lor.

Art. VIII. Brigadierii pământeni se vor alege dintre militarii eșiți din serviciu, sau dintre junii săteni care vor fi mai intelegenți și cu cunoștință de carte ca să poată raporta superioritatea lor.

Li se vor da o uniformă, și se vor esersa la arme, spre a putea servi mai târziu de instructori pentru gardienii indigeni de păduri ai ocolului în care se vor afla, transformându-l cât s-ar putea mai curând în corp special de jandarmi pentru delictele pădurești.

Art. IX. Gardienii de păduri vor fi toți sub comanda brigadierilor și vor primi câte-o pușcă spre a se asigura mai bine paza pădurilor.

Art. X. O școală specială de Silvicultură va prepara din vreme personalul tehnic care lipsește pentru complectarea cadrului întreg al corpului de Silvicultori.

Art. XI. Un regulament special de Administrație publică va regula punerea în lucrare a acestei legi, specificând tot odată și circumscripția deosebitelor despărțiri Silvice ce sunt a se înființa și rezidența Impiegaților lor.

c) Budgetul administrației silvice

Acest budget însumează anul 1860 lei 751.860, însă:

- A. Pentru impiegații indigeni ai Direcției generale ai acestei administrații, lei 97.200, însă:

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui.
Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

	Remunerarea			
	Pe lună			Pe an
	Apuntamente	Diurnă	TOTAL	TOTAL
	Lei	Lei	Lei	Lei
Directorul General.....	1400	700	2100	25200
Șeful cancelariei direcției	900	500	1400	16800
Redactorul.....	600	300	900	10800
Desemnatarul	400	200	600	7200
Arhivistul.....	400	200	600	7200
Trei copişti cu 150 lei apontamente și 150 lei diurnă	450	450	900	10800
Un translator.....	400	200	600	7200
Două copişti de limbă străină cu lei 300 pe lună fără diurnă	600	--	600	7200
Cheeltuiala cancelariei direcției	400	--	400	4800
Total.....	5550	2550	8100	97.2

B. Pentru impiegații indigeni silvicultori din județe lei 259.200 însă:

a) Șapte spre zece sub-inspectorii dintre care:

Șapte se vor înlocui cu actualii conducători silvicultori care vor trece în gradul de subinspectorii de cl II-a cu 450 lei apontamente pe lună, 200 lei diurnă, și 150 lei indemnizație de transport, peste tot 800 lei pe lună fiecare.

Iar zece se vor înrola din nou cu gradul de sub-inspectorii de cl. IV-a, și cu 300 lei apontamente pe lună, 150 lei diurnă și 150 lei indemnizație de transport, peste tot lei 600 pe lună fiecare.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

- b) Brigadierii, de-s camdată 100, câte lei 1.200 pe an, afară de scutirile de care să bucură în ziua de astăzi pădurarii.
- c) Pentru impiegații școalei de silvicultură lei 80.400 însă:

Remunerarea				
Pe lună				Pe an
Apuntamente	Diurn ă	TOTA L	TOTA L	
Lei	Lei	Lei	Lei	Lei
Profesorul de istorie naturală	500	200	700	8400
Idem „, matematici	500	200	700	8400
Idem „, economia silvică	500	200	700	8400
Idem „, desemn	400	200	600	7200
Două zeci elevi silvicultori cu 200 lei pe lună, fac	4000	--	4000	48000
Total	5900	800	6700	80400

D. Pentru aducerea, remunerarea și celelalte cheltuieli privitoare la silvicultorii instructori străini, lei 315.000 însă:

a) Un agent silvicultor superior, atașat pe lângă direcția administrației silvice, cu apontamente pe an de 12.000 franci sau 32.400 lei.

b) Patru silvicultori instructori străini pentru cele patru inspecții silvice, cu apontamente fiecare pe an de 4.000 franci sau 10.800 lei.

c) Patru brigadieri instructori străini cu apontamente fiecare pe an de 1.500 franci, sau 4.050 lei.

d) Doisprezece gardieni instructori străini, cu apontamente fiecare spe an de 1.200 franci sau 3.240 lei,

Iar restul de 184.320 lei, până la suma de 315.000 lei destinată pentru silvicultorii instructori străini, va rămânea în dispoziția Ministrului pentru cheltuielile aducerii din străinătate a acelor 21 silvicultori instructori străini, pentru punerea lor în campanie, indemnizații de transport prin țară, chirie de localuri pentru agenți silvicultori străini, precum și pentru cheltuiala cancelariilor impiegaților silvicultori din județe.

Total general 751.800.

d) Regulamentul Școalei de Silvicultură

1. Școala de Silvicultură este stabilită în București și depinde d-a dreptul de Direcția Administrației Silvice din Ministeriulu Cultelor și Instrucțiunei Publice.
2. Scopul Școalei estă de a forma agenți Silvicultori, prin împărtășirea cunoscințeloră ce trebue să aibă pentru exploatarea metodică a păduriloră.
3. Cursurile Școalei suntu de doui anni, și divisate conformu programului speciale anessatu aci.
4. Elevii suntu subvenționați pe annii de studiu de câte doue sute lei pe lună. Tote cursurile dero suntu obligatorii și trebuescu urmate cu totă essactitatea.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

5. Elevii sunt datori să declare în scris prin părinți sau corespondenții lor, că după terminarea cu succes a studiilor să se îndetosească să servească în corpul agenților Silvicultori un termen de cel puțin 6 ani cu angajamentele convenite gradurilor lor.

Declarația se va da în termen de cel puțin o lună de la deschiderea Școlii.

Cei care nu vor îndeplini această formalitate vor fi excluși.

6. Elevii, care sub orice preț, se vor retrage mai înainte de a săvârși cursul, sau de a împlini termenul de serviciu însemnat la articolul precedent, sunt obligați să întoarcă tezaurul public, cheltuielile făcute pentru dăruirea în cursul anilor de studiu, și sumele convenite se vor acoperi de la acei elevi, sau de la părinți ori corespondenții lor, ca ori de altă dată datorită către stat.
7. Elevii sunt datori să vină la școală și să plece la orele însemnate în programul special de distribuție a orelor de studiu.
8. Timpul este distribuit în cursuri orale, examene, și lucrări grafice executate în școală.
9. Elevii sunt obligați să aibă castru în parte pentru fiecare cursă profesată și să țină tot de una în prezent și fără lacune.
10. Pentru lucrările grafice elevii sunt obligați să aibă fiecare la școală o planșă de desen, două eșere, o cutie cu compasuri, o cutie cu culori, un deșert stâng și hârtia de desen și celelalte furnituri necesare.
11. Elevii sunt obligați să fie prezenți la apelul nominal făcut de profesori la începutul lecției; lipsurile vor fi notate.
12. Pentru fiecare lipsă la un profesor, nejustificată, se va opri din remunerare elevului câte 5 lei. Pentru șase lipsuri din zile consecutive pe lună, eroși nejustificate se vor opri jumătate remunerării pe lună; la recidivă se va opri remunerării total pe lună; și dacă neabsența va continua, elevul va fi șters din cadrul școlii și supus la despăgubirea către Stat de sumele de va fi primit;

Justificarea lipșirilor trebuie făcută prin certificatul unuia din medicii recunoscuți. Lipsurile din cauză de boală justificate nu vor fi supuse la amendă, afară din cazul când aceste lipsuri ar deveni periodice în mai multe luni de rând, în care cazul elevul se va exclude.

13. Elevii vor fi supuși la examene diurne, mensuale și semestriale, care toate vor fi obligatorii.
14. Nota superioară este 10; media pentru a susține va fi 7 pentru orice cursă.
15. Remunerările se vor libera numai după depunerea notelor de către profesori la finalul fiecărei luni și deducerea amenzilor care vor fi meritul elevii.
16. Lipsirea la apelul de examen diurne ori mensuale va fi notată cu zero.
17. Media mensuale pentru a putea primi elevul remunerării va fi de 7; pentru o medie inferioară în prima lună se va opri jumătate remunerării pe acea lună; pentru a doua lună se va opri remunerării întreg, iar pentru a treia lună se va exclude din școală și va fi răscădat cu altul de va fi concurent capabil.
18. Sunt admisi elevi auditori la cursul școlii de Silvicultură; acești elevi au facultatea de a concura prin examen pentru locurile devenite vacante.
19. Pentru a fi prenumerați acești auditori între elevii regulați ai școlii de Silvicultură, sunt indispensabile cunoștințele cerute în programul de administrare în această școală publicat prin Monitorul No. 190 precum și cunoștințele urmate în școală până în același moment.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

20. Elevii școlei sunt obligați a conserva toate lucrările graphice esecutate în școală spre a le prezenta la examenul generalu.

Aceste lucrări vor fi esecutate în orele destinate pentru această-a și timpului recunoscut necesariu pentru esecutarea fie-cărei-a foi.

Elevii vor fi obligați a da aceste foi la ziua fixată pentru predarea lor; cele neterminate vor purta nota cuvenită, după înaintarea și acuratețea lucrării. Foile neesecutate în termenul dat, nu vor fi consemnate în urmă. Toate foile vor purta semnătura profesorului la îndeplinirea și terminarea lor.

21. Elevii vor întreține caete de crocheuri desemnate cu cearneală și cu mâna liberă diferite problemă ale matematicilor aplicate precum de va fi trebuință și pentru botanica silvică.

22. Pe fie-care anu elevii vor face excursiuni în timp de o lună, împreună cu profesorele lor, cu transport în contul Statului, pentru mineralogia și botanică, precum și excursiuni în prejurul Capitalei pentru lucrări de arpentagiu.

23. La finalul termenului școlar elevii vor fi obligați a da un examen general de toate studiile urmate în cursul de doi ani ai școlei; după care apoi, cei ce vor fi dobândit media generală de 7, ca medie a notelor examenului general, și a mediei examenelor din anii de studiu, se vor înrola între agenții activi ai Administrației silvice.

24. La finalul promoției Școlei, elevii, cari vor fi satisfăcutu examenului general, vor primi unu certificat dela Direcția școlei Silvice subscris de profesorii examinatori.

Cei care nu vor debândi media cerută vor fi obligați a da după trei luni unu alt examen, și în casu de a nu satisface nici atunci examenul general, vor întoarce Statului sumele ce au primit în totu timpul studiilor Școlei.

Dat în Augustu, anul 1862.

MINISTRU,

Șef. Cane. Direcț. Silvice

ANEXA III

a) Regulamentul

Institutului național de agricultură de la Pantelimon

CAPITOLUL II.

Instrucțiunea

II. Divisiunea cursurilor

Art. 100. b) Anul al doilea. Agricultură, silvicultură, geniu rural, zootehnie, chimia, contabilitatea, manipulațiuni chimice, excursiuni forestiere, practica de agricultură și grădinărie.

b) Regulamentul

De disciplina interioară a institutului național de agricultură de la Pantelimon

CAPITOLUL V

Cursuri practice.

I. Practica agricolă și horticolă.

Aplicațiunile cursurilor.

Art. 70. Aplicațiunile de botanică și silvicultură se vor face începând de la 1 Martie și până la 1 Noembrie.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Art. 80. Pentru cursul de botanică și **silvicultură** toți elevii sunt îndatorați a-și forma herbaruri după instrucțiunile ce li se vor da.

ANEXA IV

a) **Lege**

*Pentru lucrările de amenajare, executare, punere în aplicațiune a dispozițiilor
legii silvice și creațiunei școalei speciale de silvicultură.*

Art. 1. Ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor este autorizat a angaja silvicultori aduși din streinătate în numărul trebuincios și pe un termen de trei ani cel mult.

Acești silvicultori, împreună cu alte persoane din țară, vor proceda la facerea de planuri sistematice de amenajament și la instalări de tăeri și vânzări după sistemele cele mai perfecționate și regule de control riguroase, specificate printr-un regulament ad-hoc.

Aceste din urmă operațiuni se vor aplica în trei sau patru păduri așezate în localități diferite și pe cât se va putea compuse de specii de lemne deosebite. Ele se vor fixa printr-o decisiune a consiliului de miniștri sub aprobarea regală.

Vor proceda la instalări de pepiniere pentru împădurirea locurilor sterpe sau munților despăduriți, precum și instruirea tinerilor destinați serviciului silvic.

În nici un caz nu vor avea direcțiunea lucrărilor.

Art. 2. Se va înființa o școală specială de silvicultură, în care se vor preda cursuri de silvicultură și amenajament. științele fisico-naturale, matematice și dreptul forestier.

Elevii acestei școli vor face în același timp și lucrările practice în pădurile date spre amenajare instructorilor străini.

Un regulament special va determina numărul personalului didactic, materiile, timpul predării lor și celelalte detalii interioare ale școalei.

Cheltuielile necesare funcționării ei se vor prevedea anual în bugetul ministerului agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor. Elevilor care frecuentă școala regulat li se vor putea acorda și burse.

Art. 3. Pentru crearea în viitor a personalului didactic, precum și pentru înmulțirea cât mai grabnic a personalului silvic, ministerul de agricultură va trimite pe fiecare an și în timp de cinci ani câte cinci tineri bacalaureați în școalele silvice din streinătate, pentru a-și completa atât studiile teoretice cât și practice asupra cultivei pădurilor.

Art. 4. Cheltuielile ce va necesita punerea în lucrarea a cestei legi, se vor prevedea la bugetul Statului; anual acesta cheltuielile vor fi acoperite prin deschiderea de credite.

Art. 5. Un regulament de administrațiune publică va pune în aplicare dispozițiunile legii de față.

b) **Lege**

pentru învățământul agricol

TITLUL IV.

Școala de silvicultură

Art. 22. Se înființează o școală de silvicultură pentru formarea de agenți silvici; ea se va așeza pe un domen de ale Statului, pe care se vor afla păduri mai variate.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Se afectă 100 hectare pădure destinată a servi la demonstrarea practică a științei forestiere și 200 hectare în câmpie pentru învățământul practic asămănării și plantării pădurilor, precum și creșterea și căutarea lor.

Art. 23. În școala de silvicultură se predă:

Economia forestieră;

Cultura pădurilor;

Botanica;

Zoologia;

Mineralogia și geologia;

Fizica;

Chimia și tehnologia forestieră;

Arpentagiul;

Construcțiuni forestiere;

Legislația forestieră și dreptul administrativ;

Elemente de agricultură și contabilitate.

Art. 24. Durata studiului e de 3 ani.

Condițiunile de admisibilitate sunt aceleași ca pentru școalele regionale de agricultură.

Art. 25. Statul va întreține 30 de stipendiști.

Stipendiul va fi de 500 lei pe ani.

Județele și particularii pot trimite elevi în această școală plătind anual 500 lei.

Art. 26. Elevii care vor termina cu succes învățământul teoretic și practic, vor fi luați cu preferință la serviciul Statului.

ANEXA V

a) Regulament

Pentru reorganizarea și complectarea învățământului teoretic și practic al școlii centrale de agricultură și silvicultură dela Herăstrău

CAPITOLUL I

Planul de învățământ.

Art. 1. Învățământul școlii centrale de agricultură și silvicultură dela Herăstrău este teoretic și practic.

Învățământul teoretic coprinde următoarele grupe de cunoștințe:

1. Științe generale: aritmetica, algebra elementară, geometria plană și stereometria cu noțiuni de geometrie descriptivă, trigonometria plană, mecanica elementară, fizica și meteorologia, chimia generală, botanica, zoologia, mineralogia și geologia.
2. Științe aplicate la agricultură și silvicultură:
 - a) Geniul rural. Topografia: planimetria și altimetria, triangulația trigonometrică, construirea drumurilor și altor mijloace de transport, construcțiile rurale și forestiere, drenagiul și irigațiunile, mecanica agricolă.
 - b) Fizico-naturale aplicate și tehnologia chimică. Botanica agricolă, silvică și horticolă cu insistență asupra familiilor ce interesează aceste ramuri, chimia și tehnologia agricolă, exteriorul animalelor cu noțiuni de mecanică funcțională și medicină-veterinară populară, zootehnia cu descrierea genurilor, speciilor și raselor de animale care interesează agricultura și silvicultura; entomologia.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

- c) Științe specile agricole, silvice și administrative. Agricultură generală și completă d-împreună cu sericicultura, apicultura, viticultura și avicultura, economia politică și economia rurală. economia forestieră, horticultura, principii de economie națională și statistica generală a României comparată cu alte țări; legislația agricolă și silvică, compatibilitatea agricolă și silvică.

Învățământul practic va cuprinde:

- a) Aplicațiunile și demonstrațiunile ce reclamă cursurile teoretice: erborisațiunea, exerciții micrografice, excursiuni agricole, forestiere și geologice, lucrări în laborator, observațiuni meteorologice, exerciții de topografie și triangulație pe teren, crochiuri, desemnuri și proiecte cu devizurile lor de mașini agricole, planuri economice, construcții rurale și forestiere, instalații de motori, puiă, velnișe, mori, drenagiu și irigațiuni.
- b) Exerciții practice în fermă și anexele școalei, cum prepararea gunoiiului, îngrijirea și hrănirea vițelor, a păsărilor, cultura albinilor și a gândacilor de mătăsă; lucrări agricole la câmp pentru conducerea mașinilor de tot felul: aratul, grăpatul, sâmanatul, recolta, etc., lucrări de grădinărie și mînuirea sculelor merunte; lucrări de pădurărie; ținerea registrelor de comptabilitate.

Art. 2. Durata învățământului va fi de trei ani și un an de aplicațiune pentru alevii destinați ramurei silvice, după cum se specifică la art. 38. În acest timp se vor preda științele enumerate la art. 1, d-împreună cu demonstrațiunile ce reclamă aceste cursuri. Prelegerile durează o oră și jumătate și servesc numai pentru aplicațiuni și cestionări.

CAPITOLUL II

Instrucțiunea reoretică, aplicată și practică.

Art. 3. Repartiția cursurilor teoretice, aplicațiunile și lucrărilor practice, pe cei trei ani de învățământ precum urmează:

Anul întâiu

A. Cursurile teoretice

1. Matematici elementare: aritmetica, geometria plană, geometria în spațiu, algebra, trigonometria plană, noțiuni de geometrie descriptivă, mecanica elementară. 48 lecțiuni.
2. Fizica și climatologia cu părțile care interesează mai direct agricultura și ramurile ei. 48 lecțiuni.
3. Chimia generală. 48 lecțiuni.
4. Botanica: histologia, organografia și fiziologia fiecărui organ în parte; taxonomie, studiul familiilor ce interesează agricultura, silvicultura și horticultura; elemente de geografia botanică, urmată de noțiuni asupra vegetației spontane a României, în legătură cu calitățile solului. 48 lecțiuni.
5. Zoologia și exteriorul animalelor domestice. elemente de anatomie și fiziologie animală; principalele țesături, compunerea organelor, sistemelor sau a aparatelor; funcțiunile de nutrițiune, circulațiune, relațiune și reproducțiune. Clasificația regnului animal: Descrierea ordinilor și speciilor ce interesează agricultura și silvicultura.

Exteriorul animalelor domestice; descrierea regiunilor; etatea, mersurile; mecanica funcțională și signalmentele. 24 lecțiuni.

6. Agricultură generală și comparată. Agrologia: solul și subsolul, clasificarea terenurilor agricole și proprietățile lor; amendamentele și îngrășămintele; lucrările de

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

preparațiune a pământului; mașinele și unelte agricole; semănatul și recolta; conservarea semințelor; organizarea atelagiului fermei.

Agricultura comparată după terenuri și după țări. 48 lecțiuni.

7. Geniul rural. Topografie, planimetrie și altimetrie: construcțiunea drumurilor și altor mijloace de transport. 24 lecțiuni.
8. Higiena umană. Corpul uman; acțiunea agenților atmosferici; locuințele, îmbrăcămintea, alimentele; munca și repausul; primile îngrijiri de dat bolnavilor, răniților, asfixiaților, înveninaților. 24 lecțiuni. Conferențial, medicul școalei.

B. Aplicațiuni și exerciții practice.

- a) La matematici și geniul rural. Exerciții de calcul și deslegări de probleme din toate materiile, aplicarea logaritmilor. Exerciții de planimetrie și altimetrie cu desemnurile și calculele relative. Vizitarea fabricilor. Proiecte de drumuri, podețe, apeducte și canaluri. Drumul de fier Deauville.
- b) La fizică și climatologie: elevii vor face serviciu cu ziua la observator pentru învățarea aparatelor și înscrierea observațiunilor sub privegherea repetitorului de fizică și chimie.
- c) La chimia generală: lucrări în laborator; preparațiuni și analize sub conducerea preparatorului șef al laboratorului.
- d) La botanică. Analiza și cunoașterea plantelor agricole, a esențelor de pădure, a pomilor și legumilor; asemenea a frunzelor; mugurilor și a semințelor; exerciții microscopice, de erborisațiuni; începerea unui herbar de fiecare elev.
- e) La zoologie și exteriorul animalelor domestice. Escursiuni la obor, abatoriu, potcovărie, la grajdurile armatei și ale tramvaiului.
- f) La agricultură. Cunoașterea pământurilor după caracterele fizice, a amendamentelor și îngrășămintelor. Lucrări în cultura mare: de arot, grapat, ogorit, tăvălugir, secerat, cosit, treerat și semănat.
- g) La desen: Scheme științifice la fiecare materie în parte, sub conducerea repetitorului de matematici și geniul rural.

Anul al doilea

A. Cursurile teoretice.

1. Geiul rural. Ridicarea planurilor prin triangulație trigonometrică. Trigoțiunile și drenagiul; calitatea și rezistența materialelor de construcție; teoria motorilor și instalația lor.

Mecanica agricolă: strudiul tuturilor mașinelor și instrumentelor agricole.

Mecanica forestieră: construcția ferăstraelor și a baragelor, mori, puiă, velnițe, etc. 48 lecțiuni.

2. Agricultura generală și comparată. Cultura specială a plantelor; cereale, furagere și industriale. Cultura viței, cultura livezilor naturale și artificiale. Asolamente și rotațiuni. Patologia plantelor agricole. 48 lecțiuni.
3. Silvicultura: Studiul speciilor de arbori; cultura pădurilor; tăiatul, transportul, debitul și cubagiul lemnului; calitățile, defectele și conservarea lemnului. 60 lecțiuni.
4. Zootechnia generală și medicina veterinară. Probleme zootehnice; teoriile heredității; selecțiunea, încrucișarea, sanguinitatea; metodele de ameliorațiune și întreținerea raselor de animale.

Noțiuni de medicină veterinară populară. 48 lecțiuni.

5. Economia politică și rurală. Munca. Pământul și capitalul. Despre târgurile de desfacere. Populațiunea. Constituțiunea proprietății și a cultivei agricole. Bănci de

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

asigurare și Bănci agricole. Sistemele de cultură. Principii de administrarea domeniilor. 48 lecțiuni.

6. Mineralogia, petrografia și geologia, cu insistență asupra terenurilor care interesează agricultura și arhitectura rurală și asupra formațiunilor mai dezvoltate în România.

La finele cursului se va expune geognosia României, alcătuită după serierile și cărțile de până acum. 48 lecțiuni.

B. Aplicațiuni și exerciții practice.

- a) La ganiul rural. Exerciții de măsurători cu teodolitul și calcularea suprafețelor; alcătuirea planurilor. Problema asupra instalației motorilor; calcularea travaliului util. Desemnuri de mașini agricole, proiecte de hale cu mașini agricole și de ferăstrae cu diferiți motori; mori, piue, etc.
- b) La agricultură. Lucrări practice în cultura mare ca în anul I; proiecte de planuri economice; cunoașterea boalelor la plantele agricole; lucrări în via școalei.
- c) La silvicultură. Cunoașterea arborilor de pădure după lemn și scoarță; cunoașterea frunzelor, mugurilor și a semințelor.

Lucrări în pepinieră, apreciația stărei masivelor de pădure. Studii asupra debitului și întrebuințării lemnului la diferite industrii. Exerciții de cubagiu, de alegerea și marcarea rezervelor. Cunoașterea calității și defectelor lemnului.

- d) La zootehnie. Îngrijirea vitelor și prepararea nutrețurilor cu diferite mașini; exerciții de preparare a unor medicamente ușoare și scrierea unor rețete ce se pot da de un agricultor. Elevii vor face serviciul cu rândul la stupărie, magnanerie, la păsări, la lăptărie, văcărie, oierie, etc., dresând rapoarte asupra serviciului lor: observațiuni proprii.
- e) La economia rurală. În excursiuni elevii vor cerceta forme exploatate sistematic, luând note comparative asupra diverselor ramuri de producțiune, sisteme de cultură, livezi, vii, etc.
- f) La mineralogie și geologie. Exerciții de cunoașterea mineralelor, rocilor și a fosilelor mai caracteristice.
- g) La desen. Sche, e științifice la fiecare materie sub conducerea repetitorului de geniul rural.

Anul al treilea.

A. Cursurile teoretice.

1. Geniul rural: Construcții rurale și silvice, grajduri, văcării, oierii, cocini, cotețe, hambare, șoproane, magazii, pătule, platforme pentru gunoii, cisterne, ghețării; situația relativă a clădirilor pentru alcătuirea formelor de diferite mărimi. Construcția cantoanelor pentru pădurarii și agenții silvici. 24 lecțiuni.
2. Amenajamentul. Amenajamentul pădurilor. Estimațiunea fondului împădurit și a produselor lemnoase. Împăduriri în vederea stingerei torențelor. Diferite moduri de vânzare. 60 lecțiuni.
3. Economia națională și statistica generală a României. Economia națională; izvoarele de producțiune a României: agricultura, industria, comerțul, pădurile, producțiunea vitelor. Importul și exportul. Finanele. Lucrările publice. Impositele directe și indirecte. Budgetul general al țării. Toate acestea, comparate cu alte State ale Europei. 48 lecțiuni.
4. Technologia agricolă. Extragerea zahărului și amidonului din diverse produse agricole. Panificațiunea. Studiul băuturilor spirtoase și derivatele. Prepararea

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

productelor lăptoase. Extragerea oleiurilor în general. Fabricarea îngrășementelor. Oleiurile volatile. 48 lecțiuni.

5. Zootehnia. Caracterele genului: calul, boul, oile, caprele și porcii; diferitele specii în care se divid și descrierea raselor principale ale acestor genuri; aptitudinea pentru diferite servicii și produse. Nutrițiunea animalelor; rațiunea de întreținere și producțiune. 24 lecțiuni.
6. Chimia agricolă. Fenomenele generale ale vegetațiunei: germinațiunea, seva, circulațiunea, respirațiunea, nutrițiunea; asimilația carbonului, azotului, hidrogenului; asimilația materiilor minerale; potasa, calcea, nagnesia, ferul, fosforul, sulful, etc. Formarea principiilor imediate: clorofilă, amidon, glucosa, zachăr, celuloza, gome, tanin, acizi organici, oleiuri, maturația fructelor. Compoziția plantelor și a pământului arabil: pământul, proprietățile fizice și chimice, influența operațiunilor de cultură asupra acestor proprietăți, principiile fertilizante, fertilitatea și sărăcirea pământului. Amendamente și îngrășăminte. Teoria chimică a asolamentelor. 24 lecțiuni.
7. Legeslațiunea agricolă și forestieră. Noțiuni de drept administrativ. Proprietatea, usufruct și servituți. Modurile de dobândire și pierderea proprietății. Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică. Lege pentru vânzarea în loturi a domeniilor Statului

Legea poliței rurale. Legea concursurilor agricole și industriale. Legi pentru încurajarea industriilor. Codicele silvic și regulamentul său. Legea și regulamentul viilor filoxerate. 24 lecțiuni.

8. Comptabilitatea. Sistemul de comptabilitate; termenii și expresiunile tehnice; diferitele naturi de operațiuni și compturi; alegerea și clasificarea compturilor; compturi principale și de verificare: casa, compturile de repartiție, mobilierul, utilagiul, inventariul, registrele de comptabilitate și alegerea lor. Conferențiar, secretarul școalei. 24 lecțiuni.
9. Horticultura și Entomologia. Necesitatea și importanța horticulturii în România. Legumicultura. Noțiuni asupra floriculturii și construcțiunei serilor, a magnaneriilor și stupinelor. Pomologia: cultura, tunderea și îngrijirea pomilor roditori. Noțiuni de grădină artistică.

Entomologia. Pagubele ce aduc insectele. Istoria naturală a speciilor de insecte utile și vătămătoare plantelor agricole, forestiere și horticole. Insectele în diversele stadiuri ale dezvoltării lor cu raport la pagubele aduce. Generalități asupra mijloacelor de stărpire: remedii preventive, remedii distructoare, predate de profesorul de horticultură. 24 conferințe.

B. Aplicațiuni și exerciții practice.

- a) La geniul rural. Proiecte cu devizurile lor de construcții rurale: grajduri, văcării, lăptării, pătule, magazii, etc., diferite sisteme; proiecte de fermă; proiecte și devizuri de cantoane silvice.
- b) La amenajament. Proiecte de amenajamente și estimațiuni diverse.
- c) La economia agricolă. Observațiuni și dări de seamă despre muncile agricole, cu diferite mașini; costul muncii la secerat, arat, treerat; munca omului, munca animalelor, travaliul mașinelor.

Elevii fac cu săptămâna și cu rândul serviciul la toate ramurile de cultură ale moșiei, raportând șefilor respectivi prin rapoarte observațiunile lor, cum și notele de comptabilitate spre a se obcinui cu administrația rurală și a dobândi astfel autoritatea necesară unui șef de exploatație.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

- d) La tehnologia agricolă. Exerciții de analiză imediată; făinuri, băuturi alcoolice, oțet, brânzături, îngrășăminte; practica la ferma școalei pentru manipularea laptelui, pritocirea vinului, fabricarea rachiului de tescovină, prune și drojdii. Vizitarea brutăriilor și a fabricilor de pesmeți, spirt, bere, etc.
- e) La zootehnie. Elevii vor continua ca în anul al doilea a face serviciul cu rînd, pentru îngrijirea și nutrirea diferitelor rase de animale.
- f) La chimia agricolă. Lucrări de fisiologie; analiză de terenuri; îngrășăminte și produse agricole; discuțiunea fenomenelor de vegetațiune asupra plantelor din câmpul de experiență și cultura mare.
- g) La legislație. Aplicațiuni asupra tuturor materiilor, predate în cursul anului.
- h) La comptabilitate. Fiecare elev va ține un fac-simile de registrele principale și auxiliare ale unei ferme model în cursul unui an agricol complet. Osebit de aceasta va nota toate operațiunile de comptabilitate ce se petrec în fermă și pe moșia școalei. Exerciții de corespondențe.
- i) La horticultură și entomologie. Exerciții în mînuirea sculelor de grădinărie; lucrarea pămîntului prin desfundare; cultură, recolta și conservarea legumelor și a pomilor roditori. Exerciții de florărie și straturi calde; proiecte de grădini de legumi, seri, magnanerii, stupini, livezi cu pomi roditori și grădini de ornament. Altoiul. Escursiuni la grădini de legume și pomi roditori. Exercițiuni pentru cunoașterea și determinarea insectelor utile și vătămătoare economiei agricole în genere sub diferitele aspecte ale metamorfozelor.

CAPITOLUL III.

Mijloace de învățămînt.

Art. 4. Pentru aplicațiuni și demonstrarea științelor, școala va fi înzestrată cu următoarele mijloace:

1. Muzeul de agricultură și tehnologia agricolă, coprinzând tot felul de semințe și produse ale industriilor anexe agriculturii; table de mașini industriale, agricole, modele de mașini de clădiri, fabrici agricole, de construcții pentru ferme model.
2. Muzeul de silvicultură, horticultură și botanică, conține herbarul general și herbare speciale, aranjate în parte pentru agricultură, silvicultură și horticultură. Semințele acestor trei ramuri de producțiune; colecțiunea esențelor forestiere dințară și de tehnologia silvică (industria lemnului). Planșe și atlazuri de silvicultură și horticultură.
3. Cabinetul de mineralogie și geologie va cuprinde colecțiunea de mostre mineralogice, litologice, terologice și paleontologice. Planșe și atlazuri geologice.
4. Cabinetul de minerografie, cu lupe, microscopie și preparate pentru studiul fiziologiei, anatomiei, organografiei și patologiei plantelor.
5. Muzeul de zoologie și zootehnie, colecțiune de schelete, animale mamifere, paseri și pești, ce interesează agricultura și silvicultura. Albumuri, planșe, desemnuri de rase animale; colecțiune entomologică; instrumente obicnuite de medicină veterinară. Mostre de lănuri, gogoși de mătăsă, borangie, mătase, ceară, etc.
6. Cabinetul de fizică și metalurgie, cu aparatele necesare.
7. Laboratorul de chimie cu aparatele și materialul necesar.
8. Muzeul de geniul rural. Desemnuri și modeluri de mașini agricole, instrumente și scule întrebuințate în agricultură, silvicultură și horticultură.

Instrumente topografice, modeluri de instalațiuni forestiere, canale, șghiaburi, stavilare, motori, ferăstrae, etc.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

9. Biblioteca. Cărți, charte, albume, planuri, ziare în diferite ramuri ale agriculturii cu sala de lectură.

Art. 5. Pentru asigurarea instrucțiunii practice în scop ca elevii să pătrunze toate amănuntele tehnice și administrative ale științei agricole, se alipesc la serviciul școale:

1. Porțiunea din moșia Statului numită „Herăstrăul”, începând dela moara Herăstrău, împreună cu apa colentina pe hotar până în drumul Târgoviștei și mahalaua Dracului, în întindere de 200 hectare.

Actuala fermă a școalei ce se va complecta cu clădirile și instalațiunile necesare precum și plantațiunile din raza școalei.

2. Două păduri ale Statului, una din esențe frunzoase situată în regiunea de câmpie, și alta din esențe rășinoase din regiunea muntoasă, iar în apropierea de calea ferată. Amândouă vor fi afectate la serviciul școalei pentru practica silviculturii.

Profesorii de silvicultură și de amenajament vor conduce exploatațiunea lor.

Fiecare pădure va avea câte un brigadier și pădurar necesari pentru pază.

Art. 6. Anul școlar se începe la 1 Septembrie și se termină la 31 Iulie. Cursurile teoretice țin de la 1 Septembrie până la 31 Aprilie.

Luna lui Maiu este destinată pentru exerciții topografice și amenaamente, excursiuni agricole, forestiere, mineralogice, geologice și botanice, în afară de raza școalei.

În Iunie se vor trece examenele generale de finele anului, iar în Iulie elevii din anul I și II vor lua parte la marile lucrări agricole pe moșia școalei.

Art. 7. Un tabel de întrebuințarea timpului, stabilit de directorul școalei în consiliul de profesori și aprobat de minisru, va regula distribuirea lecțiunilor, aplicațiunilor și a lucrărilor practice.

Acest tabel se va dresa la începutul fiecărui an școlar.

Numărul orelor de lucru al elevilor, cursuri, aplicațiune și practică împreună, nu va fi mai mare ca 9-12 ore pe zi.

Art. 8. Un program special, făcut de profesorii respectivi, discutat în consiliul de profesori, potrivit programului general stabilit în articolele precedente, va arăta în mod amănunțit subiectele pe lecțiuni și ore ale fiecărui curs; asemenea se va stabili un program de lucrări practice ce comportă fiecare materie.

Tot astfel se va regula de înainte și întrebuințarea timpului destinat pentru excursiuni, indicând localitățile de vizitat și numărul zilelor pentru fiecare natură de exercițiu în parte.

Art. 9. Programul amănunțit al cursurilor teoretice se aprobă de minister la începutul fiecărui an cu modificările reclamate de progresele științei. În aceleași condițiuni programul excursiunilor, stabilit în consiliul profesoral, se va înainta ministerului spre aprobare.

CAPITOLUL IV.

Personalul didactic și administrativ.

Art. 10. Personalul didactic al școalei se compune din profesori, conferențieri, repetitori și maestrii.

- I. Catedrele sun în număr de nouă și anume:

1. Agricultura generală și comparată;
2. Economia rurală și rațională;
3. Silvicultura;
4. Amenajamentul;
5. Geniul rural;
6. Zoologia, zootechnia și medicina veterinară;
7. Botanica și tehnologia agricolă;

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

8. Fizica, climatologia, mineralogia și geologia;

9. Chimia generală și chimia agricolă.

II. Se vor preda sub formă de conferințe:

1. Matematicile elementare;

2. Contabilitatea de către secretarul contabil al școalei;

3. Higiena umană de către medicul internatului;

4. Horticultura și entomologia;

5. Legislația forestieră.

III. Pentru științele aplicate și învățământul practic, școala va dispune încă de:

1. Un preparator și repetitor la științele fizico-chimice;

2. Un repetitor la matematici și geniul rural, conservator al muzeului de geniul rural. Acest repetitor va face și conferințe de desen.

3. Un repetitor la istoria naturală, agricultură, silvicultură și zootehnie, conservator al muzeelor respective și diriginte al grădinei botanice.

4. Un maestru specialist pentru grădina potageră și pomologie, dirigintele grădinelor de legumi, livezi de pomi roditori și al pepiniere;

5. Un maestru lăptar, șeful lăptăriei și a produselor lăptoase.

Art. 11. Profesorii se vor recruta prin concurs, conform legii instrucțiunii publice; iar aspiranții, pentru a fi admiși la concurs, trebuie să posede diploma de bacalaureat și diploma unei facultăți sau a unei școale superioare în specialitate pentru care concurează.

Ei vor fi retribuiți conform legii gradațiunii.

Art. 12. Conferențiarii se vor numi de minister, luând și avizul consiliului profesoral, dintre persoanele ce posedă diploma unei facultăți sau a unei școale speciale în ramura respectivă.

Repetitorii se vor recruta dintre absolvenții facultăților de științe, a școalei de poduri și șosele sau a școalei centrale de agricultură, fie în baza unui concurs teoretic și practic, fie după recomandățiunea directorului școalei, luând și avizul consiliului profesoral.

Conferențiarii și repetitorii vor fi remunerați conform alocățiunilor bugetare.

Art. 13. Maeștrii se vor angaja cu contract, fixându-li-se și remunerația lunară sau anuală.

La cas de trebuință ministerul are facultatea de a angaja și alți maeștri decât cei prevăzuți mai sus.

Art. 14. Administrația școalei și fermei, precum și supravegherea învățământului, se face prin personalul de administrație și de supraveghere, compus din:

Un director, un sub-director, un medic conferențiar de igienă, un secretar-comptabil, conferențiar de contabilitate și conservator al bibliotecii, un șef al exploatațiunii (specialist în agricultură), un econom magaziner, ajutor al secretarului.

Art. 15. Directorul și toți ceilalți împiegați de administrație vor avea locuința și încălzitul în școală.

Art. 16. Directorul va fi numit cu decret regal dintre profesorii titulari ai școalei. Sub-directorul va fi numit asemenea cu decret regal; va fi însă ales în afară de personalul didactic al școalei.

Art. 17. Medicul școalei, secretarul contabil, șeful de exploatațiune și economul vor fi numiți de minister, fie în baza unui concurs, fie în baza, recomandățiunii directorului, luând și avizul consiliului profesoral.

Secretarul-comptabil și șeful exploatațiunii vor constitui garanție de câte 1000 lei, iar economul 500 lei.

Art. 18. Direcțiunea, compusă din director și sub-director, își exercită autoritatea asupra execuțiunii măsurilor reglementare, asupra trecerii programelor, asupra ordinii și disciplinei școlare, observă regulata frecvență a cursurilor și trece în registrul de prezență absențele D-

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

lor profesori, preparează proiectul de buget al școlii și al fermei pe fiecare an, supune ministerului planul de culturi, conduce contabilitatea întregului institut și a bunurilor alipite, vizează compturile, corespunde cu ministerul întru tot ce se atinge de administrația școlii și a bunurilor ei.

Sub-directorul înlocuiește de drept în toate cestiunile de administrație pe directorul școlii; el se află sub imediată sa dependență.

Repetitorii cum și întreg personalul administrativ al școlii și al fermei este pus sub privigherea și autoritatea direcțiunii.

CAPITOLUL. V

Recrutarea elevilor. Stipendiile. Examenele de promoțiune și diploma de capacitate.

Secțiunea I.

Recrutarea elevilor. Stipendiile.

Art.19. Se primesc în școală elevi stipendiști ai Statului și elevi solvenți.

Stipendiile Statului se dau fără concurs absolvenților de liceu, după ordine de înscriere; în cas însă când stipendiile nu s-ar ocupa toate de către absolvenții de liceu, ele se vor da prin concurs elevilor care au absolvit cel puțin 4 clase gimnaziale sau reale și cari la examenul de admisiune au obținut media 12.

Art. 20. Aspiranții, pentru a putea fi primiți în școală, trebuie să aibă constituție robustă și vârsta de 17-23 ani, împliniți în 1 Septembrie.

Art. 21. Un program analitic al materiilor pentru concurs împreună cu celelalte condițiuni de admisiune se va fixa de către ministerul agriculturii, se va publica în fiecare an prin Monitorul Oficial de trei ori sau patru ori la intervaluri și se va afixa pe la licee și școli reale, cu începere din luna Iunie.

Încheierea clasificării de primire cu prescript verbal al consiliului profesoral va fi înaintată ministerului de către direcțiune.

Numele elevilor care au isbutit a fi primiți în școală, cum și mediile ce au obținut, se vor publica în Monitorul Oficial.

Tezele înscrise ale concursului se vor păstra în arhiva școlii în timp de un an.

Art. 22. Ca un elev să se bucure de stipendiu, trebuie să obțină la examenul general media generală de 14 fără însă să aibă la veri-o materie, conduită, aplicație și lucrări practice, o notă mai mică de 12.

Art.23. Elevii care prin locul clasificării nu pot intra ca stipendiști, dar care îndeplinesc condițiunile de admisiune, se pot admite ca solvenți cu 440 lei pentru întreținere și îmbrăcăminte și 120 lei cheltuieli de învățământ practic.

Art. 24. Elevii solvenți răspund plata fixată pentru institut în două rate semestriale și prin anticipație la secretarul contabil al școlii.

Solvenții se bucură în școală de aceleași drepturi și sunt supuși la aceleași îndatoriri ca și elevii bursieri.

Art. 25. Toți elevii sunt interni.

Secțiunea II.

Examenele de promoțiune.

Art.26. Pentru a se încredința că elevii au pătruns materia, profesorii sunt obligați a face interogări în timpul lecțiilor, iar la fiecare trei luni vor face examen la toate materiile parcurse.

Data examenelor trimestriale se fixează de consiliul profesoral.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Art. 27. La examen se fac trei probe: nota răspunsului oral, a lucrării înscris, sau lucrărilor de proiecte, etc., a probei practice din laborator sau de cunoașteri de minerale, plante, semințe, etc.

P. A. Grunau.

Asemenea va fi notă specială conduitei, dată de direcțiune.

Art. 28. Notele la învățămintele practice se dau sub privigherea direcțiunei de către șefii de practică.

Profesorii vor înainta cataloage în regulă cu notele și clasificăția elevilor la finele fiecărui examen trimestrial.

Art. 29. Toți elevii sunt obligați a lua note la cursuri în caete anume destinate pentru fiecare materie.

Art. 30. La finele anului se calculează o medie generală a tuturor mediilor, aplicațiunei și purtării și pe baza acesteia se clasifică și se formează elevii.

Art. 31. Examenele generale se fac de către profesorii respectivi de cursuri cu asistența repetitorilor acestor cursuri, la care va asista și o comisiune delegată de minister, înaintându-i-se de direcțiune programa zilelor și a orelor de examen.

Examenele de învățământ practic constau în probe practice pe teren sau în lucrări de fermă, în prezența, directorului sau sub-directorului și a profesorului de acea specialitate.

Art. 32. Elevii care la finele anului școlar nu vor obține media generală de 12, rămân corigenți. La 1 Septembrie sunt admiși a-și corecti notele, numai în cazul când n-au note de corecti de cât la trei materii; dacă nu isbutese a obține atunci nota 12 ei rămân repetenți.

Elevii rămași corigenți la mai mult de trei materii rămân asemenea repetenți.

Nici un elev nu poate repeta cursurile unui ani de cât o singură dată.

Art. 33. Un proces-verbal dresat la finele anului de consiliul profesoral despre promoțiunea elevilor dintr-un an într-altul se va înainta ministerului agriculturii spre știință.

Secțiunea III.

Examenul pentru obținerea diplomei de capacitate.

Art. 34. După absolvirea anului III, elevii cari au obținut media regulamentară de finele anului sunt admiși a trece un examen general pentru obținerea diplomei de capacitate în științele agricole și silvice înaintea unui juriu compus din toți profesorii școalei.

Ministerul are dreptul de a numi unul sau mai mulți delegați.

Art. 35. Examenul pentru diplomă va avea trei probe: orală, în scris și practică.

Art.36. Pentru obținerea diplomei se cere o medie generală de cel puțin 15, fără însă să aibă la vre-un obiect o notă mai mică de 14.

Art.37. Diplomele vor fi învestite cu semnătura ministerului agriculturii, a directorului școalei și a elevului care a obținut-o.

Direcțiunea va păstra registrul cu matcă al diplomelor, liberându-le elevilor absolveți după împlinirea formelor aci hotărâte și după prealabila autorisațiune a ministerului.

Elevii care nu vor reuși la obținerea diplomei vor primi un certificat de absolvire liberat de direcțiunea școalei.

Secțiunea IV.

Anul de aplicațiune silvică.

Art. 38. Dintre elevii absolvenți ai școalei de agricultură și silvicultură de la Herăstrău, care au obținut diploma în condițiunile regulamentului de față, se vor alege prin concurs atâția candidați de câți ministerul va avea trebuință pentru serviciul silvic, spre a urma ca bursieri ai Statului lucrările și conferințele din anul de aplicațiune.

Material suplimentar

Grunau P.A., 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Art. 39. Concursul, pentru a fi admis în anul de aplicațiune, se va ține numai asupra cursurilor de silvicultură, amenajament, matematici aplicate, statistică și legislație forestieră.

Art. 40. Un regulament special întocmit de Ministerul agriculturii va determina în detaliu întrebuințarea timpului în anul de aplicațiune.

Art. 41. La finele anului de aplicațiune elevii vor da un examen general asupra materiilor și lucrărilor în anul de aplicațiune, după care, aceia care vor avea media și condițiunile cerute de regulamentul special al acestui învățământ, vor fi admiși în corpul silvic după aceleași reguli cum se admit bursierii Statului, cari au urmat școala de silvicultură de la Nancy.

CAPITOLUL VI.

Stațiunea agronomică.

CAPITOLUL VII.

Comptabilitatea școalei, a fermei și bunurilor dependente.

CAPITOLUL VIII.

Regimul interior al școalei.

Dispozițiuni generale.

Art. 82. Un regulament decretat de către Ministerul agriculturii va completa dispozițiunile de față, în ceea ce privește disciplina interioară, îmbrăcămintea și nutrimentul elevilor, folosirea bibliotecii și a colecțiilor, atribuțiunile personalului didactic și administrativ, compunerea și numirea personalului de serviciu, și ori-ce alte reglementări ce se vor găsi decuviință.

Art. 83. Ministerul va regula modul în care actualii elevi ai școalei vor continua și termina cursurile începute sub vechea organizare.

Art. 84. Toate decretale, regulamentele și ori-ce alte dispozițiuni luate relativ la școala centrală de agricultură și silvicultură de la Herăstrău, anterioare regulamentului de față, sunt și rămân abrogate.

b)Regulamentul

anului de aplicațiune silvică al Școalei Centrale de Agricultură și Silvicultură de la Herăstrău.

CAPITOLUL I.

Scopul. – Reședința școalei.

Art.1. Studiul practic al silviculturii se va preda în anul de aplicațiune silvică, alipit pe lângă școala de agricultură de la Herăstrău.

Art. 2. Profesorii de economia forestieră ai școalei de agricultură și silvicultură vor conduce lucrările de aplicațiune și vor deprinde pe elevi în diferite lucrări tehnice și administrative de resortul serviciului silvic.

Art. 3. Pădurile Cernica, Tânganul, Pasărea și Brăneștii din regiunea de câmpie (ocolul Cernica) și munții Piscu-Cânelui, Mușița și Urjogoaia din regiunea munților (ocolul Sinaia) vor fi afectate anului de aplicațiune silvică.

Art.4. Reședința școalei va fi pepiniera centrală a ocolului Cernica.

CAPITOLUL II.

Condițiunile de admitere în școală.

Art. 5. Ministerul va fixa în fiecare an numărul elevilor cari au să urmeze cursurile din anul de aplicațiune silvică în raport cu trebuințele serviciului silvic.

Art. 6. Numărul elevilor pe cari Statul îi va întreține ca bursieri se va prevedea în budgetul fiecărui an.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Pe lângă bursieri ai Statului se primesc și elevi care se urmeze cu spesele lor cursurile din anul de aplicațiune silvică, însă numai până la cîmplectarea numărului de elevi prevăzut la art. 5.

Art. 7. Toți elevii școalei se aleg prin concurs, dintre absolvenții cu diplomă ai școalei de agricultură și silvicultură de la Herăstrău.

Art. 8. Materiile asupra cărora se va ținea concursul sunt:

Economia forestieră, fiziologia vegetală, matematicile elementare și aplicate, statistica, legislația forestieră.

Art. 9. Nota medie de admisiune va fi cel puțin 15 fără să aibă la vre-o materie o notă mai mică de 14.

Art. 10. Epoca concursului se fixează de minister, iar juriul examinator se va compune din directorul școalei de la Herăstrău, profesorii titulari ai materiilor ce formează programul concursului și un inspector silvic delegat de minister.

Art. 11. Data concursului, numărul locurilor din anul de aplicație și programul se vor aplica prin Monitorul Oficial, iar înscrierile se vor face la direcțiunea școalei până în ajunul concursului.

Art. 12. Elevii admiși în condițiunile de mai sus, vor face parte din serviciul silvic, cu numele de agenți stagiați, având sub formă de diurnă o retribuțiune lunară de 120 lei.

Art. 13. Durata stagiului pentru lucrările de aplicațiune este de un an începând de la 1 Octombrie.

Art. 14. Lucrările vor consta în aplicațiunea teoriei generale dobândită în școală la diferitele cazuri speciale ce se întîlnesc, în păduri, cum sunt operațiuni de meliorare, curățiri, rărituri, tăeri de regenerare, delimitări și remăsurări de parchete, marcări de rezerve și recolmente, studiu de amenajeri, faceri de proiecte, execuțiunea amenajamentelor, experiențe diverse de silvicultură și amenajament, împăduriri artificiale, lucrări de topografie, proiecte, execuțiune de drumuri, poduri, construcțiuni, dresarea actelor relative la operațiunile de mai sus, dresarea actelor administrative și penale, ținerea comptabilităței și a registrelor necesare la un ocol.

Art. 15. Lucrările prevăzute la art. precedent se vor executa în pădurile afectate școalei sau de va fi nevoie și în alte păduri.

În lunile Aprilie, Maiu, Iunie și Iulie agenții stagiați vor resida la ocolul de munte Sinaia, unde vor executa lucrările indicate de personalul dirigințe al ocolului.

Art. 16. La fiecare lucrare se vor da agenților stagiați sub formă de conferințe explicațiunile și instrucțiunile necesare de către personalul conducător.

Art. 17. Lucrările agenților stagiați executate în cursul anului vor fi supuse profesorului care le-a prescriș și care le va da nota meritată.

Art. 18. Pentru cîmplectarea instrucțiunei lor practice, agenții stagiați vor face excursiuni la centrele importante de exploatare.

Art. 19. La finele anului agenții stagiați vor avea a face câte un proiect asupra materiilor prevăzute în anul de aplicațiune și în condițiunile fixate de comisiune compusă din directorul școalei, profesorii de economia forestieră și din doi inspectori silvici delegați de minister.

Art. 20. Nota obținută la acest proiect combinată cu nota medie din cursul anului trebuie să fie minimum de 15.

Art. 21. Un certificat liberat dintr-un registru a souche semnat de ministrul agriculturii, directorul școalei și profesorii diriginți se va elibera elevilor care au obținut media cerută la art. precedent.

Art. 22. Agenții stagiați, care îndeplinesc condițiunile de mai sus vor trece definitiv în serviciul silvic al Statului cu aceleași drepturi ca și elevii veniți din școalele străine.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Admiterea în serviciu și alegerea locurilor se va face după ordinea de clasificare.

CAPITOLUL III.

Personalul anului de aplicațiune silvică.

Art. 23. Personalul anului de aplicațiune silvică se compune din:

1. Profesorii dirigenți ai pădurilor afectate școalei.
2. Șefii ocoalelor Cernica și Sinaia, cari se vor recruta prin concurs dintre agenții distinși ai Statului având un stagiu minimum de 2 ani în serviciu. Ei vor ajuta pe profesorii dirigenți atât în supravegherea agenților stagiaari cât și în executarea lucrărilor.
3. Brigadierii și pădurarii ocoalelor.

Art.24. Profesorii dirigenți vor avea fiecare în ocolul său atribuțiunile șefilor de circumscripție; ei vor aduce la îndeplinire prescripțiunile din acest regulament, executând toate operațiunile necesare, atât pentru practica elevilor precum și pentru orice cercetări științifice.

Art. 25. La fiecare ocol se va ținea un registru de operațiuni zilnice, în care dirigintele ocolului va înscrie în fiecare săptămână programa lucrărilor proiectate, iar șeful ocolului respectiv va nota zilnic rezultatele operațiunilor pe care profesorul îl va verifica.

Art. 26. La fiecare trimestru fiecare profesor va arăta ministerului prin raport lucrările executate.

Art. 27. Profesorii dirigenți, pentru a putea inspecta și dirige lucrările din ocoale, pentru a putea culege din diferite părți ale țării elemente necesare instrucțiunii agenților stagiaari, precum și a-i conduce în excursiuni, vor avea de la minister mijloacele necesare de transport.

Art. 28. Profesorii dirigenți precum și șefii ocoalelor Cernica și Sinaia vor avea ca retribuțiune o diurnă lunară determinată de minister, în vederea sarcinilor ce li se impun prin prezentul regulament.

Art. 29. Agenții stagiaari vor purta uniforma determinată prin decizie ministerială.

Art. 30. Stipendiile agenților stagiaari vor fi liberate lunar în baza unui stat dresat de direcția școalei de la Herăstrău după afirmarea profesorului diriginte că stagiaarii au fost prezenți în serviciu.

Sumele vor fi ordonanțate pe numele directorului care le va remite profesorului respectiv pentru a fi distribuite agenților stagiaari.

Art. 31. Agenții stagiaari vor avea locuința la ocoalele afectate școalei.

Art. 32. Agenții stagiaari vor lua hrana împreună în localul ce le este destinat, formând asociațiune și plătind-o din diurna lor.

Art. 33. Orice abatere de la datorii făcută de agenții stagiaari se va pedepsi după gravitatea faptului de profesorul diriginte cu următoarele pedepse:

1. Mustrarea;
2. Trecerea în condica de disciplină;
3. Amendarea până la 20 lei.

Art. 34. Pentru abaterile grave, cari ar necesita o pedeapsă mai mare, se va cere autorizația ministerului.

Art. 35. Permisunile până la 7 zile se pot acorda de profesorul diriginte, pentru concediu mai mare se va cere autorizația ministerului.

Ministerul Agriculturii, Industriei, Comerciului și Domeniilor
G. G. Păulescu

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

ANEXA VI

a) Lege

pentru organizarea învățământului profesional.

TITLUL I.

Despre învățământul profesional în genere.

Art. 1. Învățământul profesional are drept obiect studiul teoretic și practic al agriculturii, silviculturii, artelor și meseriilor și al comerțului.

Art. 2. Învățământul profesional este public și gratuit pentru români; el atârână de Ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor.

Județele și comunele nu au dreptul de a înființa școli de meserii decât cu încuviințarea guvernului.

Art. 3. Ministrul este autoritatea supremă a învățământului profesional public și are control asupra școalelor Statului, a celor înființate de județe și comune și a acelor înființate de particulari sau asociațiuni private.

O comisiune permanentă de instrucțiune va fi alăturată pe lângă ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor; iar controlul învățământului se va exercita prin personalul de instrucțiune prevăzut de legea de față.

CAPITOLUL I.

Comisiunea permanentă.

Art. 4. Comisiunea permanentă de instrucțiune se compune din 3 membri, numiți pe un period de 3 ani, dintre profesorii definitivi ai școalelor atârinate de ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor.

Numirea acestor membri se face prin decret regal. Ei nu pot fi revocați de cât tot în această formă și în urma unui raport motivat.

Art. 5. Membri comisiunii permanente au dreptul la un jeton de prezență de 15 lei pentru fiecare zi de ședință; această indemnizare nu este socotită ca o altă funcțiune în ce privește aplicarea legii cumulului.

Art. 6. Comisiunea permanentă are aceleași atribuțiuni și funcționează în aceleași condițiuni ca și consiliul permanent de pe lângă ministerul cultelor și instrucțiunii publice.

Art. 7. Comisiunea se va întruni ori de câte ori va fu convocată.

Părerile ei se dau prin majoritate de voturi, minoritatea fiind datoare a-și motiva părerea.

Ministrul, și în lipsă-i secretarul general, este președintele de drept al comisiunii, dar fără drept de vot.

Pot lua parte la ședințele comisiunii, dar cu vot consultativ, șeful serviciului din minister de care atârână școalele și ori-ce persoane străine care vor fi fost invitate de minister pentru a-și da părerea în cestiunile în care sunt competente.

CAPITOLUL II.

Controlul instrucțiunii.

Art.8. Instrucțiunea școalelor profesionale ale Statului, cum și acelea ale județelor și comunelor, ale particularilor și ale asociațiunilor private, se face de către minister prin unul sau mai mulți inspectori școlari, puși sub ordinele și privighiarea ministrului.

Pentru învățământul limbilor moderne și al desemnului, cum și al lucrului de mână în școalele profesionale de fete, ministerul poate însărcina și pe ori-ce alte persoane cu cunoștințe speciale.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Art. 9. Inspectorii școlari se numesc, prin decret regal, dintre inginerii cu diplomă ai Statului și dintre alte persoane care au făcut studii superioare într-o școală specială din țară sau din străinătate.

Ei vor fi revocați, tot prin decret regal, în urma unui raport motivat al ministerului.

Art. 10. Când inspectorii școlari vor fi luați din corpul didactic, ei vor fi supliți din oficiu la catedrele lor, suplinitorul având drept la leafa întragă cuvenită suplinitorului, iar gradațiunea fiind a acestuia.

Timpul cât profesorii vor funcționa ca inspectori va fi ținut în seamă la aplicarea drepturilor la gradație.

Art. 11. Inspectorii vor face, cel puțin odată pe lună, inspecțiune școalelor profesionale ale Statului, și cel puțin la trei luni școalelor județelor, comunelor, ale particularilor și ale asociațiilor private, atât în ce privește partea teoretică și cea practică, cât și în privința modului cum personalul didactic și administrativ-și face datoria, fiind în drept a da autorităților școlare instrucțiunile și lămuririle necesare.

Art. 12. Ei constată și raportează ministrului despre toate abaterile și lipsurile observate în institute de învățământ în general, propunând și măsurile de îndreptare.

Art. 13. Autoritățile școlare sunt datorate a pune la dispozițiunea celor însărcinați sau înrudiți cu inspecțiunea toate actele și a da lămuririle de care aceștia vor avea nevoie.

CAPITOLUL III.

Numirea profesorilor, drepturilor și datoriile lor.

Art. 14. Profesorii învățământului teoretic profesional al statului se recrutează și se numesc conform legii pentru numirea personalului didactic atârnat de ministerul de instrucțiune publică, întru cât legea de față nu prevede contrariul.

Ei trebuie să posedă diploma unei școle speciale superioare, sau diploma de licență ori doctorat a specialității catedrei ce doresc a obține.

Drepturile, datoriile și retribuițiunea acestor profesori se vor regula după prescripțiile legilor de instrucțiune publică și de fixarea renumerațiunei și gradațiunilor profesorilor Statului, similar în grade, întru cât legea de față nu prevede contrariul.

Art. 15. Conferențarii de cursuri teoretice se recrutează și se numesc în aceleași condițiuni ca și profesorii, având aceleași drepturi și datorii, afară de dreptul de leafă egală și la gradațiune; renumerașiunea lor se va fixa prin budget.

Art. 16. Personalul învățământului practic se numesc, prin sau fără concurs, dintre acei ce au făcut studii speciale în țară sau străinătate, care au practică în specialitatea lor de cel puțin 4 ani și care au satisfăcut cerințele de recrutare.

Străinii se vor numi cu contract.

Art. 17. Este interzis personalului didactic al învățământului profesional teoretic să prepare în particular elevi, sau să aibă institute private de preparație pentru elevii care se destina școalelor în care profesează dânsii, sau cari sunt deja în aceste școli.

Asemenea este interzis personalului învățământului profesional practic să se ocupe în mod permanent de meseria lor afară de școală.

Acei care nu se vor conforma dispozițiunilor acestui articol, după un prim avertisment, vor fi considerați ca demisionați.

TITLUL II.

Despre învățământul profesional în special.

Capitolul II.

Învățământul silvic.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Art. 39. Pentru formarea unui personal silvic bine instruit se înființează o școală specială de silvicultură, pe lângă care se va alipi o secțiune de brigadieri, menită a creia peronalul inferior.

Art. 40. Școala va fi instalată la una din pădurile principale ale Statului.

Art. 41. Durata cursurilor va fi de trei ani și jumătatea, din cari: 2 ani studiul teoretic și un jumătate ca stagii, pentru aplicări sistematice de cultură și exploatare de păduri.

Diploma de absolvire nu se va elibera de cât după terminarea cu succes a studiului teoretic și a lucrărilor de stagii.

Art. 42. Numărul elevilor admisibili anual se va fixa de minister după trebuința serviciului silvic. Ei vor fi interni.

Art. 43. Nimeni nu va fi admis în școala specială de silvicultură dacă nu va proba:

- a) Că este sănătos;
- b) Că a terminat cel puțin 4 clase gimnaziale clasice ori reale sau alt curs echivalent.
- c) Că a făcut practică de silvicultură în timp de un an ca asistent la un șef de ocol.

Străinii nu vor putea fi admiși de cât în urma unei încuviințări speciale a ministrului; ei vor fi totdeauna solvenți.

Art. 44. Când vor fi mai mulți aspiranți de cât numărul lucrurilor fixate de minister, se va ține concurs după un program anume stabilit.

Fii de silvicultori cari, va întruni condițiunile de sub articolul precedent, vor fi preferiți la note egale.

Art. 45. Materiile ce se vor preda în școală sunt:

- a) Silvicultura, plantațiuni și însămânțări.
- b) Botanica, mineralogia, zoologia și geologia;
- c) Aritmetica, geometria, algebra inferioară și trigonometria plană;
- d) Topografia și desenul de planuri;
- e) Noțiuni de drept (drept) administrativ;
- f) Regularea cursurilor apelor;
- g) Meteorologia și climatologia;
- h) Studiul vânatului și al pescuitului;
- i) Excursiuni forestiere (studii și observațiuni generale, lucrări cu instrumente topografice);
- j) Amenajamentul;
- k) Debit și exploatare;
- l) Construcțiuni forestiere;
- m) Drumuri și poduri forestiere;
- n) Fizica și chimia;
- o) Mecanica aplicată la silvicultură;
- p) Dreptul silvic;
- q) Contabilitatea;
- r) Administrația și statistica forestieră;
- s) Excursiuni forestiere (facerea unui proiect de amenajament și a unei triangulații).

Art. 46. La finele fiecărui an se va ține examen de toate materiile predate.

Absolvenții vor face lucrări de aplicațiune.

Art. 47. În cursul stagiului de aplicațiune se vor executa:

- a) Lucrări de amenajare;
- b) lucrări de puneri în exploatare;
- c) Lucrări de topografie și triangulare;
- d) Lucrări de construcțiuni forestiere (case, ferăstrae, drumuri);
- e) Lucrări de meliorare și plantațiuni.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Patru ocoale silvice vor servi la practica stagirilor pentru lucrări tehnice și administrative.

Art. 48. În timpul stagiului de aplicație elevii vor avea drept la locuință și la o diurnă lunară de 120 lei.

Străinii nu vor avea dreptul la această diurnă.

Art. 49. Predarea cursurilor teoretice și practice se va face de către:

Un profesor pentru drept, legislație silvică, administrația și statistica forestieră;

Un profesor de științele naturale: botanică, zoologia, geologia, mineralogia, vânatul și pescuitul;

Un profesor de științele fizico-chimice, fizica, chimia, meteorologia și climatologia;

Un profesor de matematici; aritmetica, geometria, algebra, trigonometria, mecanica și topografia;

Un profesor de științele silvice: silvicultura, amenajamentul, stingerea torenților;

Un profesor de construcțiuni: case forestiere, ferăstrae, șosele, poduri, drumuri, reglarea cursurilor apelor și desemnul topografic, Secretarul școlii va preda comptabilitatea.

Secțiunea de Brigadieri.

Art. 50. În școala de brigadieri se primesc, prin concurs, după un program întocmit de minister, foștii caporali și sergenți români din armată care a certificate de bună purtare.

Materiile învățământului vor fi:

Cunoștințele elementare de științele silvice, matematice, administrative și legislație silvică.

Personalul didactic se recrutează din profesorii școlii speciale de silvicultură și din agenții silvici ai Statului. Durata cursului ca fi de un an. Elevii vor fi interni, întreținuți de Stat, comună, stabilimente publice și de către particulari.

TITLUL III

Dispozițiuni transitorii.

Art. 90. La bursele și stipendiile Statului, jedețelor și comunelor nu pot concura de cât români și naturalizați.

Art. 91. Absolvenții cu diplomă sau certificate ale școalelor: centrală de agricultură, specială de silvicultură și comercială de gradul al doilea vor beneficia de art. 22 bis, al. *b* din legea de recrutare.

Art. 92. Distribuirea materiilor de învățământ teoretic și practic pe ani și lecțiuni se va face prin programe analitice întocmite de minister, luându-se avizul comisiunei permanente.

Art. 93. Regulamentele de administrațiune publică vor desvolta și complecta dispozițiunile legii de față, în ce privește condițiunile de admiterea elevilor și a bursierilor, drepturile și datoriile elevilor, disciplina interioară, data și modul ținerei examenelor anuale și de absolvire, atribuțiunile personalului învățător și administrativ, modul administrării fermelor-model, cum și a altor cestiuini relative la instituțiunile de care se ocupă această lege.

Art. 94. Drepturile dobândite de actualii profesori ai învățământului profesional vor fi respectate cu condițiune, numai, ca această lege și nouile programe ce se vor întocmi de ministerul agriculturii, industriei, comerului și domeniilor.

Art. 95. Prin derogășiune la legea comptabilităței generale a Statului, se vor face, în regie și fără licitațiune, orice furnituri de materiale și lucrări de construcțiuni și reparațiuni de clădiri, până la suma de 10.000 lei, pentru fiecare trebuință a unei școale sau instituțiuni în parte, și din fiecare fond de cheltueli prevăzut în bugetul anual.

Art. 96. Această lege derogă de la cele generale de instrucțiune publică numai întru cât cuprinde dispozițiuni contrarii; sunt și rămân abrogate toate legile și regulamentele anterioare

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

relativ la învățământul profesional de care se ocupă legea de față, precum și dispozițiunile oricăror legi și re culamente contrarii acestei legi.

Art. 97. Legea de față se va pune în aplicare un an școlar după acela în care va fi promulgată.

b) Regulament

pentru aplicarea legii de organizarea învățământului profesional (1894)

TITLUL I.

CAPITOLUL V.

Despre aplicațiunea cursurilor.

Secțiunea III.

Aplicațiunea cursurilor de la școala specială de silvicultură.

1. Secțiunea agenților.

Art. 138. În timpul celor 2 ani de studii, elevii vor face practica tuturor cursurilor predate, sub conducerea și priveghiara personalului, atât în pădurea din giurul școalei și în pepinierele ei, cât și în grădina botanică și laboratoriu, astfel după cum se prevede în program.

Dispozițiunile art. 126 sunt aplicabile și elevilor acestei școli.

Art. 139. După terminarea cu succes a cursurilor, absolvenții vor face practică silvică la pădurile Statului din Ocoalele Sinaia, Câmpina, Cernica, Snagov, afectate școalei, luând parte la toate lucrările de tăiere, regenerare și îmbunătățirea pădurilor, cum și la punerea în exploatare și primirea parchetelor.

Ei vor face de asemenea studii, proiecte și aplicațiuni de amenajamente, de stingerea torenților, experiențe diverse de silvicultură, împăduriri artificiale, lucrări de tipografie cu diferite instrumente, proiecte și executări de drumuri, de poduri, ferăstrae și construcțiuni; vor dresa acte de constatare și urmărirea delictelor silvice și vor lua parte la ținerea compatibilității a registrelor și corespondenței necesară unui ocol silvic.

Art. 140. Stagiul durează 18 luni, cu începere de la 1 Septembrie care urmează după depunerea examenului general de finele anului al doilea de studii, și se va face în mod permanent și pe rând la fiecare din ocoalele silvice, prevăzute la articolul precedent după ordinea stabilită de inspectorul acelor ocoale. Felul lucrărilor practice ce stagiarii vor face, ordinea în care se vor executa și timpul cât ele vor dura la pădurile de la fiecare din aceste ocoale, se va stabili înainte de 1 Septembrie de către inspectorul respectiv, care va supraveghea, sub răspunderea sa, ca instrucțiunea practică a stagiarii să se facă întreagă și în mod determinat.

Conducerea și controlul imediat al acestei instrucțiuni cade în sarcina agenților silvici respectivi.

Art. 141. Pentru fiecare agent stagiari se va ține câte-o foaie personală, în care se va trece lunar, de către șeful de ocol, note atât pentru lucrările practice, cât și pentru aptitudine și purtare.

Art 142. În decursul stagiului agenții au drept la locuință în localurile speciale de la ocoalele respective și câte 120 lei pe lună din bugetul Statului, pentru întreținere. Cheltuielile de deplasare pentru trecerea de la un ocol la altul cad în sarcina Statului.

Art. 143. După expirarea timpului de aplicațiune, agenții stagiari vor face în luna Martie câte un proiect asupra lucrărilor practice, prevăzute în art. 139 și în condițiunile determinate de o comisiune, compusă din directorul școalei, profesorii de silvicultură și inspectorul pădurilor din ocoalele atașate școalei.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Art. 144. Candidaților cari vor întruni cel puțin nota 8, se va libera diploma de absolvire a învățământului silvic și vor avea dreptul de a intra definitiv în serviciul Statului.

II. Secțiunea brigadierilor.

Art. 145. Elevii brigadieri vor face, atât în timpul studiilor teoretice cât și după terminarea lor și până la expirarea anului școlar, aplicațiuni la pădurile din ocolul silvic Cernica, alăturat la școala specială de silvicultură, sub privilegierea și conducerea șefului de ocol și a directorului școalei.

Aplicațiunea va consta în executarea diferitelor operațiuni tehnice, necesare unui ocol, și dresarea actelor de constatarea și urmărirea delictelor silvice.

Se aplică și lor dispozițiile art. 126.

Art. 146. Numai după expirarea timpului de practică se va libera elevilor certificatele de absolvire.

c) Regulament

pentru aplicarea legii de organizare a învățământului profesional (1896).

TITLUL I.

CAPITOLUL V.

Despre aplicațiunea cursurilor.

Secțiunea III.

Aplicațiunea cursurilor de la școala specială de silvicultură.

I. Secțiunea agenților.

Art. 143. În timpul celor doi ani de studii elevii vor face aplicațiuni la toate cursurile, sub conducerea și privilegierea directorului și a personalului învățător; atât în pădurea școalei și în pepinierile ei, cât și în grădina botanică și laboratoriu, precum și practică cu instrumentele de tipografie, conform programului.

Dispozițiunile art. 132 sunt aplicabile și elevilor acestei școli.

Art. 144. După terminarea cu success a cursurilor, elevii vor face practică silvică în pădurile Statului din inspecția (regiunea) în raza căreia cade școala, luând parte la toate lucrările de tăiere, regenerare și îmbunătățire a pădurilor, cum și la punerea în exploatare și primirea parchetelor.

Ei vor face de asemenea studii, proiecte și aplicațiuni de amenajamente, de stingerea torenților; experiențe diverse de silvicultură, împăduriri artificiale, lucrări de tipografie cu diferite instrumente; proiecte și executări de drumuri, poduri, ferăstrae și construcțiuni; vor dresa acte de constatarea și urmărirea delictelor silvice și vor lua parte la ținerea compatibilității, a registrelor și corespondenței necesare unui ocol silvic.

Aceste lucrări se vor executa de stagiarii atașați în grupări sau individual, pe lângă șefii de ocoale.

Art. 145. Stagiul durează 18 luni, cu începere de la 1 August care urmează după depunerea examenului general de finele anului II de studii.

Lucrul este permanent și nu se poate întrerupe de cât în zilele de Duminici și sărbători prevăzute la art. 126.

Art. 146. – Stagiul de practică se va face în ocoalele silvice ale inspecțiunei, după un program general, stabilit înainte de 1 Iulie al fiecărui an, de o comisie compusă din directorul

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

și cei 3 profesori de științe silvice și aplicate ai școalei, dimpreună cu inspectorul regional sau delegatul său.

Prin acest program se va răta felul lucrărilor practice ce stagiarii vor face, ordinea în care ei le vor executa și timpul cât ele vor dura la pădurile dela fiecare din ocoale.

Conducerea lucrărilor practice ale stagiilor cade în sarcina șefilor de ocoale, eventual și în aceea a celorlalți agenți silvici atașați la inspecțiune, sub controlul și răspunderea inspectorului respectiv.

Art. 147. – În decursul stagiului elevii stagiați au drept la locuință și câte 120 lei pe lună din budgetul Statului pentru întreținere. Cheltuielile de deplasare pentru trecere de la un ocol la altul, cad în sarcina Statului.

Art. 148. – Pentru fiecare elev stagiar se va ține de către șeful de ocol:

a) O foaie personală, în care șeful de ocol va nota lunar lucrările practice executate de stagiați și durată lor, absențele dela serviciu și motivele lor, precum și orice observațiuni privitoare la aptitudinea și asiduitatea la lucrări și purtarea stagiului.

Inspectorul regiunii și ceilalți agenți atașați la inspecțiune vor nota și ei observațiunile lor în această foaie ori de câte ori vor crede de cuviință;

b) Un dosar de lucrările executate de dânsul.

Aceste foi personale și dosare vor trece de la un ocol la altul odată cu deplasarea, conform programului, a stagiilor respectivi.

Îndată după terminarea stagiului foile personale și dosarele de lucrări vor fi înaintate direcțiunii școalei speciale de silvicultură, pentru a se avea în vedere la cercetarea proiectului de absolvență.

Art. 149. – După expirarea stagiului de aplicațiune elevii stagiați vor face în luna Februarie un proiect, constând în deseme, calcule, memorii, etc., asupra aplicațiunilor prevăzute la art. 144, în copirinsul și în condițiunile ce se vor stabili de comisiunea menționată la art. 146.

Acest proiect, lucrat de stagiați la localul școalei, va fi executat de ei în un număr de zile determinat, și susținut înaintea comisiunei, adunată în ședință publică, care, cu această ocaziune, va pune candidaților întrebări asupra diferitelor chestiuni ce fac parte din programul școalei.

Nota medie obținută la această cercetare va intra în calculul mediei generale de absolvire, după cum se prevede la art. 121 al c.

Acei dintre elevii stagiați care, după foile personale și dosare, nu ar fi făcut deplin și în mod satisfăcător stagiul de practică la ocoalele silvice, nu vor fi admiși a face proiectul, după aprecierea comisiunei.

II Secțiunea brigadierilor

Art. 150. – Elevii brigadieri vor face, atât în timpul studiilor teoretice, cât și după terminarea lor și până la expirarea anului școlar, aplicațiuni practice. În timpul cursurilor teoretice aceste aplicațiuni nu se vor face decât în pădurile ocolului silvic Cernica, alăturat la școala de silvicultură sub conducerea șefului de ocol respectiv și a directorului școalei; după terminarea cursurilor ele vor putea fi făcute, cu aprobarea Ministerului, și la alte păduri din inspecțiune în raza căreia cade școala, sub privighearea și conducerea șefilor de ocoale respectivi și în conformitate cu instrucțiunile ce aceștia vor primi de la directorul școalei și inspectorul respectiv.

Cheltuielile de deplasare, pentru trecerea la un alt ocol sau de la un ocol la altul, cad în sarcina Statului.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Aplicațiunea va consta în executarea diferitelor lucrări tehnice și administrative, obicinuite în serviciul ocoalelor, și dresarea actelor respective.

Se aplică și lor dispozițiunile art. 132.

ANEXA VII.

a) Lege

asupra învățământului profesional.

CAPITOLUL I.

Dispozițiuni generale.

Art. 1. Învățământul profesional are drept obiect studiul teoretic și practic al agriculturii, al silviculturii, cu industriile anexe și derivate, al meseriilor și al comerțului.

Ministerul Instrucțiunii publice și al Cultelor este autoritatea supremă al învățământului profesional. El are controlul asupra școlilor întreținute de Stat, de județe și de comune, cum și asupra celor înființate de particulari sau de asociații private, pe care-i exercită direct, sau prin inspectorii învățământului profesional.

CAPITOLUL III

Învățământul silvic.

Art. 24. Pentru formarea personalului silvic servește școala de silvicultură, pe lângă care este alipită o secțiune de brigadieri pentru formarea personalului inferior.

Art. 25. Învățământul în școala de silvicultură este teoretic și practic, și cuprinde: silvicultura, plantațiuni și însemnări; botanica, mineralogia, geologia și zoologia; aritmetica, geometria, algebra inferioară și trigonometria plană; tipografia și desenul de planuri; noțiuni de drept administrativ; regularea cursurilor apelor; meteorologia și climatologia; studiul vântului și al pescuitului; amenajamentul; debit și exploatare; construcțiuni forestiere; drumuri și poduri forestiere; fizica și chimia; mecanica aplicată la silvicultură; industriile accesorii ale silviculturii; dreptul silvic; compatibilitatea; administrația și statistica forestieră; excursiuni forestiere (studii și observații generale, lucrări cu instrumente topografice, facerea unui proiect de amenajament, facerea unei triangulații).

Art. 26. Primirile școlarilor în școala de silvicultură se vor face întocmai după regulile dela art. 21, al. I, II și III.

Numărul școlarilor de admis se va fixa pe fiecare an de minister după trebuințele serviciului silvic.

Școlarii vor fi toți interni, bursieri întreținuți de Stat, sau solvenți. Plata anuală pentru solvenți va fi de 500 lei. Pentru repetenți, în anii de repetiție, plata va fi de 700 lei pe an.

Art. 27. Durata studiilor este de trei ani și jumătate, dintre cari doi ani de studiu teoretic, și un an și jumătate ca stagiari, pentru aplicații sistematice de cultură și exploatare de păduri.

În cursul stagiului de aplicație se vor executa: lucrări de amenajare: de punere în exploatare; de topografie și triangulare; de construcțiuni forestiere (case, ferăstrae, drumuri); de ameliorări și plantațiuni.

Stagiul de aplicație se va face la orice pădure unde se fac lucrări de acest fel, sub conducerea profesorului de științe silvice, ajutat de un agent silvic.

În timpul stagiului de aplicație, școlarii vor avea drept la locuință și la o diurnă de 120 lei pe lună.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

Diploma de absolvire nu se va libera de cât după terminarea cu succes a studiului teoretic și a lucrărilor de stagii.

Se va crea o bursă de călătorie, care se va da prin concurs la fiecare trei ani. Se vor admite la concurs absolvenții cu diplomă ai școlii de Silvicultură.

Bursierii vor fi trimiși, pe timp de trei ani, să studieze pe loc diverse sisteme de exploatare forestieră în străinătate, să audieze cursuri și să facă lucrări practice în școlile superioare de silvicultură de acolo.

Art. 28. În secția de brigadieri de pe lângă școala de silvicultură se vor primi, prin concurs, foștii caporali și sergenți români din armată cari au certificate de bună purtare. Consursul se va face supra citirei, scrierii și aritmeticei elementare.

Materiile învățământului vor fi: Cunoștințele elementare de științele silvice, matematice, administrative și de legislație silvică.

Durata cursului va fi de un an.

Școlarii vor fi interni sau externi. Internii vor fi bursieri sau solvenți. Plata anuală pentru un solvent va fi de 250 lei.

Absolvenții vor trece un examen, în urma căruia li se va libera un certificat.

Art. 29. Profesorii speciali de științe silvice de la școala de silvicultură se vor numi dintre absolvenții cu diplomă ai acestei școli, foști bursieri în străinătate, sau dintre absolvenții unei școli similare din străinătate. Numirea se va face de ministru, în urma avizului motivat al Consiliului permanent al instrucțiunii.

Profesorii de științe, altele de cât cele silvice, se vor numi după tablourile de capacitate instituite prin art. 25 din legea asupra învățământului de capacitate instituite prin art. 25 din legea asupra învățământului secundar și superior, și după normele stabilite în art. 22-25 din acea lege.

Pentru specialitățile care nu sunt prevăzute la art. 22 din acea lege, ministrul va putea nimi ca profesori ingineri cu diplomă de la școala de poduri și șosele din București, sau de la o școală echivalentă din străinătate.

Personalul didactic al secțiunii de brigadieri se va lua dintre profesorii școlii speciale de silvicultură, sau dintre agenții silvici ai Statului, cari, în tot timpul funcționării lor în această calitate, se vor considera ca detașați și-și vor păstra dreptul lor de vechime și la înaintare în corpurile silvice.

Salariul și gradațiunea profesorilor școlii de silvicultură vor fi acele fixate pentru profesorii de licee și gimnazii prin art. 35, 36 și 37 din legea asupra învățământului secundar superior.

Directorul va putea fi unul din profesorii școlii, sau un agent silvic superior. În primul caz, el va primi, peste leafa sa de profesor, o diurnă de 200 lei pe lună; în al doilea caz, el va primi leafa gradului, plus o diurnă de 200 lei. În orice caz, directorul va locui în școală.

Salariul și gradațiunea pentru profesorii de la secțiunea brigadieri vor fi acele fixate pentru institutorii școlilor primare urbane prin legea învățământului primar și normal primar.

Aceste dispozițiuni nu se aplică agenților silvici detașați în școală, cari, pe lângă salariul gradului lor, vor primi o diurnă de 100 lei pe lună.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

ANEXA VIII

a) *Lege*

pentru numirea profesorilor și conferențiarilor de curs teoretic și practic la școala centrală de agricultură de la Herăstrău și școala specială de Silvicultură de la Brănești.

Art. 1. Pentru a putea fi numit profesor sau conferențiar, atât pentru cursurile teoretice, cât și pentru cele practice la școala de agricultură de la Herăstrău și la școala de silvicultură de la Brănești,

Candidatul trebuie să fie român, major, să fi satisfăcut legea de recrutare și se posedă diploma unei școale superioare din țară sau din străinătate, sau diplomă de licență, ori de doctorat pentru specialitatea respectivă, recunoscută în țară.

Candidatul care, pe lângă alte titluri, va avea lucrări speciale proprii asupra materiei catedrei vacante, va putea fi numit de ministru, fără concurs, în urma recomandării făcute prin raport motivat de o comisiune compusă din 5 membri, dintre persoanele recunoscute competente în acea specialitate.

Două din acești membri vor fi delegați de Universitatea din București dintre profesorii facultății respective, unul delegat de școala de agricultură de la Herăstrău, dintre profesorii săi, unul delegat de asemenea de școala de Silvicultură de la Brănești și un delegat al ministerului agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor.

Comisiunea va putea supune pe candidat, înainte de numire, la facerea unei lecțiuni orale.

Vacanța va fi adusă la cunoștința aspiranților prin publicarea în Monitorul Oficial.

În termen de 15 zile de la publicare, aspiranții vor adresa cererile lor la ministerul agriculturii, împreună cu titlurile ce posedă.

Art. 2. Dacă comisiunea găsește că nici unul dintre candidați nu poate fi recomandat, se va procedea la concurs pentru ocuparea catedrei vacante.

Concursul se va publica cu 2 luni înainte de epoca fixată pentru ținerea lui.

Candidații vor trebui să îndeplinească condițiile de titluri academice, prevăzute la art. 1 al. I din această lege.

El se va ține înaintea aceleiași comisii prevăzute la art. 1, al. III și va consta prin două probe scrise și două orale, asupra materiilor fundamentale ale specialității catedrei vacante.

Dacă catedra este de o materie pentru care se cere și lucrări practice, candidatul va fi supus și la o lucrare practică.

Recomandarea se va face în persoana candidatului care va obține nota medie cea mai mare, cu condiție se nu fie mai mică de 7.50 maximum fiind 10.

Art. 2. Numirea celor recomandați în virtutea art. 1 și 2 din această lege se va face cu titlul provizoriu prin deciziune ministerială.

Ei vor putea obține numirea definitivă prin drept regal, după 3 ani de funcționare, în urma raportului favorabil al direcției școalei,

Art. 4. Un regulament va fixa modul de aplicare al legii de față.

Art. 5. Toate legile, regulamentele și dispozițiile contrarii legii de față, sunt și rămân abrogate.

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

ÎNDREPTĂRI

<u>Pag</u>	<u>Rândul</u>	<u>În loc de:</u>	<u>Citește</u>
3	1	exclusa, e clar	exclusă; e clar
5	21	și germane să nu	și germane, să nu
9	15	Ungania	Ungaria
9	2 de jos	reslețe de pe	reslețe, de pe
13	19	Antonescu Remus	Antonescu Remuș
17	9	Numai	Nu mai
20	7	188	1860
23	5	cunoștințelor	cunoștințele
24	4	descri	descrie
24	16	acest regulament	acest regulament
25	3 de jos	neîncrezători	neîncrezători
25	3 de jos	oportuni	oportuni
25	2 de jos	absolventui	absolventul
28	9	într-a noua	într-o nouă
30	9	Th. G. Petrescu	Th. G. Petraru
31	20 și 21	cu succes; atunci	cu succes, atunci
31	3 de jos	căuta	caută
34	13	mie	mi-e
36		<i>Școala de aplicație silvic</i>	 <i>silvică</i>
38	8 de jos	constitue	constituiesc
39	18	izolat	izolată
43	9	desvolt	desvoltă
49	14	silvică	silvică
50	8 de jos	desvoltarea	desvoltare a
51	9 de jos	cu un prea	cu nu prea
52	21	torcuți	torenți
56	2 de jos	auditorul	auditorului
57	10	escita	exista

Material suplimentar

Grunau P.A, 2017. Istoricul învățământului silvic în România și observațiuni asupra lui. Bucovina Forestieră 17(1): 58-84.

57	5 de jos	științi	științe
58	3	încât	întrucât
61	10	robustă	robuste
65	11	de aceleași	dela aceleași
65	9 de jos	Bonquet de la Grye	Bouquet de la Grye
65	6 de jos	el nu străin	el un străin